

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
-Федерација Босне и Херцеговине-
ТУЗЛАНСКИ КАНТОН
Министарство образовања и
науке

МИНИСТАР

Др. сц. Ахмед Омеровић, с.р.

Број: 10/1-34-014477/22
Тузла, 16.06.2022. године

571

На основу члана 62. став (3) Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона“, бр. 10/20 - пречишћени текст, 8/21, 11/21, 22/21, 5/22 и 10/22) и члана 83. став (9) Закона о средњем образовању и одгоју („Службене новине Тузланског кантона“, бр. 10/20 - пречишћени текст, 11/20, 8/21, 11/21, 22/21, 5/22 и 10/22), министар образовања и науке Тузланског кантона доноси

ПРАВИЛНИК

о измјени Правилника о организацији, начину и времену полагања допунских, разредних и поправних испита ученика и полазника у основној и средњој школи

Члан 1.

У члану 3. Правилника о организацији, начину и времену полагања допунских, разредних и поправних испита ученика и полазника у основној и средњој школи („Службене новине Тузланског кантона“, бр. 2/11, 5/20 и број: 10/1-34-011520/22 од 17.05.2022. године), став (7) мијења се и гласи:

„(7) Изузетно, уколико се не може ангажовати лице из става (6) овог члана, школа ће ангажовати лице сродног профила за одржавање разредног испита, а наставничко вијеће школе ће верификовати закључну оцјену.“

Члан 2.

Овај правилник ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у „Службеним новинама Тузланског кантона“.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
-Федерација Босне и Херцеговине-
ТУЗЛАНСКИ КАНТОН
Министарство образовања и
науке

МИНИСТАР

Др. сци. Ахмед Омеровић, с.р.

Број: 10/1-34-014351-1/22
Тузла, 15.06.2022. године

572

На основу члана 14. став (2) Закона о основном одгоју и образовању - пречишћени текст („Службене новине Тузланског кантона“, бр. 10/20, 8/21, 11/21, 22/21, 5/22 и 10/22), министар образовања и науке Тузланског кантона, уз сагласност Владе Тузланског кантона број: 02/1-02-13739/22 од 06.06.2022. године, доноси

ПЕДАГОШКЕ СТАНДАРДЕ И ОПШТЕ НОРМАТИВЕ ЗА ОСНОВНИ ОДГОЈ И ОБРАЗОВАЊЕ

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет Стандарда)

(1) Ради обезбијеђења одговарајућих педагошких и материјалних услова у свим основним школама на подручју

Тузланског кантона (у даљем тексту: Кантон) у складу са Законом о основном одгоју и образовању (у даљем тексту: Закон), утврђују се Педагошки стандарди и општи нормативи за основни одгој и образовање (у даљем тексту: Стандарди) као основа у обезбјеђењу основних услова за одгојно-образовни рад и успјешно остваривање циљева и задатака из Наставних планова и програма (у даљем тексту: НПП) за све основне школе, одгојне установе, центре и заводе.

(2) Стандардима се свим ученицима и наставницима обезбјеђује иста полазна основа за стваралачки развој способности ученика, што с другим релевантним актима служи као основа за утврђивање економске цијене одгојно-образовног рада.

(3) Приликом израде Стандарда нагласак је стављен на елементе научне спознаје, потребе ученика и друштвено одређење, при чему основно образовање чини основ цијелокупног савременог одгојно-образовног система. Реформом цијелокупног одгојно-образовног система, с намјером приближавања и усклађивања с европским и свјетским одгојно-образовним токовима, доприноси се усмјеравању активности на путу ка признавању и нострификацији наше свједоџбе у земљама Европе.

(4) Облици организованог рада на хуманизму и етици, заснованом стручном раду, представљају одговор на потребе ученика овог узраста, дају резултате и пружају смјернице за даље образовање и самообразовање. Намјера је да се осавремени и потакне наставни процес у цјелини и да се удовољи захтјевима Наставних планова и програма.

(5) Уводи се примјена и прописују се услови за реализацију свих видова наставе коју намећу савремена педагошка наука и пракса. Промјена се огледа у индивидуализованој настави с мањим бројем ученика у одјељењу, односно групи с којом се ради, раду с надареном дјецом и такмичарима, дјецом/ученицима с посебним потребама, у културној и друштвеној дјелатности, као и у већој сарадњи ученика и наставника у току редовне наставе и послје њеног завршетка.

(6) Стандардима се утврђују заједнички критерији:

- а) Елементи развијености – број одјељења и група,
- б) Школски простор,
- ц) Опрема и наставна средства,
- д) Број ученика у одјељењу и групи, према облицима рада,
- е) Број и структура наставног кадра, стручних сарадника, асистената у настави и одгајатеља,
- ф) Број и структура руководних лица,
- г) Број и структура извршилаца на правним, економско-финансијским и административним пословима,
- х) Број и структура помоћног и техничког особља,
- и) Слободне активности ученика,
- ј) Друштвена и културна дјелатност одгојно-образовних установа,
- к) Динамика имплементације Стандарда,

I - ЕЛЕМЕНТИ РАЗВИЈЕНОСТИ - БРОЈ ОДЈЕЉЕЊА И ГРУПА

Члан 2.

(Број одјељења)

Да би се задовољили основни педагошки услови функционисања одгојно-образовних установа, одређује се број одјељења/одгојних група у основним школама (у даљем тексту: Школа), у Центру за образовање и васпитање и рехабилитацију слушања и говора Тузла (у даљем тексту: Центар) и Заводу за одгој и образовање особа са сметњама у психичком и тјелесном развоју Тузла (у даљем тексту: Завод):

Врста образовне институције	минимално (мала школа)	оптимално развијена школа	максимално (велика школа)
Редовна основна школа	(9)	(18)	(27 и више)
Основна музичка школа	(6)	(12)	(18)
Основна балетска школа	(6)	(12)	(18)
Центар, Завод и припадајући интернат - одјељење/одгојне групе	4	6	(9)

II - ШКОЛСКИ ПРОСТОР

Члан 3.

(Елементи развијености)

(1) Да би се задовољили основни педагошки и здравствено-хигијенски услови и потребе, овим стандардима за све типове школа, центара, завода и интерната на подручју Тузланског кантона (у даљем тексту: Кантон) одређује се грађевинска, односно корисна површина по једном дјетету:

Опис	минимално (м ²)	оптимално (м ²)
Укупна површина - затворени и отворени простор (двориште и спортски терени)	12	15
Укупна корисна површина затвореног простора	3	4
Површина учioniчког простора по ученику	1,4	1,8
Површина за наставу тјелесног одгоја по једном ученику на часу	5	7
Површина радионице/лабораторије по ученику	2	3

(2) Ради рационалног коришћења школског простора и друштвених средстава, посебним актом се регулише максимална површина за коју се признају трошкови одржавања и чишћења, при чему ће се посебно цијенити специфични случајеви и објективне околности.

(3) Ради реализације културних и јавних манифестација у школи, школа има одговарајући простор с минималном површином од 200 м², односно оптималном површином од 300 м².

(4) Учионички простор обезбјеђује минималну кубатуру од 4,2 м³, односно оптималну од 5,4 м³ по ученику.

(5) Уз учионицу/кабинет може се налазити предкабинет за припрему наставника и остава - простор за одлагање опреме, наставних средстава и учила.

(6) Простор за мокре чворове (одвојено простор за дјечаке, простор за дјевојчице) по могућности обезбијеђивати минимално један тоалет на сваких 30 ученика.

(7) Простор за продужени и цјелодневни боравак једног ученика дефинисан је како слиједи:

а) Дневни боравак за одмор и игру, с каучом и склопивим лежајевима, подном простирком од природног материјала за цијелу површину пода - минимално 2 м², оптимално 2,5 м²,

б) Радни простор с ормарићем за сваког ученика - минимално 1,5 м², оптимално 2 м²,

ц) Кухиња,

д) Трпезарија,

е) Мокри чвор, одвојено за дјевојчице и дјечаке.

(8) Појединачни услови у погледу површине и запремине као и структура цјелокупног простора који нису дефинисани овим стандардима морају задовољавати посебне услове дате у Нормативима за планирање, пројектовање, изградњу и намјештај основних школа.

(9) Предвиђени стандарди школског простора односе се и на објекте који ће се градити.

(10) Топлотна заштита, заштита од буке и акустика зидних и стропних конструкција заједничких простора и учионица мора бити према важећим прописима и стандардима.

(11) Заштита од буке и акустика треба омогућити добру слушност и разговоријетност при говору, као и оптималну жеку при слушању музике.

(12) За гријање и расхлађивање простора и припрему топле воде могу се користити све врсте централног система.

(13) У просторима за рад и боравак ваздух мора бити равномјерно загријан, и то:

а) у учионицама минимално 20 °С,

б) у просторијама за организацију и координацију рада, те у зборници минимално 20 °С,

ц) у сали за тјелесни одгој минимално 16 °С

д) у свлачионицама минимално 20 °С и

е) у ходницима и на степеништима минимално 16 °С.

(14) У периоду високих вањских температура (преко 30 °С) у просторијама школе треба обезбиједити температуру нижу за минимално 5 °С од вањске температуре.

III – ОПРЕМА И НАСТАВНА СРЕДСТВА

Члан 4.

(Опрема и наставна средства)

(1) Наставна средства, њихова функција, методичка заснованост и вишеваријантна намјена битан су услов интензивирања, рационализације и унапређивања наставе.

(2) Она су, као и сва друга средства рада, претпоставка успјешне реализације наставних садржаја и утврђена су Нормативима радног простора, опреме, наставних средстава и учила по предметима за основну школу (у даљем тексту: Нормативи).

(3) Нормативи из става (2) овог члана налазе се у прилогу овог акта и саставни су дио ових Стандарда.

(4) Школе се опремају на основу Норматива наставних средстава свих предмета, уважавајући при томе њихову општу намјену и дидактичку мултимедијску функцију.

(5) Нормативи наставних средстава обезбјеђиваће се у складу са расположивим буџетским средствима и динамиком коју ће утврдити Министарство образовања и науке Тузланског кантона (у даљем тексту: Министарство) и школе.

III-1. ОПШТА НАСТАВНА СРЕДСТВА

Члан 5.

(Општа наставна средства)

(1) Поред стола/клубе пројектоване и прилагођене узрасту ученика и намјени, и основног намјештаја, школа/установа посједује:

НАЗИВ	Комада
Апарат за копирање	1 (2)
Апарат за копирање у подручној школи (ПШ)	1
Рачунари/преносни: одговарајући, просјечне актуелне конфигурације	(10)

Рачунари: одговарајући, просјечне актуелне конфигурације за ПШ	1
Штампач - ласерски црно-бијели	(6)
Штампач - ласерски црно-бијели за ПШ	1
Штампач - у боји	(3)
Видео или дигитална камера	1
Дигитални фотоапарат	1
Bluetooth звучник са 2 микрофона за ПШ	1
Мултимедијални пројектор	(3)
Школски разглас: - фиксни	1
- мобилни	1
Клавира или клавинова	1
Факс-апарат	1

(2) Свака школа треба да има одвојене прикључке за интернет мрежу, посебно за менаџмент и администрацију, и посебно за кабинете/учионице.

III-2. НАСТАВНА СРЕДСТВА (Центар, Завод и паралелне школе)

Члан 6.

(Наставна средства Центар, Завод и паралелне школе)

а) За паралелну школу - музичку и балетску:

НАЗИВ	По кабинету
Клавинова Клавира (акустични инструмент, не електрични)	1
Орфов инструментариј	(1)
Одговарајући концертни музички инструмент (гитара, кларинет, виолина...) са одговарајућим величинама 1/2, 1/3, 4/4.	(један инструмент по кабинету)
Сталак за ноте, клупа за клавира, огледало (један по кабинету)	(један инструмент по кабинету)
Таблет	Један таблет по кабинету

б) Кабинет за слушну и говорну рехабилитацију:

НАЗИВ	Количина
Верботон Г10	9
Верботон Г20	Према броју потребних аудиорехабилитатора
Слушалице	Према броју ученика у одјељењу + уз сваки верботонг 20 по два пара
Вибратор	Према броју ученика у одјељењу + уз сваки верботонг 20 по два пара
Вибрафон	За сваког аудиорехабилитатора и логопеда по један комад
Ultracurve	Према броју потребних логопеда
Дигитални сет Behringer	Према броју потребних аудиорехабилитатора и логопеда
Аудиометар	1
Заштитно огледало	1
Плуто-табла	1

ц) Логопедски кабинет:

НАЗИВ	Количина
Вибрафон	4
Delay	1
Ultracurve	1
Рачунар са софтвером и припадајућом опремом за говорни третман	1
Заштитно огледало	1
Метроном	1
Диктафон	2
Средства за игру, сликовнице и књиге прилагођене логопедском третману и узрасту дјеце и омладине	
Дигитални сет Behringer	Према броју потребних аудиорехабилитатора и логопеда

д) Кабинет за музикотерапију:

НАЗИВ	Количина
Орфов инструментариј1	1
Инструменти: гитара, хармоника, усна хармоника и једноставни дјечји духачки инструменти	1
ЦД-касетофон и ЦД-ови с прилагођеним музичким записима	1
Delay	1
Лежај за релаксацију	1
Видеокамера	1

е) Кабинет за психомоторну редукацију:

НАЗИВ	Количина
Шведске љестве	1
Струњаче - велике	2
- мале	2
Медицинске лопте: разних боја, величина и масе	1
Обручи	1
Јастуци разних боја	1
Масажери стимуланси	1
Греда - за сваки од три нивоа висине	1
Трамбулин	1
Кутије различитих величина	1
Пречке различитих величина, на полигону, за провлачење	1
Предмети за тактилну перцепцију: храпави, глатки, различитих форми - велики и мали	1
Огледало	1
Слике у низу	6
Касете за извођење ритмичких вјежби	1
Базен или када за хидро-кinezитерапију с пратећом опремом	1

ф) Кабинет за сензорну интеграцију и адаптирану физичку активност

НАЗИВ	Количина
Љуљачке са стропним држачима	1
Трамполина	1
Базен с лоптицама	1
Масажер	1
Тунел	1

Визуелни ефекти и свјетлосни стимулатор	1
Прслуци пуњени пијеском и посебне утеге	1
Струњаче	1
Пењалице	3
“Чарапа“ за цијело тијело	1
Планетариј	1
Лопте за балансирање	1
Звучне лопте	2
Сет за подручје осјета звука	2
Сет за разликовање мириса	1
Различите дидактичке и аудитивне играчке	
Водени кревет	1
Тобоган	1
Даска за балансирање	1
Skateboard	1
Кутије са пијеском	1
Полигон	1
Шведске љестве	1
Лаптоп/рачунар и видео/дигитална камера	1
Јастуци разних димензија	

III- 3. НАСТАВНА СРЕДСТВА ЗА ДНЕВНИ БОРАВАК УЧЕНИКА - ПРОДУЖЕНИ БОРАВАК, ЦЈЕЛОДНЕВНИ БОРАВАК И БОРАВАК У ИНТЕРНАТУ

Члан 7.

(Наставна средства за дневни боравак ученика - продужени боравак, цјелодневни боравак и боравак у интернату)

Наставна средства за дневни боравак ученика - продужени боравак, цјелодневни боравак и боравак у интернату су:

- мултимедијални пројектор или ЛЦД/ЛЕД ТВ минимално 60” (инча)
- касетофон с ЦД-ом,
- средства за игру (лего-коцкице, puzzle, доmine, шах, стона кошарка и ногомет, „човјече, не љути се“ и друге игре за развијање интелигенције),
- опрема за кутак/центар: сликовнице и књиге,
- сва учила из расположивог фонда одгојно-образовне установе, према важећим Стандардима и Нормативима.

IV - БРОЈ УЧЕНИКА У ОДЈЕЉЕЊУ И ГРУПИ ПРЕМА ОБЛИЦИМА РАДА

Члан 8.

(Број ученика у одјељењима и групама)

(1) Редовна настава у основној школи организује се и изводи као разредна и предметна по одјељењима.

(2) С намјером да се осавремени и динамизира наставни процес у цјелини, настава се изводи и организује групно, индивидуално, тимски и у истраживачким, студијским и проблемским облицима.

(3) Ближи прописи о облицима и начинима организовања наставе утврђени су НПП-ом.

(4) У циљу што квалитетнијег омогућавања стицања основног образовања ученика са посебним образовним потребама, ученици са лакшим сметњама и потешкоћама у развоју уписују се у редовну основну школу на основу налаза и мишљења комисије за процјену способности дјецe при упису и рјешења о категоризацији дјетета.

(5) Ученици са тежим сметњама и потешкоћама у развоју уписују се у правилу у Центар и Завод на основу

налаза и мишљења комисије за процјену способности дјецe при упису и рјешења о процјени способности дјецe и младих.

(6) Лакше сметње и потешкоће у развоју дјетета су:

а) лака ментална ретардација без комбинованих сметњи,

б) оштећење вида које значајно не смањује способност за савладавање наставног плана и програма,

ц) оштећење слуха које значајно не смањује способност за савладавање наставног плана и програма,

д) тјелесна инвалидност која значајно не смањује способност за савладавање наставног плана и програма,

е) поремећаји у понашању који значајно не смањују способност за савладавање наставног плана и програма.

(7) Теже сметње и потешкоће у развоју дјетета су:

а) лака ментална ретардација са вишеструким сметњама,

б) умјерена, тежа и тешка ментална ретардација и аутистични поремећај,

ц) оштећење вида са сметњама у развоју које значајно смањују способност савладавања наставног плана и програма за редовну школу,

д) оштећење слуха са сметњама у развоју које значајно смањују способност савладавања наставног плана и програма за редовну школу,

е) тјелесна инвалидност са сметњама у развоју које значајно смањују способност савладавања наставног плана и програма за редовну школу,

ф) поремећаји у понашању који су органски условљени са сметњама у развоју које значајно смањују способност савладавања наставног плана и програма за редовну школу.

(8) Број ученика у одјељењу и групи, зависно од школе, утврђује се како слиједи:

а) Редовна основна школа - Примјењује се од школске 2022/23. године

Одјељење	Број ученика		
	мини мално	опти мално	макси мално
Редовно некомбиновано одјељење од I-IX разреда	(14)	(20)	(28)
Комбиновано одјељење - два разреда разредне наставе	(2)	(-)	(16)
Комбиновано одјељење - три разреда разредне наставе	(3)	(-)	(12)
Комбиновано одјељење - два разреда предметне наставе	(2)	(-)	(16)
Комбиновано одјељење - три разреда предметне наставе	(3)	(-)	(12)
Одјељење с наставом на језицима националних мањина	(13)	(18)	(26)
Група ученика продуженог боравак, цјелодневног боравак	(14)	(20)	(28)
Одјељење за образовање одраслих	(14)	(20)	(28)
Комбиновано одјељење са два разреда за одрасле	(2)	(-)	(12)
Одјељење инструктивне наставе	(1)	(-)	(16)
У редовном одјељењу број ученика са посебним образовним потребама	-	-	(2)
Приликом организовања наставе предмета основа технике и информатике, техничког одгоја и информатике одјељење се дијели у двије групе (према НПП-у)			
Бој ученика за организовање допунске и инструктивне наставе за поправне испите	(-)	(-)	(26)

Бој ученика за организовање додатне наставе	(2)	(-)	(20)
Бој ученика за организовање слободних активности	(6)	(-)	(20)
Хор - једногласни - двогласни	(12)	-	-
Оркестар - дионице	10	-	-

1. У школи која има мањи број одјељења, минимални број ученика за организовање допунске, додатне наставе и слободних активности може бити и мањи.

2. При формирању редовних некомбинованих одјељења полази се од следећег: друго паралелно одјељење формира се када је минималан број ученика (29), треће паралелно одјељење формира се када је минималан број ученика (57), четврто одјељење формира се када је минималан број ученика (85), пето одјељење формира се када је минималан број ученика (113), итд.

3. Изузетно, формирање одјељења са бројем ученика мањим од броја утврђеним овим стандардима, могуће је уз претходно прибављену сагласност Министарства.

4. Приликом давања сагласности из претходне подтачке Министарство ће узети у обзир специфичности школе као што су: број уписаних ученика са посебним образовним потребама, удаљеност централне школе од других основних школа, образовање ученика припадника националних мањина и слично.

5. Хор - за сваку дионицу по један час.

6. Оркестар - једнородни један час, вишеродни - један час по групи (дионици).

7. Оркестар се сматра скуп од најмање шест инструмената.

8. Уколико је НПП-ом одређеног предмета предвиђена подјела одјељења у групе, а школа има специјализоване учионице и кабинете, настава се изводи у складу са НПП-ом.

9. Сагласност за формирање комбинованог одјељења даје Министарство.

10. Приликом давања сагласности из претходне подтачке Министарство ће узети у обзир специфичности школе као што су: удаљеност подручне од централне школе, повезаност школе путном комуникацијом, удаљеност централне школе од других основних школа, просторни капацитети школе, образовање ученика са посебним образовним потребама, образовање ученика припадника националних мањина и слично.

11. За предмета из групе изборних и факултативних предмета за које се определили мањи број ученика, одјељење/група се формира уз претходно прибављену сагласност Министарства.

12. Настава из наставног предмета вјеронаука/религијска култура изводи се у одјељењу.

13. Изузетно, уколико се за наставу вјеронаука/религијска култура определили мање од осам ученика у одјељењу, иста се може комбиновати са другим одјељењима истог разреда, али да број ученика у тако комбинованом одјељењу не прелази 22 ученика у одјељењу.

14. Настава матерњег језика одвија се у редовном одјељењу, засебном одјељењу, групи или појединачно.

15. У редовној основној школи, а у подршци инклузије, један ученик са посебним образовним потребама са уредно прописаном документацијом (од верификоване стручне комисије), замјењује три ученика у редовном некомбинованом одјељењу, осим у комбинованом одјељењу у којем замјењује четири ученика.

16. Ученици који имају асистента у настави броје се као редовни ученици, односно не замјењују три или четири ученика и ова одредба се примјењује од уписа у први разред школске 2022/23. године.

17. Уколико у школи постоји више ученика истог разреда са потешкоћама у развоју, школа је обавезна равномјерно распоредити ученике по одјељењима, узевши у обзир специфичности потешкоће сваког ученика.

б) Редовна основна школа - Примјењује се за школску 2024/25. годину код уписа дјеце у први разред основне школе

Одјељење	Број ученика		
	мини мално	опти мално	макси мално
Редовно некомбиновано одјељење од I-IX разреда	(13)	(18)	(26)
Комбиновано одјељење - два разреда разредне наставе	(2)	(-)	(14)
Комбиновано одјељење - три разреда разредне наставе	(3)	(-)	(10)
Комбиновано одјељење - два разреда предметне наставе	(2)	(-)	(14)
Комбиновано одјељење - три разреда предметне наставе	(3)	(-)	(10)
Одјељење с наставом на језицима националних мањина	(13)	(18)	(26)
Група ученика продуженог боравка, цјелодневног боравка	(13)	(18)	(26)
Одјељење за образовање одраслих	(13)	(18)	(26)
Комбиновано одјељење са два разреда за одрасле	(2)	(-)	(10)
Одјељење инструктивне наставе	(1)	(-)	(16)
У редовном одјељењу број ученика са посебним образовним потребама	-	-	(2)
Приликом организовања наставе предмета основа технике и информатике, техничког одгоја и информатике одјељење се дијели у двије групе (према НПП-у)			
Бој ученика за организовање допунске и инструктивне наставе за поправне испите	(-)	(-)	(26)
Бој ученика за организовање додатне наставе	(2)	(-)	(20)
Број ученика за организовање слободних активности	(6)	(-)	(20)
Хор - једногласни - двогласни	(12)	-	-
Оркестар - дионице	10	-	-

1. У школи која има мањи број одјељења, минимални број ученика за организовање допунске, додатне наставе и слободних активности може бити и мањи.

2. При формирању редовних некомбинованих одјељења полази се од следећег: друго паралелно одјељење формира се када је минималан број ученика (27), треће паралелно одјељење формира се када је минималан број ученика (53), четврто одјељење формира се када је минималан број ученика (79), пето одјељење формира се када је минималан број ученика (105), итд.

ц) Основна музичка и балетска школа

Врста школе	Број ученика		
	мини мално	опти мално	макси мално
Солфеђо	(8)	(12)	(16)

Инструментални одсјеци/класа наставника	(9)	(10)	(10)
Индивидуална настава		1	
Балет	6	8	10
Припремно одјељење	(8)	(12)	(16)
Хор	(12)	12 (18)	(24)
Оркестар	(10)	12	(16)
Камерни ансамбл	(2)	2 (4)	(8)

д) Број ученика у Заводу и Центру

	Број ученика		
	Мини мално	Опти мално	Макси мално
ЗАВОД			
Предшколска група ЛИТ (Лака интелектуална тешкоћа) дјеце са комбинованим сметњама	3	4	5
Одјељење ЛИТ - дјеце са комбинованим сметњама	3	5	7
Комбиновано одјељење (два различита разреда)	4	6	8
Одјељење УИТ (Умјерена интелектуална тешкоћа), ТИТ (Тежа интелектуална тешкоћа) и ТЕИТ (Тешка интелектуална тешкоћа)	2	3	4
Одјељење дјеце са аутистичним поремећајем	2	3	4
Одгојна група Продуженог стручног дефектолошког третмана ЛИТ, УИТ, ТИТ и ТЕИТ - дјеце и омладине	3	4	5
Одгојна група Продуженог стручног дефектолошког третмана дјеце са аутистичним поремећајем	2	3	4
Одгојна група у интернату	2	3	4
Одјељење за опсервацију и дијагностику	4	6	8

ЦЕНТАР		Број ученика		
		Мини мално	Опти мално	Макси мално
Предшколска одјељења	Развојна група дјеце са слушним оштећењем (3 - 5 год. хронолошке доби)	4	6	8
	Предшколска група дјеце са слушним оштећењем (5-6 хронолошке доби год.)	4	6	8
	Развојна група дјеце са слушним оштећењем и вишеструким тешкоћама (3-6 хронолошке доби год.)	2	3	4
Редовно одјељење дјеце		4	6	8
Одјељење дјеце са слушним оштећењем и вишеструким тешкоћама		2	3	4
Комбиновано одјељење (два различита разреда)		4	6	8

1. Извођење сурдоаудиолошке дијагностике подразумијева детаљну процјену по пријему дјетета и на крају сваког полугодишта. Непосредни рад подразумијева само извођење сеанси (специјални тренинг). Сама сеанса траје 20 минута по дјетету/ученику.

2. Број ученика у одјељењима и одгојним групама односи се и на установе у којима се образују слијепа, слабовидна, глуха и наглуха дјеца, као и дјеца са аутизмом или церебралном парализом и дјеца с интелектуалним тешкоћама.

3. Образовање за дјецу, ученике који су пацијенти у болници или су тешко или дуго болесни и налазе се код куће, као и образовање путем инструктивно-консултативне наставе за перспективне или врхунске спортисте, обезбједиће се посебним уговором између даваоца услуга, односно школе којој ученик припада и финансијера.

V - БРОЈ И СТРУКТУРА НАСТАВНИЧКОГ КАДРА, СТРУЧНИХ САРАДНИКА, АСИСТЕНАТА У ОДЈЕЉЕЊУ/ГРУПИ И ОДГАЈАТЕЉА

Члан 9.

(Број и структура наставничког кадра, стручних сарадника, асистената у одјељењу/групи и одгајатеља)

Број наставника/професора (у даљем тексту: наставник) одговарајуће стручне спреме прописане НПП, стручних сарадника и асистената у настави утврђује се на основу НПП-а, врсте школе, броја одјељења, група, броја ученика са посебним образовним потребама и програма рада школе/установе.

V-1. НАСТАВНИЦИ

Члан 10.

(Број и структура наставника)

(1) Наставници су лица која реализују наставу у складу са наставним планом и програмом.

(2) Властитим ангажманом и примјером обезбјеђује повољну радну климу у колективу и одјељењу, cjеловит развој и задовољавање развојних одгојно-образовних потреба ученика основно школског узраста.

(3) Профил и ниво стручне спреме наставника утврђени су законом и НПП-ом.

(4) Број наставника редовне основне школе, основне музичке школе, основне балетске школе утврђен је према броју часова непосредног одгојно-образовног рада и наставне норме.

(5) Наставна норма наставника у Центру и Заводу одређена је НПП-ом, а одгајатеља описом послова према овим Стандардима.

(6) Профил и ниво стручне спреме наставника у продуженом и cjелодневном боравку редовне основне школе одређени су овим Стандардима.

(7) Продужени боравак могу реализовати:

а) професор/наставник разредне наставе;

б) професор педагогије/педагогије-психологије, педагог-психолог;

ц) остали наставници различитог смјера и занимања са заснованим радним односом у школи на неодређено вријеме.

(8) За послове припремања готових jела у школској кухињи ученицима у продуженом боравку, школа прима у радни однос кухара уз сагласност Министарства.

(9) Уколико школа обезбјеђује исхрану ученика путем доставе, школа прима кухара-сервирку уз сагласност Министарства.

(10) Профил и стручна спрема кухара, кухар-сервирке је ССС-угоститељског смјера.

V-2. НОРМА ЧАСОВА, СТРУКТУРА И ОПИС РАДНИХ ЗАДАТАКА У ОКВИРУ РАДНЕ СЕДМИЦЕ, НАСТАВНЕ И ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

Члан 11.

(Наставна норма по врстама наставе и предметима)

НАСТАВНИЦИ	НОРМА ЧАСОВА
5.2.1.0. Дефектолози - сурдоаудиолози за рад у предшколским одјељењима (Центар)	У складу с НПП-ом Центра
5.2.1.1. Наставници разредне наставе - I разред	13
5.2.1.2. Наставници разредне наставе - II разред	16
5.2.1.3. Наставници разредне наставе - III разред	16
5.2.1.4. Наставници разредне наставе - IV разред	18
5.2.1.5. Наставници разредне наставе - V разред	17
5.2.2. Наставници босанског, хрватског, српског језика и књижевности, страног језика и математике, знаковог језика (Центар)	19
5.2.3. Наставници физике, хемије, биологије, информатике и фонетске ритмике (Центар),	20
5.2.4. Наставници историје, географије, техничког васпитања, музичке културе, ликовне културе, тјелесног одгоја, вјеронауке, историје религија, културе живљења и образовања за демократију и грађанске слободе	21
Стручни сарадници у Центру за посебне едукацијско - рехабилитацијске поступке (ПЕРП) у складу с НПП-ом	21

(1) Наставни час једнак је једном сату радног времена.

(2) Наставницима који су разредне старјешине/разредници наставна норма се умањује за један наставни час у односу на норму часова утврђену под 5.2.2., 5.2.3. и 5.2.4., с тим да ће се ова одредба примјењивати од почетка школске 2023/2024. године.

(3) Наставницима тјелесног и здравственог одгоја умањује се наставна норма редовне наставе за 1 час за координирање рада школског спортског друштва у складу са Законом о спорту.

(4) Хор и/или оркестар улазе у наставну норму – за сваку дионицу по један час,

(5) Уколико на нивоу школе преостане највише два часа неког од наставних предмета, ти часови се могу распоредити на постојећег наставника, уз његов писани пристанак, а такав рад се сматра прековременим радом.

(6) У наставну норму улази укупна редовна настава (појединачно планирана настава по предметима и изборна настава, у складу с наставним планом и програмом).

(7) Ако се одјељење дијели у групе, наставна норма се повећава за два часа, осим у случају техничког одгоја и информатике када се норма не увећава.

(8) У паралелним школама, основној музичкој и основној балетској школи наставна норма за: групно музицирање, солфеђо, класични балет и историјске игре је 20 часова, а за индивидуалну наставу - инструмент и корепетицију 20 часова.

(9) Норма часова служи као оквир за одређивање броја извршилаца у школи, а 40-часовна радна седмица,

односно годишња обавеза извршиоца изражена у часовима биће главни критериј за додјелу и расподјелу средстава, у складу са критеријима за финансирање. Менторски рад с приправником - 45 часова по кандидату.

V-3. ГЛОБАЛНИ ПРЕГЛЕД ОБАВЕЗА НАСТАВНИКА У ОКВИРУ РАДНЕ СЕДМИЦЕ ЗА ПУНУ НАСТАВНУ НОРМУ

Члан 12.

(Разредна настава)

НАСТАВНИЦИ	Број часова редовне наставе	ЧОЗ/јутарњи-дневни састанак	Број сати припреме за наставу	Број сати за припрему, исправљање и оцјењивање писмених раду према НПП-у	УКУ ПНО
	1	2	3	4	5
Наставници разредне наставе - I разред	13	1	7	10,5	31,5
Наставници разредне наставе - II разред	16	1	8,5	6	31,5
Наставници разредне наставе - III разред	16	1	8,5	6	31,5
Наставници разредне наставе - IV разред	18	1	9,5	4	31,5
Наставници разредне наставе - V разред	17	1	9,5	4	31,5

(1) У првој тријади деветогодишњег образовања (I – III разреда) у склопу редовне наставе, реализује се јутарњи/дневни састанак – тематска настава. Јутарњи састанак је прекретница за реализацију предвиђеног наставног градива, корелације међу предметима, социјализације ученика.

(2) У склопу наставе за ученике првог разреда неопходан је индивидуални програм – надокнађивање заостатака у учењу (1+1, укупно 2 сата), укључивање ученика првог разреда на Смотре стваралаштва, културне и јавне дјелатности, обиљежавање значајних датума (1+0,5 укупно 1,5 сати.)

(3) Наставници разредне наставе који наставу изводе у I разреду од јутарњег-дневног састанка до завршетка наставе раде са ученицима у оквиру тематске наставе (часови су временски флексибилни и одрађују се теме уз максималну колерацију предмета, паузе се праве у складу са потребама ученика). Наставници су дежурни у свом разреду.

(4) У склопу наставе за ученике другог и трећег разреда неопходан је индивидуални програм – надокнађивање заостатака у учењу (1+1 укупно 2 сата).

(5) Уколико наставник разредне наставе изводи наставу религијске културе I - III разреда, признаје му се као један час непосредно одгојно образовног рада (у складу с НПП).

(6) Уколико наставник разредне наставе изводи наставу религијске културе IV - V разреда, признаје му се као два часа непосредно-одгојно образовног рада (у складу с НПП).

Члан 13.
(Предметна настава - Примјењује се за школску 2022/23. годину)

НАСТАВНИЦИ	Број часова редовне наставе	ЧОЗ	Број сати припреме за наставу	Број сати за припрему, исправљање и оцјењивање писмених раду према НПП-у	УКУПНО
	1	2	3	4	5
Наставници предмета с нормом од 19 часова	19		9,5	4,5	33
Наставници предмета с нормом од 19 часова -РАЗРЕДНИЦИ	19	1	10	4,5	34,5
Наставници предмета с нормом од 20 часова	20		10	3	33
Наставници предмета с нормом од 20 часова - РАЗРЕДНИЦИ	20	1	10,5	3	34,5
Наставници предмета с нормом од 21 часова	21		10,5	1,5	33
Наставници предмета с нормом од 21 часова - РАЗРЕДНИЦИ	21	1	11	1,5	34,5

(1) Директори школа у којима ради наставник са пуним или непуним радним временом обавезни су по потреби за сваку школску годину вршити неопходне консултације с циљем усаглашавања о структури рада наставника у оквиру 40 сатне радне седмице и распореда рада у тим школама.

(2) Припрема по једном часу непосредно одгојног рада износи 0,5 сати.

(3) Синдикалном повјеренику припадају радни сати предвиђени Колективним уговором.

(4) Уколико наставник води Школско спортско друштво, норма му се умањује за један час редовне наставе.

(5) У школи у којој је запослен наставник на неодређено вријеме с пуном нормом, а којем до пуне наставне норме за наредну школску годину недостаје један наставни час, школа је обавезна наставнику распоредити/допунити недостајући наставни час из осталих облика одгојно образовног рада или осталих редовних и ванредних послова утврђених овим Стандардима. Школа је обавезна о допуни недостајућег часа наставника обавијестити Министарство.

Члан 14.
(Предметна настава - Примјењује се за школску 2023/24. годину)

НАСТАВНИЦИ	Број часова редовне наставе	ЧОЗ	Број сати припреме за наставу	Број сати за припрему, исправљање и оцјењивање писмених раду према НПП-у	УКУПНО
	1	2	3	4	5
Наставници предмета с нормом од 19 часова	19		9,5	4,5	33
Наставници предмета с нормом од 19 часова -РАЗРЕДНИЦИ	18	1	9,5	4,5	33
Наставници предмета с нормом од 20 часова	20		10	3	33
Наставници предмета с нормом од 20 часова - РАЗРЕДНИЦИ	19	1	10	3	33
Наставници предмета с нормом од 21 часова	21		10,5	1,5	33
Наставници предмета с нормом од 21 часова - РАЗРЕДНИЦИ	20	1	10,5	1,5	33

Члан 15.
(Разредништво)

(1) Разредништво је група послова наставника разредне или предметне наставе на вођењу разредног одјељења, а који се остварује у непосредном одгојно-образовном раду с ученицима и осталим пословима који произилазе из непосредног одгојно-образовног рада разредника.

(2) Непосредни одгојно образовни рад разредника укључује час одјељенске заједнице IV-IX разреда, односно јутарњи/дневни састанак I-III разреда.

(3) Неопходни послови који произилазе из непосредног одгојног рада разредника су:

- а) припремање за час одјељенске заједнице,
- б) одржавање информација за родитеље,
- ц) остали облици сарадње и активности с родитељима,
- д) организација и вођење родитељских састанака,
- е) редовно обавјештавање родитеља о постигнућима и напредовању ученика,
- ф) планирање и програмирање те изведба плана и програма рада разредног одјељења,

- г) упис података о ученицима у ЕМИС/ОПИС,
- х) вођење педагошке разредне документације,
- и) седмична анализа и планирање одгојно-образовног рада у разредном одјељењу разредног вијећа и стручних сарадника,
- ј) израда годишњег плана рада разредника,
- к) припрема и вођење сједница одјељеног вијећа,
- л) брига о ученичкој прехрани, здравственој и социјалној skrби ученика те о извршавању ученичких обавеза,
- м) припрема и реализација једнодневних излета и екскурзија,
- н) сарадња са невладиним другим организацијама које имају сагласност Министарства,
- о) други послови везани уз реализацију годишњег плана и програма и школског курикулума.

Члан 16.

(Школски администратор)

(1) За функционисање информациона система на школском нивоу задужен је школски администратор за информационе системе којег именује директор школе посебним рјешењем.

(2) Послови школског администратора су:

а) координира активности са свим запосленицима који уносе податке у информациони систем (разредницима и осталим наставним и школским особљем које уноси податке у информациони систем), као и одржава школски ниво информационог система;

б) редовно израђује безбједносне копије података и доставља податке Министарству и Педагошком заводу према генералним упутствима информационог система;

ц) ажурира модуле корисничке администрације – додјељује нове кориснике информационог система и чува приступне податке;

д) предузима мјере и акције у смислу безбједности, чувања података те исправног функционисања cjелокупног информационог система на школском нивоу;

е) предузима мјере и акције у смислу израде безбједносних копија података те њихово похрањивање на вањске меморијске медије (ЦД, ДВД, или неки други вањски медиј);

ф) даје упутства наставном особљу и подршку у раду наставника и стручних сарадника те детаљно прегледава исправност и тачност података након њихова уноса;

г) у сарадњи с директором школе, секретаром и разредницима организује, надгледа и, према потреби, извршава процес електронског издавања докумената, потврда/увјерења и свједоџби у школи;

х) обавјештава одговорно лице за информационе системе у образовању у Педагошком заводу (у даљем тексту: кантонални администратор за информационе системе) о појави било какве погрешке приликом уноса података;

и) комуницира с кантоналним администратором за информационе системе о свим осталим питањима која су у вези с имплементацијом и коришћењем информациона система на нивоу школе;

ј) континуирано учествује на семинарима за имплементацију информациона система у школи као и других облика стручног усавршавања из ове области;

к) снима видео надзор и архивира материјал за потребе школе, и других органа (Министарство, Педагошки завод, МУП, и друге), те их издаје по налогу директора.

(3) Школски администратор на крају полугодишта и школске године подноси писани извјештај директору са свим елементима имплементације информационог система током школске године, као што су: исправност података, попуњеност базе, број изданих свједоџби или потврда/увјерења, исправност података и сл.

(4) При одређивању осталих послова у 40-сатној седмичној норми, школском администратору за информационе системе у школи, директор школе ће рачунати:

а) за школе које имају до 300 ученика два часа седмично.

б) за школе које имају од 300 до 500 ученика три часа седмично.

ц) за школе које имају 500 и више ученика четири часа седмично.

(5) На послове школског администратора за информационе системе првенствено се распоређују наставници предметне наставе запослени на неодређено вријеме, а којима недостаје часова до пуне норме.

(6) Уколико нема наставника запослених на неодређено вријеме којима недостаје часова до пуне норме, послови школског администратора могу се додијелити и наставницима који имају пуну наставну норму.

(7) Приоритети распоређивања наставника по предметима на послове школског администратора је: наставник информатике, наставник математике, наставник физике, и други наставници предметне наставе који имају основне вјештине из познавања рада на рачунару.

(8) Уколико се послови школског администратора не могу распоредити на наставнике из ставова (5) и (6), онда се према дефинисаним приоритетима на наведене послове, могу распоредити наставници предметне наставе са запослени на одређено вријеме, до истека њиховог уговора о раду.

Члан 17.

(Остали неопходни послови за све наставнике који реализују наставни процес)

Радни задаци	Број сати
Разредништво*	3
Стручно усавршавање	1
Рад у стручним органима	0,5
Рад на педагошкој документацији	0,5
Рад на електронској документацији*	1,0
Сарадња са родитељима за наставнике који нису разредници	0,5

* (1) Односи се на све наставнике разредне наставе и наставнике предметне наставе који су разредници а примјењује се од школске 2023/24. године.

* (2) У случају увођења електронског дневника.

(3) Због специфичности реализације наставе која се изводи у I разреду, узимајући у обзир узраст и потребе ученика, листа послова разредника је сложенија и увећава се додатно до два сата седмично, у односу на остале наставнике разредне и предметне наставе.

(4) Наставнику разредне наставе који води комбиновано одјељење, припада на име отежаних услова рада додаток на плату у комбинацији два разреда 15%, а у комбинацији три разреда 20% уколико ради по степенастом/клизном распореду.

(5) Уколико комбинација није формирана у складу са Стандардима, додаток на плату ће се утврдити на захтјев школе посебном одлуком Министарства

V-4. ОСТАЛИ ПОСЛОВИ У НЕПОСРЕДНО-ОДГОЈНОМ РАДУ, И ДРУГИ РЕДОВНИ И ВАНРЕДНИ ПОСЛОВИ

Члан 18.

(Остали послови у непосредно-одгојном раду)

ОСТАЛИ ПОСЛОВИ У НЕПОСРЕДНО-ОДГОЈНОМ РАДУ	
Опис	Број сати
Допунска настава	1,5
Додатна настава	1,5
Ваннаставне активности/Секције (или други облици креативних активности)	1,5
Рад с такмичарима на кантоналним и вишим нивоима такмичења (након пласмана)	1,5
Теренска настава	1
Припрема за екстерну матуру	0,5
Израда прилагођеног наставног плана и програма за ученике са потешкоћама у развоју	1

Наставници који реализују више од четири наставна плана и програма, при чему се наставним планом и програмом сматра наставни план и програм наставног предмета, имају право на увећање коефицијента за обрачун основне плате у складу са Колективним уговором.

Члан 19. (Други редовни и ванредни послови)

ДРУГИ РЕДОВНИ И ВАНРЕДНИ ПОСЛОВИ	
Опис	Број сати
Координатор екстерне матуре/Администратор	1
Рад у развојном тиму школе	0,5
Сарадња са друштвено/локалном заједницом заједницом, НВО и стручним сарадницима у настави	0,5
Руковођење активом/у Центру Сурдоактив и Актив рехабилитатора	1
Руковођење разредним вијећем	1
Културна и јавна дјелатност, смотре стваралаштва, обиљежавање значајних датума и дана школе	0,5
Примјена савремених облика и метода рада у настави и ваннаставном процесу	0,5
Рад у школским комисијама	1
Рад у комисијама Владе, МОН-а и ПЗ	1
Дежурство	1
Уређивање/припрема школских новина	0,5
Школски администратор	2
Одржавање веб странице	1
Припремање и оспособљавање рачунарске опреме у кабинету/учионици информатике	1,5
Израда распореда	
- до 18 одјељења	0,5
- преко 18 одјељења	1,0
Остали послови по налогу директора школе и на основу Правилника и годишњег програма рада донесених на наставничком вијећу	0,5
Рад у развојном или дијагностичком савјетовалишту (Центар)	1,5
Рад у развојном савјетовалишту (Центар)	1,5

Директор школе на најрационалнији начин расподјељује послове наставнику у оквиру непосредног одгојнообразовног рада.

V-5. ПРИПРЕМА ПО ЈЕДНОМ ЧАСУ ЗА РАЗЛИЧИТЕ ОБЛИКЕ НЕПОСРЕДНОГ ОДГОЈНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

Члан 20. (Припрема по једном часу за различите облике непосредног одгојно-образовног рада)

Облик непосредног одгојно-образовног рада	Час	Припрема
Час редовне наставе	1	0,5
Припремно одјељење музичке школе	1	0,5
Час одјељенске заједнице	1	0,5
Администрација и педагошки картон који води разредник	1	
Изборна настава	1	1
Нове методологије рада у разредној настави - корак по корак и друге	1	1
Допунска и инструктивна настава	1	0,5
Слободне ученичке активности - секције	1	0,5
Смотре стваралаштва, културна и јавна дјелатност, обиљежавање значајних датума	1	0,5
Лабораторијске вјежбе: биологија, хемија, физика	1	1
Тестирање	1	2
Хор, оркестар	1	1

V-6. НАСТАВНИЦИ У ЦЕНТРУ, ЗАВОДУ И ОДГАЈАТЕЉИ У ЗАВОДУ

Члан 21.

(Наставници и стручни сарадници у Центру, Заводу и одгајатељи у Заводу)

(1) У Центрима и Заводима иста је наставна норма као у редовним основним школама, осим школе за дјецу са потешкоћама у развоју, у Заводу, у којима се одвија одгојно-образовни рад са дјецом са умјереном, тежом и тешком интелектуалном тешкоћом и аутизмом, гдје је наставна норма према плану и програму рада са дјецом са умјереном, тежом и тешком интелектуалном тешкоћом и аутизмом, 24 часа.

(2) Наставници и стручни сарадници у Заводу су:

а) дипл.дефектолог-олигофренолог/дипл.едукатор-рехабилитатор/bachelor специјалне едукације и рехабилитације,

б) дипл.дефектолог-логопед/bachelor логопедије и аудиологије,

ц) дипл.дефектолог-сурдоаудиолог/bachelor логопедије и аудиологије,

д) дипл.логопед-сурдоаудиолог.

(3) Наставници и стручни сарадници у Центру су:

а) дипл.дефектолог-сурдоаудиолог/bachelor логопедије и аудиологије,

б) дипл.дефектолог-логопед/bachelor логопедије и аудиологије,

ц) дипл.логопед-сурдоаудиолог.

(4) Профил и ниво стручне спреме наставника и стручних сарадника у Заводу и Центру прописује се НПП-ом.

(5) Одгајатељи у Заводу су:

а) Наставници/професори разредне и предметне наставе, те дипломирани педагог-психолог, дипломирани педагог, професор педагогије, професор педагогије и психологије едуковани за рад са дјецом с потешкоћама у развоју.

(6) Профил и ниво стручне спреме одгајатеља:

а) ВСС са 240 ЕЦТС Едукацијско-рехабилитацијског факултета,

б) ВСС са 240 ЕЦТС, наставници/професори разредне и

предметне наставе, те дипломирани педагог-психолог, дипломирани педагог, професор педагогије, професор педагогије и психологије.

Члан 22.

(Стручни сарадници у редовној школи)

(1) Свака школа има запослене стручне сараднике са одговарајућом стручном спремом:

- а) педагог школе (педагог, педагог-психолог)
- б) дефектолог,
- ц) библиотекар,
- д) нототекар у основној музичкој школи,
- е) асистент у настави,
- ф) корепетитор у музичкој школи.

(2) Уколико школа има 28 и више одјељења, број извршилаца педагога из става (1) тачка а) овог члана увећава се за 0,05 извршилаца по сваком одјељењу, али највише до 1/2 извршиоца.

Члан 23.

(Послови стручних сарадника редовне основне школе у оквиру 40-сатне радне седмице-педагог школе)

(1) За праћење, анализирање и унапређење одгојно-образовног рада у школи, стручну сарадњу с ученицима, наставницима, осталим стручним сарадницима, родитељима, те за непосредну координацију с педагошким службом, школа има педагога.

(2) Профил и ниво образовања утврђени су како слиједи: педагог-психолог, педагог, професор педагогије и психологије, професор педагогије, дипломирани педагог психолог и дипломирани педагог.

(3) Задачи су утврђени законом, а рад у оквиру радне седмице како слиједи:

Структура послова у оквиру 40-сатне седмице	Сати
Учешће у програмирању и планирању рада, усмјеравање, праћење и анализирање резултата образовно-одгојног рада, предлагање и предузимање мјера за унапређивање наставног рада (анализирање и истраживачки рад)	5
Непосредна сарадња с наставницима, стручним сарадницима, директором, замјеником у планирању и реализовању наставног рада	4
Рад на увођењу иновација, нове наставне технике и технологије, савремених облика и метода рада (планирање и реализација с наставницима и стручним сарадницима)	5
Рад на праћењу развоја, откривања способности, успјеха ученика, предлагање мјера за већу ефикасност одгојно-образовног рада (савјетодавни и други облици рада)	5
Рад на рационализацији процеса учења, откривање, рад и подстицање талената (стваралаштво ученика и наставника)	3
Рад у подручју слободног времена, избора и организовања слободне активности ученика, друштвене, културне функције школе	2
Педагошко-психолошка пракса студената наставничких факултета	1
Рад у подручју професионалне оријентације ученика, хуманизације односа међу споловима	2
Вођење педагошко-психолошке документације	2
Сарадња с родитељима, здравственим и социјалним установама	1
Припреме за рад и непосредно стручно усавршавање	10

(4) Педагог школе се припрема као и наставник у одгојно-образовном процесу сходно одредбама члана 78. Закона о основном одгоју и образовању.

(5) Послови педагога школе у основним музичким школама се прилагођавају специфичностима основних музичких школа.

(6) Структура послова педагога школе у основним музичким школама у оквиру 40-сатне седмице

Учешће у програмирању и планирању рада, усмјеравање и праћење и анализирање резултата одгојно-образовног рада	5
Сарадња са наставницима (информативни и савјетодавни разговори, стручна помоћ приправницима), стручним сарадницима, шефовима актива, директором и замјеником у планирању и реализовању наставног рада	5
Рад на праћењу развоја и успјеха ученика, предлагање мјера за већу ефикасност одгојно-образовног рада (учешће у организацији пријемних испита, индивидуални савјетодавни рад, мотивација за учешће на такмичењима, културним манифестацијама и др.)	5
Рад на друштвеној и културној функцији школе (учешће у организацији манифестација, такмичења, концерата и др.)	4
Увођење иновација у наставу (учешће у планирању и реализацији са наставницима)	1
Професионална оријентација (усмјеравање на средњу музичку школу, организација посјета средње музичке школе и организација часова за презентацију, учешће у планирању и реализацији Дана отворених врата и презентације школе, предавање и др.)	2
Педагошка документација	2
Сарадња са родитељима, социјалним, културним и јавним установама (библиотека, редовне основне и средње школе, центри за културу, бкц, и др)	4
Педагошко-психолошка пракса студената	1
Рад у стручним органима (стручни активи, педагошко и наставничко вијеће) и комисијама	2
Припреме за рад и непосредно стручно усавршавање	10

(7) За праћење, анализирање и унапређивање сарадње с породицом, друштвеном средином, институцијама и педагошко-психолошком службом у сврху превентивног дјеловања, школа или више школа могу ангажовати социјалног радника или социолога по потреби, уз претходну сагласност Министарства.

Члан 24.

(Дефектолог)

(1) Дефектолог школе је стручни сарадник у редовној основној школи који планира и програмира рад, припрема се и обавља послове у непосредном одгојно-образовном раду с ученицима (индивидуални рад и рад у групама), савјетује и помаже у раду учитељима и стручним сарадницима те осталим запосленицима школе у вези с поступцима у раду с дјецом са потешкоћама у развоју, помаже наставницима у изради прилагођених наставних планова и програма, дидактичких и наставних средстава, сарађује, савјетује и помаже родитељима ученика са потешкоћама у развоју, пружа посебне едукацијско-рехабилитацијске помоћи ученицима с већим тешкоћама у развоју, анализира дјелотворност одгојно-образовног рада, стручно се усавршава, сарађује с установама, води одговарајућу педагошку документацију и ученичке досјее, судјелује у раду комисије за упис дјеце у основну школу, обавља послове на превенцији поремећаја у понашању, израђује и проводи превентивне програме те обавља друге послове у оквиру рада инклузивног тима школе.

(2) Дефектолог школе може бити:

- а) дипл. дефектолог-логопед,
- б) дипл. дефектолог-соматопед,
- ц) дипл. дефектолог-сурдоаудиолог,
- д) дипл. дефектолог-олигофренолог,
- е) дипл. дефектолог-тифолог,
- ф) дипл. логопед-сурдоаудиолог,
- г) дипл. едукатор-рехабилитатор,
- х) bachelor логопедије и аудиологије,

и) bachelor специјалне едукације и рехабилитације.

(3) Структура послова у оквиру 40-сатне радне седмице:

Структура послова у оквиру 40-сатне радне седмице:	Број сати
1. Едукацијско-рехабилитацијски рад	20
2. Припрема за рад	10
3. Учешће у изради прилагођеног програма, сарадња с инклузивним тимом	2
4. Вођење документације и евиденције	1
5. Непосредна сарадња са наставницима, стручним сарадницима, директором у планирању наставног рада	2
6. Сарадња са родитељима	2
7. Индивидуално и колективно стручно усавршавање	0,5
8. Рад у стручним органима и комисијама школе	1
9. Сарадња са институцијама (Завод - одјел за документацију и едукативну иновацију, Центар, центар за социјални рад, локална заједница, факултети, удружења грађана, НВО, Комисија за категоризацију). Едукацијско-рехабилитацијска пракса студената Едукацијско-рехабилитацијског факултета и инклузивна пракса за студенте наставничких факултета	1
10. Послови по налогу директора	0,5
УКУПНО	40

(4) Профил и ниво стручне спреме дефектолога у школи прописује се НПП-ом.

(5) Пријем дефектолога у школи у којој се обавља израђивање и реализација прилагођених програма уз учешће у осталим активностима инклузивног тима прима се дефектолог школе одговарајућег усмјерења на:

а) 20% норме за број ученика до четири који посједују Налаз и мишљење првостепене стручне комисије о пороцији способности и одређивању подршке дјечи и младима с посебним потребама

б) ½ норме за број ученика од 5 до 10,

ц) пуна норма за број ученика 11 и више.

(6) Одобравање процента норме за пријем дефектолога школе даје Министарство.

(7) Уз захтјев за одобравање из претходног става школа је дужна доставити:

рјешење и Налаз и мишљење првостепене стручне комисије о пороцији способности и одређивању подршке дјечи и младима с посебним потребама,

(8) Лица која су примљена у радни однос на неодређено радно вријеме у Центре за развој инклузивних пракси у Бановићима и Градачцу, доношењем ових Стандарда распоредиће се одлукама Комисије за збрињавање запосленика за чијим радом је престала потреба у установама основног образовања Тузланског кантона у школе на подручју Кантона.

(9) Приликом распореда лица Комисија из става (7) овог члана, водиће се рачуна о мјесту ранијег запослења које су дефектолози имали у школама прије распоређивања у Центре за развој инклузивних пракси.

Члан 25.

(Библиотекар)

(1) За садржајан, брз и ефикасан проток информација о одгојно-образовном процесу школе, центри и заводи имају библиотеку с фондом књига, стручне литературе и периодике, односно нотне литературе и нотних записа у складу са важећим наставним планом и програмом и прописима из области библиотечке дјелатности, како слиједи:

а) научна стручна литература и периодика потребна за рад школе/установе према наставном плану и програму

минимално комплет од 35 до 45 примјерака сваког дјела предвиђеног за лектуру и нотне литературе и нотних записа, односно зависно од максималног броја ученика/дјеце, одјељења/одгојних група школе/установе.

(2) Због општег значаја школске библиотеке и њене посредне наставне функције, библиотекар у основној школи је непосредни стручни сарадник и извршилац у наставном процесу.

(3) Профил и ниво образовања библиотекара утврђен је како слиједи:

а) VII степен, Филозофски или филолошки факултет одговарајућег смјера,

б) VI степен, Филозофски факултет I степен или Педагошка академија – одговарајући смјер.

(4) Запосленици затечени у радном односу на неодређено радно вријеме у основној или средњој школи са завршеним VI или VII степеном Наставничког факултета/Педагошка академија или еквивалент.

(5) Изузетно, лица са средњом стручном спремом (IV степен) затечена у сталном радном односу са 10 и више година радног стажа на пословима библиотекара, могу и даље обављати послове на којима су затечени, под условима утврђеним Правилником о раду школе.

(6) Изузетно, лице са средњом стручном спремом (IV степен) затечено у радном односу на неодређено вријеме у школи на пословима књижничара, може и даље обављати послове на којима је затечено у школи, уз претходно прибављену сагласност Министарства.

(7) Ближи услови за формирање библиотеке, односно Центра за информације, дефинисани су Законом о библиотечкој дјелатности и подзаконским актима.

(8) Библиотекар у оквиру 40-сатне радне седмице обавља сљедеће радне задатке:

А. Послови планирања	
Учешће у програмирању рада школе/установе, сарадња с наставницима/одгајатељима у непосредном планирању и извођењу образовно-одгојног рада, послови планирања, обнове и набавке нових књига, допуна библиотечког фонда	4
Б. Праћење и реализација програма рада школе/установе	
Перманентан рад на праћењу реализације програмских задатака школе са становишта функције и улоге школске библиотеке у реализацији наставних и ваннаставних одгојно-образовних садржаја	2
Рад на правовременом информисању наставника и стручних сарадника школе/установе о новинама у стручној литератури и периодици, рад на класификацији и стручној обради периодике	3
Рад с ученицима на популаризацији књиге, давање упутстава за коришћење и методичких напомена за брзо и ефикасно стицање потребних информација, сарадња с родитељима у подручју коришћења књигама и пружања помоћи ученицима	2
Стручна анализа резултата рада у оквиру реализације програма рада школе	1
Ц. Остали послови и радни задаци	
Стручно евидентирање и класификација фонда књига, фонда стручне књиге и периодике, дјечије и омладинске штампе, часописа, наслова о предметима и наставним подручјима	3
Послови на издавању и преузимању књига	20
Секција (Библиотекарска, ...)	1
Послови информисања (Публикације, ...)	1
Перманентно стручно усавршавање, остали послови и радни задаци	2
Обавља и друге стручне послове по налогу директора који су у вези са природом посла	1
УКУПНО	40

(9) За садржајан развој наставе и рад, брз и ефикасан проток практичних и спознајних информација, школе, центри, заводи, дјечији домови имају библиотеку с прописаним фондом књига, стручне литературе и периодике, нотних записа и опреме, у складу са важећим наставним планом и програмом и прописима из области библиотечке дјелатности, у којој стручне послове обавља лице с прописаном стручном спремом-библиотекара.

(10) Школе са 25 и више одјељења или 5.000 књига, свезака, стручних публикација и претплата на најмање два стручна педагошка часописа, имају библиотекар - једног извршиоца.

(11) Уколико школа има мање од 25 одјељења, број извршилаца умањује се 0,04 извршиоца по сваком одјељењу.

Члан 26. (Нототекар)

(1) Нототекар у оквиру 40-сатне радне седмице обавља сљедеће радне задатке:

- а) руководи нототеком и библиотеком,
- б) издаје нотна издања, уџбенике, стручну нотну литературу ЦД-ове и ДВД-ове,
- ц) стручно обрађује књиге, нотна и друга стручна издања, другу стручну литературу и техничка средства која се налазе у библиотеци, а са истим је задужен,
- д) прати и обрађује периодичку,
- е) сарађује са наставницима, стручним сарадницима око одабира књига, уџбеника, музичке литературе и техничких средстава,
- ф) ради на заштити библиотечког, односно нотног фонда,
- г) ради на остваривању задатака везаних за културну и јавну дјелатност школе,
- х) сарађује са библиотечким установама у граду/општини,
- и) обавља и друге послове по налогу директора.

(2) Профил и стручна спрема нототекара:

- а) запосленици затечени у радном односу на неодређено радно вријеме са завршеним VI степеном,
- б) запосленици са завршеном музичком академијом.

Члан 27. (Асистент у настави)

(1) Асистент у настави је лице које пружа непосредну помоћ ученику током одгојно-образовног процеса у задацима који захтијевају комуникацијску, сензорну и моторичку активност ученика; при узимању хране и пића; у обављању хигијенских потреба; у свакодневним наставним и ваннаставним активностима, а све према израђеном програму рада у складу са утврђеним функционалним способностима и потребама сваког појединог ученика, те упутствима учитеља/наставника, стручних сарадника школе и инклузивног тима школе.

(2) Школа има право на асистента у настави у сљедећим случајевима:

- а) на основу налаза и мишљења првостепене стручне комисије (препука ..)
- б) уколико се ради о ученику са умјереним, тежим и тешким интелектуалним потешкоћама које су прописане Законом и овим Стандардима.

(3) Поступак за одобравање асистента у настави:

- а) на приједлог инклузивног тима школе, који разматра и одобрава наставничко вијеће, школа подноси захтјев Министарству за додјелу асистента у настави.
- б) Министарство формира комисију коју чине: представници Министарства, Завода и Центра.

(4) Процент радног времена, одређује комисија на основу исказаних потреба школе.

(5) На основу одобреног процента из става (4), школа ће вршити пријем запосленика путем конкурса.

(6) Асистент у настави у оквиру радног времена обавља сљедеће послове:

- а) помаже ученику у реализацији посебног, прилагођеног програма користећи препоручене методе и облике рада инклузивног тима, наставника разредне/ предметне наставе,
  - б) потиче ученика у извршавању задатих упутстава од стране учитеља/наставника,
  - ц) усмјерава пажњу ученика на наставне активности,
  - д) води/усмјерава ученика у извршавању задатака на наставном материјалу,
  - е) помаже ученику у коришћењу педагошко-дидактичких помагала,
  - ф) потиче ученика на сарадњу са осталим ученицима у одјељењу и обрнуто,
  - г) појашњава правила рада и игре,
  - х) помаже ученику у кретању током наставе и ваннаставних активности,
  - и) сарађује са наставником, стручним сарадницима и инклузивним тимом о питањима везано за ученика и реализације постављених задатака,
  - ј) њега и брига о дјетету током боравка у школи;
  - к) обавља и друге послове у циљу јачања компетенција ученика са посебним потребама.
- (7) Профил и ниво стручне спреме асистента у настави је наставник свих профила у складу са НПП-ом.

Члан 28. (Корепетитор)

За специфичне облике потреба у паралелној основној музичкој и основној балетској школи може се ангажовати корепетитор, један извршилац, уз претходну сагласност Министарства.

Члан 29. (Послови стручних сарадника у Заводу, Центру, у оквиру 40-сатне радне седмице - логопеда)

Логопед у оквиру 40-сатне радне седмице обавља сљедеће радне задатке:

Радни задаци	
Логопедске вјежбе	22
Логопедска дијагностика	2
Припрема	11
Логопедска документација и евиденција	1
Слободне активности	1
Стручно усавршавање	1
Рад са родитељима	1
Учестовање у раду стручних органа	0,5
Обавља и друге стручне послове по налогу директора	0,5
Укупно	40

Члан 30. (Психомоторни реедукатор)

Психомоторни реедукатор у оквиру 40-сатне радне седмице обавља сљедеће радне задатке:

Радни задаци	
Процјена, развој и праћење психомоторике, елементарних окрета, визуелне контроле, моторике прстију	25
Вођење документације	1
Сарадња са наставницима, стручним сарадницима	1

Стручно усавршавање	1
Рад с родитељима	1
Припрема за рад	10
Рад у стручним органима	0,5
Обавља и друге стручне послове по налогу директора и органа управљања	0,5
Укупно	40

Члан 31.**(Педагог-психолог, педагог)**

(1) Педагог-психолог, педагог у оквиру 40-сатне радне седмице обављају следеће радне задатке:

Радни задаци	
Концепцијско-програмацки задаци	4
Програмирање, остваривање и анализа одгојно-образовног рада	4
Рад с ученицима, пријем и упис ученика, индивидуални и групни рад са ученицима	5
Сарадња с родитељима/старатељима, савјетодавни рад, пружање стручне помоћи	2
Рад са наставницима и стручним сарадницима	2
Увођење савремених метода и иновација у рад са ученицима	2
Професионална оријентација	1
Сарадња с институцијама (образовним, социјалним, здравственим)	2
Методичка и педагошка пракса студената наставничких и Едукацијско-рехабилитацијског факултета	1
Истраживања у пракси педагога установе	2,5
Педагошка документација и евиденција	3
Припрема за рад и стручно усавршавање	10
Рад у стручним органима	1
Обавља и друге послове по налогу директора а који су у вези са природом посла	0,5
Укупно	40

(2) Педагог се припрема као и наставник у одгојно-образовном процесу.

Члан 32.**(Дефектолог у одјелу за документацију и едукативну иновацију)**

Дефектолог у одјелу за документацију и едукативну иновацију у оквиру 40-сатне радне седмице обавља следеће радне задатке:

Радни задаци	
Прикупља, анализира и документује позитивне инклузивне праксе	5
Развија педагошке иновације	5
Сарадња са одгојно-образовним установама, везано за координацију дефектолога запослених по школама	5
Сарадња са Педагошким заводом ТК-а, Министарством за образовање и науку ТК-а, Министарством за рад, социјалну политику и повратак ТК-а, Министарством здравства ТК-а	5
Сарадња са невладиним сектором и сличним одјелима за документацију у земљи и иностранству	2
Организује и води едукације, пружа савјетодавне услуге наставницима, стручним сарадницима и родитељима ученика са потешкоћама у развоју који похађају редовно образовање	5

Рад са наставницима, стручним сарадницима и одгајатељима у Заводу	1
Промовише права дјете са потешкоћама у развоју и њихових родитеља/старатеља	1
Припрема за рад и стручно усавршавање	10
Рад у стручним органима	0,5
Обавља и друге послове по налогу директора а који су у вези са природом посла	0,5
Укупно	40

Члан 33.**(Социјални радник)**

Социјални радник у оквиру 40-сатне радне седмице обавља следеће радне задатке:

Радни задаци	
Ради на дијагностификовању социјалног положаја ученика, те израђује социјалне анамнезе	3
Индивидуални и групни састанци са родитељима/старатељима	4
Ради на идентификацији и социјалном третману ученика	6
Ради на изради програма превенције поремећаја у понашању ученика	2
Ради на програмима социјалне комуникације дјете и родитеља	2
Учествује у тимском раду са наставницима и стручним сарадницима	5
Ради на успостављању сарадње са породицом, школом, центрима за социјални рад, Домом за дјецу без родитељског старања, СОС селима и Министарством за рад и социјалну политику	6
Сарадња са невладиним сектором и сличним одјелима за документацију у земљи и иностранству	1
Води документацију и евиденцију	1
Припрема за рад и стручно усавршавање	8
Рад у стручним органима	1
Обавља и друге послове по налогу директора у складу са природом послова	1
Укупно	40

Члан 34.**(Послови у радној седмици одгајатеља у интернату Завода)**

Радни задаци	Број сати
Непосредни одгојно-образовни рад	10
Групни рад у одгојној групи	5
Индивидуални рад са одгајаницима	5
Непосредна сарадња са наставницима, стручним сарадницима, директором и родитељима/старатељима	1
Рад у секцијама	1
Рад у стручним органима	1
Културна и јавна дјелатност	1
Вођење документације и евиденције	1
Припреме за рад, групни и индивидуални рад и колективно и индивидуално стручно усавршавање	15
УКУПНО	40

Члан 35.**(Аудиорехабилитатор)**

(1) Аудиорехабилитатор у Центру у оквиру 40-сатне радне седмице обављају следеће радне задатке:

РАДНИ ЗАДАЦИ - ОПИС	Број сати
- анализа постојеће документације	
- прикупљање анамнестичких података	
- опсервација ученика	
- процјена општег статуса	
- процјена слушног, говорног и језичког статуса	
Сурдоаудиолошка процјена:	2
- социјализација дјетета	
- развој концентрације и пажње	
- вјежбе за развој слушне перцепције, нарочито перцепције говора	
- вјежбе за развој орално гласовног говора	
- вјежбе за развој гестовног говора и знаковног језика	
- вјежбе читања и писања	
- слободне активности	
Непосредан рад са ученицима на реализацији рехабилитацијског процеса и остали облици одгојно-образовног рада:	20
- израда cjеловитих годишњих планова и програма рехабилитацијског процеса	
- припремање за дневне посредни одгојно-образовни и рехабилитацијски рад	
- израда индивидуалног дидактичког материјала	
- вођење дневника о реализацији предвиђених програмских садржаја	
- писање извјештаја на основу сваке периодичне процјене	
- остали административни послови	
Рад на педагошкој документацији и остали административни послови:	14
Сарадња са наставницима, одјељенским старјешинама са чијим се ученицима непосредно ради, сарадња са педагогом, социјалним радником и директором	
Сарадња са родитељима и старатељима ученика у циљу заједничког приступа у реализацији предвиђених активности	
Учешће у раду одјељенског вијећа, наставничког вијећа, сурдоактива и дежурство сурдоаудиолога	
Активно учешће у свим облицима рада на унапређивању рехабилитације слушања и говора и наставе уопште	
Рад на стручном и педагошко-методичком усавршавању	
Обавља и друге послове по налогу директора и органа управљања	
Остали послови:	4
УКУПНИ СЕДМИЧНИ ФОНД САТИ У ОКВИРУ 40 ЧРС	40

(2) Извођење сурдоаудиолошке дијагностике подразумијева детаљну процјену по пријему дјетета и на крају сваког полугодишта. Непосредни рад (20 сати) подразумијева само извођење вјежби (специјални тренинг), 20 минута по ученику/дјетету.

Члан 36.

(Дефектолог за сензорну интеграцију)

Дефектолог, за рад у кабинету сензорне интеграције у оквиру 40-сатне радне седмице обавља следеће радне задатке:

РАДНИ ЗАДАЦИ - ОПИС	Број сати
- анализа постојеће документације	
- прикупљање анамнестичких података	

- опсервација ученика	
- процјена општег статуса	
Сензорна процјена:	2
- сензорна обрада по подручјима	
- однос према људима	
- однос према простору	
- способност организације понашања	
- моторика	
- слободне активности	
Непосредан рад са ученицима на реализацији рехабилитацијског процеса и остали облици одгојно-образовног рада:	20
- израда cjеловитих годишњих планова и програма рехабилитацијског процеса	
- припремање за дневни непосредни одгојно-образовни и рехабилитацијски рад	
- израда индивидуалног дидактичког материјала	
- вођење дневника о реализацији предвиђених програмских садржаја	
- писање извјештаја на основу сваке периодичне процјене	
- остали административни послови	
Рад на педагошкој документацији и остали административни послови:	14
Сарадња са наставницима, одјељенским старјешинама са чијим се ученицима непосредно ради, сарадња са педагогом, социјалним радником и директором	
Сарадња са родитељима и старатељима ученика у циљу заједничког приступа у реализацији предвиђених активности	
Учешће у раду одјељенског вијећа, наставничког вијећа, сурдоактива и дежурство	
Активно учешће у свим облицима рада на унапређивању програма сензорне интеграције и наставе уопште	
Рад на стручном и педагошко-методичком усавршавању	
Обавља и друге послове по налогу директора и органа управљања	
Остали послови:	4
УКУПНИ СЕДМИЧНИ ФОНД САТИ У ОКВИРУ 40 ЧРС	40

Члан 37.

(Логопед)

Логопед у оквиру 40-сатне радне седмице обавља следеће радне задатке:

РАДНИ ЗАДАЦИ - ОПИС	Број сати
- анализа постојеће документације	
- прикупљање анамнестичких података	
- опсервација ученика	
- процјена општег статуса	
Логопедска процјена:	2
Непосредан рад са ученицима на реализацији логопедског процеса и остали облици одгојно-образовног рада:	20
- израда cjеловитих годишњих планова и програма логопедског процеса	
- припремање за дневни непосредни логопедски рад	
- израда индивидуалног дидактичког материјала	
- вођење дневника о реализацији предвиђених програмских садржаја	
- писање извјештаја на основу сваке периодичне процјене	

- остали административни послови	
Рад на педагошкој документацији и остали административни послови:	14
Сарадња са наставницима, одјељенским старјешинама са чијим се ученицима непосредно ради, сарадња са педагогом, социјалним радником, директором	
Сарадња са родитељима и старатељима ученика у циљу заједничког приступа у реализацији предвиђених активности	
Учешће у раду одјељенског вијећа, наставничког вијећа, сурдо актива и дежурство	
Активно учешће у свим облицима рада на унапређивању програма логопедских вјежби и наставе уопште	
Рад на стручном и педагошко-методичком усавршавању	
Обавља и друге послове по налогу директора и органа управљања	
Остали послови:	4
УКУПНИ СЕДМИЧНИ ФОНД САТИ У ОКВИРУ 40 ЧРС	40

Члан 38.**(Психомоторни реедукатор)**

Психомоторни реедукатор у оквиру 40-сатне радне седмице обавља сљедеће радне задатке:

РАДНИ ЗАДАЦИ - ОПИС	Број сати
- анализа постојеће документације	
- прикупљање анамnestичких података	
- опсервација ученика	
- процјена општег статуса	
Процјена психомоторике, елементарних окрета, визуелне контроле, моторике прстију и др.	2
Непосредан рад са ученицима на реализацији психомоторне реедукације и остали облици одгојно-образовног рада:	20
- израда цјеловитих годишњих планова и програма логопедског процеса	
- припремање за дневни непосредни рад	
- израда индивидуалног дидактичког материјала	
- вођење дневника о реализацији предвиђених програмских садржаја	
- писање извјештаја на основу сваке периодичне процјене	
- остали административни послови	
Рад на педагошкој документацији и остали административни послови:	14
Сарадња са наставницима, одјељенским старјешинама са чијим се ученицима непосредно ради, сарадња са педагогом, социјалним радником, директором	
Сарадња са родитељима и старатељима ученика у циљу заједничког приступа у реализацији предвиђених активности	
Учешће у раду одјељенског вијећа, наставничког вијећа, стручног актива и дежурство	
Активно учешће у свим облицима рада на унапређивању програма психомоторне реедукације и наставе уопште	
Рад на стручном и педагошко-методичком усавршавању	
Обавља и друге послове по налогу директора и органа управљања	
Остали послови:	4
УКУПНИ СЕДМИЧНИ ФОНД САТИ У ОКВИРУ 40 ЧРС	40

(2) Профил и стручна спрема сарадника у Центру ближе је уређена Наставним планом и програмом Центра.

Члан 39.**(Дефектолог-сурдоаудиолог за рад у предшколском одјељењу у Центру)**

Радни задаци	Број сати
Непосредни одгојно-образовни рад	20
Исправци, израда дидактичког материјала, стручна миљења за ученике	3
Израда прилагођених планова, сурдоаудиолошка процјена	3
Припреме	10
Стручно усавршавање и увођење иновација	1
Стручни органи	0,5
Дежурство	1
Сарадња с родитељима/стратељима	0,5
Педагошка документација	0,5
Остали послови по налогу директора	0,5
УКУПНО	40

Члан 40.**(Асистент у одјељењу/групи у Заводу)**

За обављање послова медицинске његе и физиотерапеутског третмана ученика, у Заводу са интернатским смјештајем, број извршилаца, опис послова и задатака, профил и ниво стручне спреме, одређен је како слиједи:

извршилац	Медицинска сестра	(4)
извршилац	Физиотерапеут	1

Члан 41.**(Медицинска сестра)**

Медицинска сестра, у оквиру радног времена обавља сљедеће послове:

- а) Води активности око хигијенских потреба (купање, јутарња хигијена и сл.) и стварању културних навика код ученика,
- б) Асистира код вођења усмјерених активности,
- ц) Врши храњење ученика који нису самостални,
- д) Ради у смјенама укључујући и ноћну смјену у интернату,
- е) Асистира код извођења активности ученика у и изван установе,
- ф) Води бригу о здравственом стању ученика,
- г) Врши визуелни преглед одгајаника у интернату,
- х) Води бригу о стању и року трајања лијекова и другог санитетског материјала,
- и) Води бригу о правилној употреби лијекова, њиховом чувању, као и правилној употреби другог санитетског материјала и средстава рада,
- ј) Води бригу о здравственим прегледима ученика, као и упућивање ученика на преглед у здравствену установу,
- к) У случају хитне интервенције у погледу здравственог стања ученика предузима одговарајуће мјере у оквиру својих способности,
- л) Води евиденцију о психичком и физичком развоју ученика, као и настале промјене везане за здравствено и друго стање ученика,

м) Упућује ученике, према потреби и уз консултације са одгајатељима и наставницима, да ураде налазе бриса грла и носа, те остале потребне налазе и прегледе,

н) Води евиденцију о вакцинасању ученика према прописима здравственог осигурања,

о) Учествоје у састављању јеловника и врши контролу спремања хране у кухињи,

п) Континуирано врши визуелне прегледе ученика (хигијене, уочавање кожних обољења, правилног развоја појединих дијелова тијела и др.), те предузима потребне мјере,

р) Одговара за хигијену ученика и простора гдје ученици бораве, као и за просторију за медицинско особље,

с) Ради на властитом стручном усавршавању и оспособљавању,

т) Ради и друге послове по налогу руководиоца.

(2) Профил и ниво стручне спреме за обављање послова радног мјеста медицинске сестре је: ССС – IV степен стручне спреме и стручним звањем медицинска сестра-техничар.

(3) Медицински надзор у Заводу мора бити континуиран и присутан током свих 24 сата.

Члан 42.

(Физиотерапеут)

(1) Физиотерапеут, у оквиру радног времена обавља сљедеће послове:

а) Врши припреме за усмјерене активности и води усмјерене активности,

б) Изводи вјежбе физиотерапије примјерене сметњама ученика,

ц) Развија општу покретљивост и врши корекцију моторике,

д) Повећава покретљивост и ублажава посљедице тјелесно-инвалидних ученика,

е) Подучава ученике о правилном држању и кретању,

ф) Ради на очувању функције зглобова и мишића које ученици употребљавају,

г) Проводи кинезитерапију помоћу одговарајућих средстава и помагала,

х) Подучава ученике да се правилно служе колицима и другим помагалима која им помажу да постигну већи степен самосталности у обављању свакодневних активности,

и) Асистира код извођења слободних активности ученика,

ј) Континуирано сарађује са надлежним физијатром и изводи вјежбе у складу са његовим стручним мишљењем,

к) Води бригу о здравственом стању ученика,

л) Води бригу о набавци ортопедских помагала и средстава и помагала за рад са ученицима са моторичким сметњама,

м) Предузима одговарајуће мјере у погледу здравственог стања ученика у случају хитне интервенције,

н) Води евиденцију о психичком и физичком развоју ученика, као и настале промјене везане за здравствено и друго стање ученика,

о) Континуирано врши визуелне прегледе ученика (хигијене, уочавање кожних обољења, правилног развоја појединих дијелова тијела и др.), те предузима потребне мјере,

п) Ради на властитом стручном усавршавању и оспособљавању

р) Ради и друге послове по налогу руководиоца.

(2) Профил и ниво стручне спреме за обављање послова радног мјеста физиотерапеут је: ССС – IV степен стручне спреме и стручним звањем физиотерапеутски техничар.

Члан 43.

(Посебни едукацијско-рехабилитацијски поступак)

(1) Посебан едукацијско-рехабилитацијски поступак (ПЕРП) обухваћа поступке и активности које успостављају, обнављају, одржавају и/или модификују ученикове сензорне, моторичке, језичко-говорно-гласовне, комуникацијске, когнитивне, психолошке, емоционалне и интеракцијске способности, те вјештине провођења активности свакодневног живота, а које значајно утичу на резултате учења, те тиме и на одгојно-образовни процес.

(2) ПЕРП проводи се у Заводу и Центру, ако се процијени да је то у најбољем интересу за ученика.

(3) ПЕРП проводи дефектолог одговарајућег усмјерења индивидуално или групно изван редовног наставног процеса.

(4) Одлуку о одобравању ПЕРП-а, на приједлог инклузивног тима и уз сагласност родитеља доноси наставничко вијеће школе.

(5) Одлуком наставничког вијећа утврђује се вријеме и установа у којој ће се реализовати посебни едукацијско-рехабилитацијски поступак те поступци и активности из ПЕРП-а.

(6) У Центру и Заводу за провођење ПЕРП-а ангажује се дефектолог одговарајућег усмјерења на:

а) на 20% норме за број ученика до четири,

б) на ½ норме за број ученика од пет до седам,

ц) односно на пуну норму за број ученика од осам и више по једном наставном дану.

(7) Уз захтјев за давање претходне сагласности школа доставља Министарству рјешење, налаз и мишљење првостепене стручне комисије за процјену способности и одређивање подршке дјечи са посебним потребама.

VI - БРОЈ И СТРУКТУРА РУКОВОДНИХ ЛИЦА

Члан 44.

(Број и структура руководних лица)

(1) Ради потпуног дефинисања задатака школе и установе, њене организованости, стручне и практичне усмјерености у остваривању програмских задатака, односно одгојно-образовних садржаја, те опште функције и улоге школе, број руководних лица утврђује се како сљеједи:

Основна школа/установа	
- директор	1,00
- помоћник директора по сваком одјељењу преко 25 одјељења	0,04
- руководиоца дијела наставног процеса за четири и више одјељења у подручној школи/одвојеном објекту централне школе	0,05

(2) У основној школи помоћник директора/руководилац дијела наставног процеса се може именовати уз претходну сагласност Министарства, у складу са Законом.

(3) Уколико се именује руководиоца дијела наставног процеса има право на увећање на плату до 5%.

(4) Школе које имају помоћника директора не могу имати руководиоца дијела наставног процеса.

Члан 45.

(Послови и радни задаци директора школе)

(1) Директор, као орган руковођења, организује и усклађује рад школе, извршава одлуке школског одбора, те стручних органа школе у складу са законом и правилима школе, с педагошког и менаџментског аспекта и заступа

школу према вањским факторима, државним, друштвеним и политичким организацијама.

(2) Директор у оквиру 40-сатне радне седмице обавља сљедеће радне задатке:

Концепцијско-програмски задаци
План израде годишњег плана и програма рада школе
План подјеле предмета на наставнике
План подјеле разредништва
План рада наставничког и одјељенског савјета
План општих и одјељенских родитељских састанака
План обиласка наставе и ваннаставних активности
План укупног фонда часова свих облика наставе
План укупног фонда часова свих облика ваннаставних активности
План ученичких екскурзија, посјета и излета
План поправних испита
План ванредних испита
Организује израду распореда часова наставе и одјељенских заједница
Распоред часова ваннаставних активности
План финансија и инвестиција
План набавке основних средстава, опреме и учила
Увид у план уписа ученика и полазника
Увид у план стручног усавршавања
Увид у план и реализацију програма професионалне оријентације
Увид у план здравствених прегледа
Увид у план и реализацију прегледа школске документације
Увид у план и реализацију стручних консултација и комуникације с ученицима и родитељима
Организационо-материјална проблематика
Обезбјеђивање општих, кадровских и материјалних услова за рад
Организација сједница органа управљања
Организација и вођење сједница стручних органа
Организовање и провођење канцеларијског и архивског пословања
Праћење реализације закључака и одлука
Организација рада стручних служби (педагошке, административно-техничке, финансијске)
Организација израде завршног рачуна и пописа инвентара
Организација рада с приправницима
Организација здравствених прегледа
Организација полагања поправних и ванредних испита
Педагошко-инструктивни рад
Учешће у одгојно-образовном процесу
Континуирано праћење наставе
Увид у припреме наставника
Увид у анализу тестирања ученика
Увид у облике и критерије оцјењивања
Пружање стручне помоћи наставницима
Оцјењивање рада наставника
Праћење огледних и угледних часова
Учешће у раду актива директора
Увид у рад стручних актива наставника
Увид у педагошки рад с наставницима и ученицима
Пружање стручне помоћи приправницима

Увид у педагошки рад с родитељима
Вођење педагошке документације
Контрола вођења досјеа запосленика
Аналитичко-студијски рад
Учешће у изради анализе успјеха ученика у учењу и владању
Увид у анализу резултата теста
Израда приједлога мјера за побољшање успјеха
Анализа остваривања годишњег плана и програма рада школе
Анализа остваривања наставног плана и програма
Анализа рада стручних органа школе
Анализа одгојних проблема и појава асоцијалног понашања
Анализа рада педагошке службе
Анализа организације рада школе
Анализа материјално-финансијског пословања школе
Нормативно-правни и финансијски послови
Праћење и примјена законских прописа
Покретање иницијативе и праћење израде нормативних аката
Учешће у изради нормативних аката
Утврђивање елемената за израду финансијског плана школе
Преглед финансијске документације
Учешће у изради завршног рачуна
Сарадња са секретаром Трезора
Сарадња с образовном инспекцијом
Пријем радника у радни однос и раскидање радног односа
Заступање и представљање школе
Заступање и представљање школе пред судом и другим институцијама
Уговарање пословних аранжмана и закључивање уговора
Сарадња са школским органима и органима управе
Сарадња с просвјетно-педагошким заводом, високошколским организацијама и институцијама културе
Сарадња с донаторима и хуманитарним организацијама
Вођење евиденције о пословним контактима
Педагошка документација
Увид у преглед одјељенских и матичних књига
Увид у књигу дежурстава
Потписивање свједоџби и ђачких књижница
Преглед документације свих врста уписа
Преглед и овјеравање записника стручних органа
Праћење израде летописа
Евидентирање рада:
Пословни састанци
Припреме за сједнице
Кореспонденција
Општа запажања о личном раду и приједлог мјера за унапређење рада
Са секретаром школе и административним радником школе одговоран је за архиву школе
Са секретаром школе одговоран је за имовину школе
Обавља и друге послове у складу са законом и по налогу органа управљања а који су у вези са природом посла.

Члан 46.**(Послови и радни задаци помоћника директора)**

(1) Помоћник директора у оквиру 40-сатне радне седмице обавља радне задатке у оквиру фонда сати, како слиједи:

Планирање рада
Конципирање и израда програма рада школе и организација одгојно-образовног рада
Студијско-аналитички задаци за унапређивање одгојно-образовног рада
Планирање и припремање сједница стручних органа школе
Планирање колективног и индивидуалног стручног усавршавања
Праћење и реализација планираног рада
Праћење и реализација програма рада школе
Педагошко-инструктивни рад: огледна настава и инструктивна предавања, увођење иновација, стручни рад с члановима колектива и приправницима, припрема за рад
Перманентна стручна сарадња, рад с наставницима, педагогом-психологом, библиотекарком и осталим стручним сарадницима школе
Вођење педагошке документације и евиденције о раду школе и реализацији програма
Учешће у одгојно-образовном раду
Остали послови
Координација рада с руководиоцима стручних актива, извршавање одлука стручних органа и служби школе
Организовање рада и старање о раду стручно-техничке службе школе
Организовање и планирање сарадње с друштвеном средином
Обавља и друге послове по налогу директора акоји су у вези са природом посла.
Организација и припрема наставног процеса у подручној школи/ одвојеном објекту централне школе

(2) Помоћник директора реализује наставу у зависности од броја одјељења.

(3) У случају да школа нема право на помоћника директора, ове послове обавља директор.

Члан 47.**(Послови и радни задаци руководиоца дијела наставног процеса)**

(1) Руководилац дијела наставног процеса обавља следеће радне задатке:

1.	Учествује у планирању и организовању наставног процеса
2.	Стара се о испуњењу потребних услова за извођење наставе у подручном/централном издвојеном објекту
3.	У складу са потребама наставног процеса предлаже организацију и распоред рада помоћног особља
4.	У сарадњи са директором школе предлаже ангажман техничког особља
5.	Благовремено обавјештава директора о потреби набавке огрева и одржавања објекта
6.	У случају изненадног одсуства наставника врши замјену
7.	Перманентно комуницира са управом школе, педагогом школе и информира све запослене у подручном објекту/ централном издвојеном објекту.

(2) У случају да директор школе не именује руководиоце подручних/централних издвојених објеката, њихове послове и радне задатке врши помоћник директора школе.

VII – БРОЈ И СТРУКТУРА ИЗВРШИЛАЦА НА АДМИНИСТРАТИВНИМ, ПРАВНИМ И ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИЈСКИМ ПОСЛОВИМА**Члан 48.****(Број и структура извршилаца за обављање стручних административних, правних и економско-финансијских послова, у установама основног одгоја и образовања)**

За обављање стручних административних, правних и економско-финансијских послова, у установама основног одгоја и образовања, број извршилаца, опис послова и задатака, профил и ниво стручне спреме, одређен је како слиједи:

извршилац	Секретар школе	1 извршилац
извршилац	- сарадник за економско-финансијске послове од 1 до 18 одјељења - сарадник за економско-финансијске послове преко 18 одјељења	½ норме 1 извршилац
извршилац	- референт за административне послове школа од 1 до 18 одјељења - референт за административне послове школа од 19 до 28 одјељења - референт за административне послове школа преко 28 одјељења	20% норме 30% норме 50% норме

Члан 49.**(Секретар школе)**

(1) Структура 40 сатне радне седмице секретара школе:

Р.бр.	Опис/структура посла
А. НОРМАТИВНО-ПРАВНИ ПОСЛОВИ	
1.	Израђује приједлоге општих аката школе (правила, правилника, одлука и др.); Израђује појединачне правне акте (рјешења, одлуке, закључке, тужбе, жалбе, те поднеске из дјелокогута кадровских и стручних правних послова); Израђује уговоре у поступцима јавних набавки уз достављене потребне податке од сарадника за економско-финансијске послове;
2.	Прати прописе из области основног одгоја и образовања, радног права, управног права, облигационог права, стварног права и јавних набавки, те праћење осталих прописа ради примјене и доградње нормативно-правних аката школе.
Б. СТАТУСНО-ПРАВНИ ПОСЛОВИ	
3.	Врши послове уписа у регистар основних школа и припреме уписа у судски регистар; Врши послове везане за упис у земљишно-књижни уред и катастар;
4.	Издаје преводнице/извјештаје о пријему и упису ученика, Издаје увјерења/потврде, те дубликате свједоци/увјерења из службене документације;
5.	Врши послове организације здравствене заштите; Врши послове осигурања ученика и запосленика-радника школе.
Ц. ПОСЛОВИ ИЗ ОБЛАСТИ РАДНИХ ОДНОСА	
6.	Води евиденције о одсуству са посла помоћно-техничког особља; Учествује у поступцима за исказивање потреба за новим запосленицима-радницима;

7.	Израђује извјештаје, информације и статистичке податке школе који се односе на податке о запосленицима из радног односа и увођење тих података у информатички систем школе, статистику везану за упис у судски регистар и класификацију дјелатности;
8.	Израђује уговоре о раду запосленика-радника и других појединачних аката из радног односа (годишњи одмори, одсуства, превози, накнаде, 40-сатна седмица, оцјене о раду и др.);
9.	Врши послове пријаве и одјаве запосленика у Пореској управи. Учествује у организовању и надзирању рада помоћно-техничког особља школе; Води матичну књигу запосленика-радника школе.
Д. ОСТАЛИ ПОСЛОВИ	
10.	Учествује у припремању и одржавању сједница органа управљања (школског одбора), Вођење записника школског одбора и израда одлука, рјешења и закључака које доноси школски одбор;
11.	Учествује у концептирању и изради програма рада, извјештаја, информација и анализа;
12.	Сарађује са директором, помоћником директора, педагогом, библиотекарком, наставницима, ученицима, родитељима, мјесном заједницом, друштвеном средином, образовним властима, инспекцијом за образовање, локалном заједницом и другим институцијама;
13.	Пружа савјетодавну помоћ директору у заступању пред судовима и другим органима, израда тужби, жалби и других поднесака у судским и управним поступцима;
14.	Ради на свом стручном усавршавању;
15.	Обавља послове везано за канцеларијско и архивско пословање школе и са директором и административним радником одговоран је за архивско пословање школе, те са директором школе одговара за имовину школе;
16.	Обавља и друге стручно-правне послове по писменом налогу директора школе и органа управљања школе, који су у вези са природом послова које обавља, а у складу са законом и подзаконским актима, те руководи школом у складу са Законом.

(2) Профил и ниво стручне спреме за обављање послова радног мјеста секретар школе је: VII степен стручне спреме, односно високо образовање првог или другог циклуса Болоњског система студирања, правне струке, који се бодује са најмање 240 ЕЦТС бодова и положен стручни испит (испит општег знања или стручни управни испит или правосудни испит).

(3) Запосленици са високом или вишом стручном спремом (VII или VI степен) или високо образовање првог циклуса Болоњског система које се бодује са најмање 180 ЕЦТС бодова, затечени у радном односу на неодређено вријеме на пословима секретара школе, могу и даље обављати послове на којима су затечени.

(4) Запосленици са завршеним првим циклусом Болоњског система студирања, правне струке, који се бодује са најмање 180 ЕЦТС бодова, затечени у радном односу на неодређено вријеме на пословима секретара школе, могу и даље обављати послове на којима су затечени.

(5) Запосленици са средњом стручном спремом (IV степен) затечени у радном односу на неодређено вријеме на пословима секретара школе, а имају 30 и више година радног стажа од чега најмање 15 година на пословима секретара школе, могу и даље обављати послове на којима су затечени.

Члан 50.

(Сарадник за економско-финансијске послове)

(1) За обављање економско-финансијских и књиговодствених послова, школа/установа има сарадника за економско-финансијске послове који у

оквиру радне седмице обавља радне задатке из домена праћења и спровођења Закона о финансијском пословању, Закона о рачуноводству, Закона о књиговодству, Закона о трезору, Закона о извршењу буџета, Закона о јавним набавкама и других подзаконских прописа донесених на основу наведених закона.

(2) Сарадник за економско-финансијске послове, у оквиру 40-сатне радне седмице, обавља сљедеће послове:

Р.бр	Опис/структура посла
1.	Рукује финансијским средствима у оквиру овлашћења;
2.	Саставља ДОБ-а за школу;
3.	Саставља нацрт и приједлог буџета и измене и допуне буџета школе;
4.	Сачињава план јавних набавки и прати реализацију, натурално и финансијски;
5.	Перманентно прати и анализира извршење планираних буџетских и властитих прихода и расхода, текућих трансфера и донација;
6.	Попуњава шихт листе;
7.	Саставља периодичне извјештаје и учествује у саставу изјаве о фискалној одговорности;
8.	Сачињава годишњи извјештај за буџетске кориснике;
9.	Израђује оперативне планове;
10.	Води потребну документацију о материјалном и финансијском пословању у складу са законом;
11.	Врши преглед документације и контролу документације у смислу комплетности, исправности и расположивости средстава у смислу плаћања;
12.	Припрема налоге за наручбе и налоге за плаћање, из планираних буџетских и властитих прихода, текућих трансфера и донација;
13.	Обавља пословање на релацији школа- надлежна институција-оперативни центар за трезор;
14.	Анализира књиговодствене картице ради усклађивања књиговодствених стања средстава и извора средстава;
15.	Врши савјетавање плаћања са добављачима;
16.	Врши савјетавање уплата са корисницима услуга;
17.	Води књиговодствену документацију;
18.	Прати и примјењује прописе из области финансија и рачуноводства;
19.	Рукује новчаним средствима, чува новчану документацију и вриједносне папире;
20.	Води благајнички дневник (извјештај);
21.	Води рачуна да не дође до прекорачења благајничког максимума;
22.	Води рачуна о благовременој ликвидацији примљених аконтација по свим основама (службени пут и др.);
23.	Даје упуства и обезбјеђује радни материјал пописним комисијама за њихов рад; израда плана рада комисија, израда упуства о раду комисија, израда свих извјештаја о попису, израда одлука о укњижавању, искњижавању, расходу, отпису и друге одлуке, израда записника комисија и других послова везаних за попис, подношење извјештаја школском одбору;
24.	Припрема материјале - извјештаје за орган управљања који се односе на финансијско и материјално пословање;
25.	Води поступке јавних набавки у складу са законом уз стручну помоћ секретара школа и административног радника;
26.	Учествује у комисијама везаним за архивско и канцеларијско пословање и другим комисијама;
27.	Ради на спровођењу финансијског управљања и контроле у складу са описом радног мјеста;

28.	Ради на свом стручном усавршавању (семинари, праћење прописа и сл.);
29.	Врши послове израде цјелокупног ФУК-а – принтање и достављање на потпис директору и координатору, уношење у веб апликацију;
30.	У цијелости израђује техничке спецификације за све набавке роба и услуга;
31.	Израђује оквирни споразум, директни споразум;
32.	Врше пријем и отпрему електронске и остале поште везане за послове из свог дјелокруга;
33.	Води и сравњава рачуноводствену архиву те исту испоручује у архиву школе;
34.	Активно учествује у изради документације за исплату регреса;
35.	Израђују изјаву о фискалној одговорности;
36.	Врши унос документа оквирног буџета, буџета и ребаланса буџета на локацији у Министарству, коришћењем апликације е-буџет;
37.	Врши обрачун посебног пореза (инвалидност);
38.	Врши кореспонденцију са ПИО/МИО везано за обрачун и уплату доприноса;
39.	Обавља и друге економско-финансијске и књиговодствене послове по налогу директора школе и органа управљања, који су у вези са природом послова које обавља.

(3) Профил и ниво стручне спреме за обављање послова радног мјеста сарадника за економско-финансијске послове је: VII степен стручне спреме, односно високо образовање првог циклуса Болоњског система студирања, економске струке, који се бодује са најмање 180 ЕЦТС бодова, најмање једна година радног искуства у струци и положен стручни испит (испит општег знања или стручни управни испит). VII степен стручне спреме економске струке, високо образовање првог циклуса Болоњског система студирања, економске струке, који се бодује са 240 ЕЦТС или 180 ЕЦТС бодова, најмање једна година радног искуства у струци и положен стручни испит (испит општег знања или стручни управни испит).

(4) Запосленици са (V И VI степеном) економске струке са положеним стручним испитом за намјештенике у органима државне службе или стручни управни испит) затечени у радном односу на неодређено вријеме, на административно-финансијским пословима, у школи, могу наставити рад на обављању послова радног мјеста сарадника за економско-финансијске послове у школи.

Запосленици са средњом стручном спремом (IV степен) економске струке, са положеним стручним испитом (стручни испит за намјештенике у органима државне службе или стручни управни испит) затечени у радном односу на неодређено вријеме на административно-финансијским пословима са најмање 15 година радног искуства на административно-финансијским пословима у струци, могу наставити рад на обављању послова радног мјеста сарадника за економско-финансијске послове.

(5) Запосленици са средњом стручном спремом (IV степен) економске струке, са положеним стручним испитом (стручни испит за намјештенике у органима државне службе или стручни управни испит), затечени у радном односу на неодређено вријеме на административно-финансијским пословима у школи са мање од 15 година радног искуства, могу наставити рад на пословима сарадника за економско-финансијске послове, под условом да најкасније до 30.06.2026. године најмање заврше студиј првог циклуса Болоњског система студирања, економске струке, са најмање 180 ЕЦТС бодова или им у противном престаје радни однос у школи.

(6) Запосленици са средњом стручном спремом који заврше студиј првог циклуса Болоњског студирања у року утврђеном у претходном ставу нису дужни полагати испит општег знања или стручни управни испит.

Члан 51.

(Референт за административне послове)

Референт за административне послове у оквиру радне седмице обавља сљедеће послове:

- а) прима и врши пријем поште кроз књигу протокола, отвара пошту, разврстава и заводи пошту;
- б) рукује интерном телефонском централом, прима и отпрема телефон/факс;
- ц) врши отпрему поште и о томе води евиденцију;
- д) води рачуна о регистратурној грађи и њеном архивирању;
- е) врши припремне радње за одабир и излучивање архивске грађе из регистратурног материјала;
- ф) врши умножавање докумената;
- г) издаје канцеларијски и други потрошни материјал;
- х) припрема потврде и друге акте из службене евиденције школе;
- и) преузима и архивира регистратурну грађу у архивски депо;
- ј) води архивску књигу и одговоран је са секретаром и директором школе за исту;
- к) врши послове на попису регистратурне грађе којој је истекао рок чувања за излучивање;
- л) врши достављање преписа архивске књиге Архиву ТК и сарађује са архивом;
- м) прати прописе из области архивског и канцеларијског пословања;
- н) учествује у процесу јавних набавки;
- о) издаје потврде и увјерења за ученике из службене евиденције;
- п) обавља и друге административне послове по налогу директора.

(2) Профил и ниво стручне спреме за обављање послова радног мјеста административног запосленика је: ССС, IV степен – гимназија, вјерска, економска, техничка, управна или биротехничка школа.

(3) Лице које буде примљено на радно мјесто административног запосленика након ступања на снагу ових Стандарда обавезно је положити архивски испит у року од двије године од дана пријема.

VIII - БРОЈ И СТРУКТУРА ПОМОЋНОГ И ТЕХНИЧКОГ ОСОБЉА

Члан 52.

(Број и структура помоћног и техничког особља)

(1) За послове одржавања, загријавања и чистиња школске зграде, према врсти установе, њеном капацитету и специфичним условима у којим ради, овим Стандардима се за објекат и укупну корисну површину (затворени простор предулаз, не и улазне површине), утврђује број извршилаца како слиједи:

- а) Одржавање и загријавање школских објеката
  1. У објекту централне школе прикључене на даљински систем гријања – домар један извршилац.
  2. У објектима централне школе која ради у двије смјене и има властиту котловницу – домар – ложач два извршиоца.
  3. У објектима централне школе која ради у једној смјени и има властиту котловницу – домар – ложач један извршилац и помоћни ложач $\frac{1}{2}$ радног времена у сезони гријања.
  4. У објекту подручне школе са властитом котловницом,

која ради у двије смјене и има 10 и више одјељења, на пословима загријавања и одржавања школског објекта ангажује се домар-ложач на пуно радно вријеме у току сезоне гријања, уз сагласност Министарства.

5. Уколико школа у свом саставу има подручну школу, објекат са најмање двије учионице и властитом котловницом, а ради у двије смјене на пословима ложења и одржавања хигијене, ангажује се хигијеничар-ложач на пуно радно вријеме.

6. Уколико школа у свом саставу има подручну школу, објекат са најмање двије учионице и властитом котловницом, а ради у једној смјени, на пословима ложења и одржавања хигијене ангажује се хигијеничар-ложач на $\frac{1}{2}$ радног времена.

б) Чишћење школског објекта

1. У објектима школе са централним гријањем, на сваких 500 м² на пословима одржавања хигијене ангажује се један извршилац.

2. У објектима школе без централног гријања саграђене од тврдог материјала и монолитним подовима, на сваких 400 м², на пословима ложења и чишћења ангажује се један извршилац.

3. У монтажном објекту школе без централног гријања и са подовима на бази дрвета, на сваких 350 м² на пословима ложења и одржавања хигијене ангажује се један извршилац.

4. За подручне школе без централног гријања чија је укупна корисна површина мања од 350 м², норматив за једног извршиоца на пословима ложења и одржавања хигијене износи 300, с тим што се запосленик не може ангажовати на мање од $\frac{1}{2}$ радног времена.

5. Уколико подручна школа са мање од 30 м², ради у двије смјене, а нема централно гријање, број извршилаца на пословима ложења и одржавања хигијене је један.

(2) Запосленици школе ангажовани на пословима одржавања и чишћења, у оквиру редовних послова, одржавају и чисте простор око објекта школе.

(3) Профил и ниво стручне спреме утврђен је како слиједи:

а) домар: машински техничар електроенергетичар или лица која су стекла трећи/четврти степен металске, грађевинске, дрвопрерађивачке или електроструке;

б) домар-ложач: машински техничар електроенергетичар или лица која су стекла трећи/четврти степен металске, грађевинске, дрвопрерађивачке или електроструке и положен испит за руковоаца парним котловима;

ц) помоћни ложач: трећи степен металске струке;

д) хигијеничар-ложач: у подручној школи – завршена основна школа;

е) хигијеничар, хигијеничар-курир-спремачица: завршена основна школа.

(4) Домар школе обавља следеће послове:

а) обезбјеђује исправно функционисање инсталација и осталих уређаја;

б) одговара за школску зграду, инсталације и инвентар школе;

ц) стара се о набавци потрошног материјала за чишћење и одржавање објекта школе;

д) обавјештава директора и секретара о насталим штетама на инсталацијама, опреми и инвентару;

е) води бригу о исправности и редовној контроли исправности противпожарних средстава;

ф) брине се о дезинфекцији просторија школе;

г) контролише утрошак електричне енергије, воде, и брине се о благовременом одвозу смећа;

х) контролише улазак особа у зграду и њихов излазак;

и) пријављује дежурном наставнику лица која се без потребе задржавају у згради;

ј) предузима превентивне противпожарне мјере и друге мјере у циљу заштите имовине школе;

к) обавља и друге послове по налогу директора школе.

(5) Домар-ложач школе обавља следеће послове:

а) обезбјеђује исправно функционисање инсталација и осталих уређаја;

б) одговара за школску зграду, инсталације и инвентар школе;

ц) стара се о набавци потрошног материјала за чишћење и одржавање објекта школе;

д) обавјештава директора и секретара о насталим штетама на инсталацијама, опреми и инвентару;

е) води бригу о исправности и редовној контроли исправности противпожарних средстава;

ф) брине се о дезинфекцији просторија школе;

г) контролише утрошак електричне енергије, воде, и брине се о благовременом одвозу смећа;

х) контролише улазак лица у зграду и њихов излазак;

и) пријављује дежурном наставнику лица која се без потребе задржавају у згради;

ј) предузима превентивне противпожарне мјере и друге мјере у циљу заштите имовине школе;

к) рукује уређајима и одржава уређаје и инсталације централног гријања;

л) опслужује парне котлове;

м) стара се да објекат школе буде благовремено загријан;

н) редовно контролише температуру у свим дијеловима објекта школе;

о) води рачуна о утрошку горива и стара се о благовременој набавци огрева;

п) убацује угаљ/пелет и дрва у спремиште;

р) одржава вањске површине око објекта школе;

с) обавља и друге послове по налогу директора школе.

(6) Ложач обавља следеће послове:

а) рукује уређајима и одржава уређаје и инсталације централног гријања;

б) опслужује парне котлове;

ц) стара се да објекат школе буде благовремено загријан;

д) редовно контролише температуру у свим дијеловима објекта школе;

е) води рачуна о утрошку горива и стара се о благовременој набавци огрева;

ф) убацује угаљ/пелет и дрва у спремиште;

г) изван сезоне ложења помаже домару при његовом обављању послова;

х) обавља и друге послове по налогу директора школе.

(7) Хијеничар-ложач обавља следеће послове:

а) одржава чистоћу у ходницима, учионицама, кабинетима, лабораторијама, радионицама и осталим просторијама;

б) одржава чистоћу у дворишту школе;

ц) пере подове, врата, прозоре, зидове по ходницима и бришу прашину са инвентара;

д) одговара за инвентар и другу опрему којом рукује или која се налази у просторијама које одржава;

е) пријављује сва оштећења и кварове на инсталацијама, инвентару и другој опреми;

ф) обавезно предаје нађене и заборављене ствари дежурном наставнику ради евидентирања и уручења власнику;

г) рукује уређајима и одржава уређаје и инсталације централног гријања;

х) опслужује парне котлове;

и) стара се да објекат школе буде благовремено

загријан;

ј) редовно контролише температуру у свим дијеловима објекта школе;

к) води рачуна о утрошку горива и стара се о благовременој набавци огрева;

л) убацује угаљ/ пелет и дрва у спремиште;

м) обавља и друге послове по налогу директора школе.

(8) Лица на одржавању хигијене обављају следеће послове:

а) одржавају чистоћу у ходницима, учионицама, кабинетима, лабораторијама, радионицама и осталим просторијама;

б) одржавају чистоћу у дворишту школе;

ц) перу подове, врата, прозоре, зидове по ходницима и бришу прашину са инвентара;

д) одговарају за инвентар и другу опрему којом рукују или која се налази у просторијама које одржавају;

е) пријављују сва оштећења и кварове на инсталацијама, инвентару и другој опреми;

ф) обавезно предају нађене и заборављене ствари дежурном наставнику ради евидентирања и уручења власнику;

г) раде и друге послове по налогу директора школе.

(9) На послове хигијеничара-курира-спремачице може бити распоређен радник који има уговор на неодређено радно вријеме у основној школи, а код кога је дошло до промјене радне способности усљед инвалидности, у складу са Законом о пензијско-инвалидском осигурању Федерације Босне и Херцеговине и сагласности Министарства за распоређивање.

(10) Хигијеничар-курир-спремачица обавља следеће послове:

а) врши доставу и пријем поште путем службе ПТТ;

б) одржава чистоћу просторија, основних средстава, опреме и ситног инвентара у просторијама, у складу са радним способностима и рјешењем о инвалидности које је издано од надлежне установе;

ц) извршава и друге послове у обиму које одреди непосредни руководиоца а у складу са рјешењем о инвалидности.

(11) Завод има:

а) кухар један извршилац;

б) кухар-сервирка један извршилац;

ц) економ један извршилац;

(12) Кухар у Заводу обавља следеће послове:

а) прати нормативе и преузима намирнице за припремање хране према јеловнику;

б) ради на спремању и издавању obroka придржавајући се норматива и јеловника;

ц) учествује у састављању јеловника;

д) придржава се хигијенско-техничке заштите на раду;

е) рукује инвентаром кухиње, одржава га у чистом стању и одговара за њега;

ф) пере посуђе и прибор за јело послје обједовања дјецe;

г) редовно обавља контролу здравственог стања (систематски и санитарни прегледи);

х) брине о квалитету и здравственој исправности хране;

и) одржава чистоћу у кухињи и трпезарији и брине о изношењу отпадака из кухиње;

ј) ради у смјенама;

к) ради и друге послове по налогу руководиоца и секретара.

(13) Послове кухара у кухињи интерната обавља КВ запосленик, угоститељске струке.

(14) Кухар/сервирка у Заводу обавља следеће послове:

а) преузима намирнице за припремање ужина и obroka;

б) ади на издавању ужина придржавајући се норматива;

ц) учествује у састављању јеловника;

д) придржава се хигијенско-техничке заштите на раду;

е) рукује инвентаром кухиње, одржава га у чистом стању и одговара за њега;

ф) пере посуђе и есцајг послје обједовања дјецe;

г) редовно обавља контролу здравственог стања (систематски и санитарни прегледи);

х) брине о квалитету и здравственој исправности хране;

и) одржава чистоћу у кухињи и трпезарији и брине о изношењу отпадака из кухиње;

ј) ради у смјенама;

к) ради и друге послове по налогу руководиоца и секретара.

(15) Послове кухар/сервирке у кухињи може обављати КВ запосленик угоститељске струке.

(16) Економ у Заводу обавља следеће послове:

а) задужен је за унос робе и материјала у установу;

б) свакодневно обилази објекат, утврђује кварове и извјештава надређеног и домара;

ц) води дневни дневник рада о пословима које обавља и подноси мјесечне извјештаје;

д) задужен је за област противпожарне заштите у установи;

е) задужен је за провођење мјера заштите на раду радника установе;

ф) брине се о исправности електро, водо и инсталација даљинског гријања у установи;

г) одржава основна средства, води евиденцију о исправности и препоручује сервисе за веће поправке;

х) учествује у техничким припремама за одржавање школских приредби, такмичења, манифестација и др.;

и) одржава прилазе установи, вањске површине, паркинг, ограду, игралишта и мобилијар за дјецу;

ј) обавља и друге послове по налогу директора и секретара;

к) За свој рад одговоран је директору и секретару установе.

(17) Послове економа може обављати лице са завршеном ССС – IV степен.

IX- СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

Члан 53.

(Слободне активности ученика)

(1) У циљу подстицања и развијања интереса ученика, развоја стваралачких способности и потребе за проширивањем знања о достигнућима у науци, техници, умјетности, те развијања радних навика, личне одговорности, превенције, смисла за заједнички рад, у школи се организују слободне активности ученика.

(2) Школске слободне активности су по свом значају изједначене с часовима наставе.

(3) Слободне активности, у сарадњи с ученицима и друштвеним и културним организацијама из друштвене средине, школа планира годишњим планом и програмом рада, при чему води рачуна о масовности, садржајима и равномјерној заступљености ученика у свим њеним видовима.

(4) Школске слободне активности, зависно од величине школе, карактера ученичког интереса, друштвених и културних прилика средине, школа организује самостално, водећи рачуна о следећим подручјима:

а) Култура и умјетност - секције: драмска, хорска, музичка, ликовна, литерарна, рецитаторска, фолклорна, балетна;

б) Привредна активност - задругарство, секције:

књижарска, трговинска, ратарска, повртларска, перадарска, виноградарска, воћарска, сточарска, пчеларска, узгој малих животиња;

ц) Техника и технологија: секције и клубови младих техничара, радиоаматера, фотоаматера, рационализатора и иноватора, моделара, саобраћајца, кибернетичара за рачунаре и друго;

д) Допуна и проширивање знања - стваралаштво: секције математичара, физичара, биолога, хемичара, историчара, географа, страних језика, лингвиста и секције осталих наставних предмета и научних области;

е) Тјелесни и здравствени одгој: друштво за тјелесну културу, Мале олимпијске игре, те спортске секције - атлетика, гимнастика, ритмичка гимнастика, цудо, карате, спортско стрељаштво, скијање, пливање;

ф) Превенције здравља, планирање породице, превенција овисности, малољетничког непримјереног понашања: секције и клубови - Лига трезвености, превенција токсикоманија, овисности, АИДС-а, репродуктивно и друго здравље, уз оспособљавање ученика за едукаторе других ученика, подршка ученицима са потешкоћама;

г) Очување природне околине: секције и клубови младих природњака, извиђача, планинара, горана, љубитеља здраве човјекове околине.

(5) Годишњим планом и програмом рада школе дефинишу се сви облици, садржаји, начини и распоред рада. Одређују се и друга значајна питања која имају утицаја на њен рад и несметано испољавање и развијање.

(6) Сагласно општим циљевима и задацима, школа планира све облике и све садржаје, прати реализацију и о слободним активностима води педагошку и другу документацију.

(7) Поред активности на нивоу одјељења, разреда, група разреда, школа је дужна имати слободне активности које ће је представљати и на ширем друштвеном плану. У том правцу школа има хор, рецитаторско-драмску, музичку, спортску секцију односно друштво, школску задругу, те остале облике који одговарају условима и карактеру школе.

X. ДРУШТВЕНА И КУЛТУРНА ДЈЕЛАТНОСТ ОДГОЈНО-ОБРАЗОВНИХ УСТАНОВА

Члан 54.

(Друштвена и културна дјелатност одгојно-образовних установа)

(1) Школа/установа у свом раду остварује сталну, непосредну сарадњу и повезаност са локалном заједницом - путем културних, спортских и других облика дјеловања.

(2) Посебну друштвену активност школа остварује на манифестацијама у поводу Дана школе, Дана државности Босне и Херцеговине, Дана независности Босне и Херцеговине, те у поводу осталих државних и вјерских празника, јубилеја и годишњица.

(3) Облици остваривања сарадње између школе и локалне заједнице (подручја гдје је школа лоцирана - мјесне заједнице и града/општине) реализују се путем културно-умјетничких, спортских и других манифестација, ликовних изложби, презентација литерарних радова, разних видова предавања, заједничких и јавних акција, те у разним другим облицима.

(4) У оквиру друштвене и културне дјелатности школа има трајну обавезу да уређује, допуњује и одржава школске и пратеће школске објекте, дворишта, игралишта и остале вањске просторе, фасаде, пољопривредно и друго земљиште, на начин усклађен с општим циљевима и задацима школе и њеним угледом у друштвеној средини. С истим задатком основна школа је дужна своје школске објекте, вањске и унутрашње садржаје, опрему, средства и кадрове, уз договорене односе, ставити у функцију шире јавне и културне дјелатности школе.

XI. ДИНАМИКА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ

Члан 55.

(Имплементација)

(1) Стандарди се примјењују у потпуности приликом оснивања нових основних школа.

(2) За постојеће основне школе основане у складу са важећим законским и подзаконским прописима достизање норматива врши се постепено, у року од седам година од дана доношења ових Стандарда и норматива.

XII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 56.

(Престанак важења ранијих прописа)

Ступањем на снагу ових Стандарда престају да важе Педагошки стандарди и општи нормативи за основни одгој и образовање („Службене новине Тузланског кантона“, бр. 7/05, 9/05, 14/09, 1/10, 14/10, 8/12, 11/12, 8/13, 11/17 и 1/18) и Правилник о одгоју и образовању дјече с посебним потребама у редовној основној школи („Службене новине Тузланског кантона“, број: 7/19) у дијелу који је у супротности са одредбама Стандарда.

Члан 57.

(Ступање на снагу)

Стандарди и нормативи ступају на снагу даном добивања сагласности Владе Кантона.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
-Федерација Босне и Херцеговине-
ТУЗЛАНСКИ КАНТОН
Министарство образовања и
науке

МИНИСТАР

Др.сци. Ахмед Омеровић,с.р.

Број:10/1-34-023564-5/22
Тузла, 02.06.2022. године

НОРМАТИВИ ЗА ОСНОВНИ ОДГОЈ И ОБРАЗОВАЊЕ

1.1. РАЗРЕДНА НАСТАВА

ПРОСТОР - специјализована учионица – кабинет са таблом с више крила и вишеструком намјеном, застакљеним ормарима прилагођеним узрасту ученика, за одлагање ученичких радова, дјечије лектире, енциклопедија, часописа и прибора за рад, којим се ученици служе током часа

- ормар за припрему наставника, с приручном стручном литературом (правописни приручници, рјечници страних ријечи), свескама за писмене припреме наставника, писмене вјежбе и контролне радове ученика.

Просторије су физички повезане и с кабинетом чине јединствену / интегралну цјелину.

- једна остава за све предмете разредне наставе, с ормарима и вјешалицама за одлагање опреме, учила и дидактичког материјала.

- дрвени или лимени ученички ормарићи са вратима и бравицом са функцијом растерећења школске торбе

ОПРЕМА – поред наведене у Стандардима за опште нормативе наставних средстава на нивоу школе, потребан је школски намјештај прилагођен узрасту ученика и посебна опрема како слиједи за:

1.1.1. БОСАНСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ/ ХРВАТСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ/ СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Р. бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
А. ВИЗУЕЛНА СРЕДСТВА			
1.	Словарица-ћирилица и латиница (за учионицу, које израђује наставник)	ком.	1
2.	Фотографије књижевника (по избору стручног актива)	ком.	1
3.	Flipchart табле, паметна табла	компл.	1
4.	Постери и ДВД/ЦД медији са садржајима обавезних лектира, зидне слике за област Културе изражавања		
Б. АУДИТИВНА СРЕДСТВА			
1.	ДВД/ ЦД-ови са снимљеним садржајем, прилагођеним узрасту, по тематици предвиђеној у програму		
	- Касете с текстовима и пјесмицама за разумијевање слушањем	компл.	1
	- Снимци текстова из усмене и писане књижевности народа Босне и Херцеговине	компл.	1
	- Акцентске вјежбе према програму, везане за изражајно читање	компл.	1
	- Едукативни софтвери – избор текстова према Наставном плану и програму и драматизација с познатим глумцима	компл.	1
	- Едукативни филмови за часове медијске културе	компл.	1
Ц. ШКОЛСКА БИБЛИОТЕКА С ЧИТАОНИЦОМ			
1.	Опрема с литературом, стручном периодиком, дјечијим и омладинским листовима према Стандардима		
2.	Рачунар са приступом интернету	ком	2

1.1.2. СТРАНИ ЈЕЗИЦИ

Р.бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
А. ВИЗУЕЛНА СРЕДСТВА			
1.	Тематске зидне слике по програму за сваки разред	компл.	1
2.	Зидне слике и фотографије према програмским садржајима	компл.	1
3.	Комплет за почетну наставу страних језика (апликације, слике...)	компл.	1
4.	Паметне табле, табле пиши-бриши, flipcharts, постери и flashcards, те едукативне играчке за млађе узрасте, и Tools или филмови у складу с програмским садржајима		
Б. АУДИТИВНА СРЕДСТВА			
1.	За сваки језик који се учи и за сваки разред у којем се језик учи, ЦД-ови, ДВД-ови или УСБ-ови са едукативним садржајима који прате НПиП	компл.	1
2.	ЦД-ови, ДВД-ови или УСБ-ови са едукативним садржајима који прате НПиП	компл.	1
Ц. АУДИОВИЗУЕЛНА СРЕДСТВА			
1.	Наставни филмови и медијски садржаји по тематици предвиђеној у програму	компл.	1
2.	Едукативни софтвери који подржавају програмске садржаје	компл.	1
Д. ПИСАНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Рјечници (једнојезични и двојезични)		
2.	Граматике		
3.	Стручни часописи		
4.	Часописи за младе на страном језику		
5.	Стручна методичка литература		
6.	Библиотека са лектирама, readersima, storubooks, storu telling, сликовним рјечницима, граматике		

1.1.3. МАТЕМАТИКА

Р.бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
А. ШТАМПАНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Зидне бројевне слике	компл.	1
2.	Зидне слике и илустрације (скупови, бројеви, операције)	компл.	1

3.	Панои рађени према програмским садржајима	компл.	1
4.	Прибор за геометрију пластични или дрвени	компл.	4
5.	Универзална магнетна табла са математичким симболима за скупове, бројеве, операције, релације. Модели мјера за масу, течност, вријеме, модели за мјерење дужине, кубне дециметре, вага с теговима, жичани модели геометријских тијела, модели римских цифара	компл.	1
Б. СТАТИЧНИ ВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Универзална магнетна табла с математичким симболима за скупове, бројеве, операције, релације и др.	ком. за 2 одјељења	1
2.	Рачунаљка с 20 куглица	компл. за 1 одјељење	1
3.	Позициона рачунаљка (Шведска)	компл.	1
4.	Рачунаљка за савладавање табличног низа	компл.	1
6.	Дидактички материјал - магнетни жетони	компл.	30
7.	Табла са више крила	ком.	1
Ц. ПОКРЕТНИ ВИЗУЕЛНИ И АУДИОВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Филмови за разредну наставу	компл. за 4 одјељења	1
2.	Модели мјера за масу	"	1
3.	Модели мјера за течност	"	1
4.	Модели мјера за вријеме (демонстрациони бројачи, часовник)	"	1
5.	Модели геометријских тијела - жичани	"	1
6.	Модели геометријских тијела - пластичних шупљих	"	1
7.	Модели мреже геометријских тијела	"	1
8.	Модели римских цифара	"	1
9.	Филмови (пропорционалност, геометријска мјеста тачака у равни: једнакост многоуглова, површине троугла и површина паралелограма)	комада (по 1 за сваки разред)	4
10.	Математичка вага	комада	1
11.	Вага с теговима	комплет за 4 одјељења	1
12.	Либела и висак	"	1
13.	Линијар / равнало (дужински)	компл. (за 2 одјељења)	1
14.	Шестар за таблу	"	1
15.	Троугаоник (једнокраки-правоугли)	"	1
16.	Троугаоник (разнокраки-правоугли)	"	1
17.	Модел мјера за дужину (метар дрвени који се расклапа на дециметар, метар од платна, метар зидарски, метарска пантљика од 10 цм, уже од 40 м)	компл. (за 4 одјељења)	1
18.	Модел мјера за површину и запремину (квадратни метар издијељен на квадратне дециметре, кубни дециметар смјештен у лимену кутију ради демонстрације одговарајуће запремине течности, кубни метар од жице)	компл. (за 4 одјељења)	1

1.1.4. ТЈЕЛЕСНИ И ЗДРАВСТВЕНИ ОДГОЈ

ПРОСТОР

- сала за спорт у складу с нормативима простора
- кабинет за наставника
- свлачионице за ученике, одвојено за дјечаке и дјевојчице
- мокри чвор, одвојено за дјечаке и дјевојчице
- спремниште за одлагање справа и реквизита

ОПРЕМА - поред наведене у Стандардима за опште нормативе наставних средстава, на нивоу школе потребна је и посебна опрема како слиједи:

Р.бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
А. СПРАВЕ И РЕКВИЗИТИ			
С П Р А В Е			
1.	Гимнастички сандук	ком.	2
2.	Вратило	ком	1

3.	Козлић (мали)	ком.	1
4.	Козлић (велики)	ком.	1
5.	Конопац за пењање	ком.	4
6.	Рипстол 100 x 260	ком.	16
7.	Струњача	ком.	6
8.	Струњача сунђер 200 x 150 x 40	ком.	2
9.	Одскачна даска	ком.	2
10.	Гимнастичке клупе	ком.	2
11.	Греда ниска	ком.	1
12.	Сталци за скок увис	пар	1
13.	Сталци за мрежу и мрежа за одбојку	гар.	1
14.	Кошеви	гар.	1
15.	Голови за рукомет	ком.	2
16.	Стол за стони тенис	ком.	2
17.	Мале струњаче, лопте разне прилагођене разредној настави, чуњеви мали, вијаче мале, преносиви и прилагођени кошеви и мреже за одбојку	Овисно о броју ученика у одјељењу	
РЕКВИЗИТИ			
1.	Палице	ком.	36
2.	Медицинке 2,3 кг и 5 кг	ком.	15
3.	Лопте за одбојку	ком.	15
4.	Лопте за кошарку	ком.	15
5.	Лопте за рукомет	ком.	15
6.	Лопте за ногомет	ком.	6
7.	Вијача - кратка	ком.	36
8.	Вијача - дуга	ком.	2
9.	Конопац за навлачење	ком.	1
10.	Обручи	ком.	15
11.	Лопте гумене (ритмичке)	ком.	10
12.	Препоне	ком.	2
13.	Кожне лоптице 200 гр. (за бацање у циљ)	ком.	6
14.	Штопернице	ком.	2
15.	Пумпа за лопте	ком.	1
16.	Мета-даска	ком.	2
17.	Пиштаљка	ком.	5
18.	Мрежице за стони тенис са затезачима	гарнитура	2
19.	Рекети за стони тенис	ком.	8
Б. ОПРЕМА ЗА ОТВОРЕНИ СПОРТСКИ ТЕРЕН			
1.	Врата за рукомет усадна	ком.	2
2.	Кошеви с контрукцијом фиксни	ком.	2
3.	Сталци за одбојку са затезачима или усадни и мрежом с челичном жицом	гарнитура	1
4.	Сталци за тенис са затезачима или усадни и мрежом с челичном жицом	ком.	1
5.	Простор и услове за скок удаљ		1
Ц. ИНСТРУМЕНТИ ЗА МЈЕРЕЊЕ РЕЗУЛТАТА			
1.	Вага	ком.	1
2.	Центиметарска трака	ком.	1
Остала средства (прибор)			
1.	Радно одијело и обућа за наставника	компл.	1
2.	Компјутер	компл.	1
3.	Креде у боји	компл.	1
4.	Прва помоћ	компл.	2
5.	CD/MP3 player.	ком.	1

Сва опрема и реквизити из наведеног списка се користе прилагођени узрасту ученика и програму разредне наставе.

1.1.5. МУЗИЧКА КУЛТУРА

Р.бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
А. ШТАМПАНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Штампани нотни примјери за извођење музике пјевањем и свирањем према НП	збирка	1
2.	Збирка тема познатих дјела домаћих и страних аутора према наставном програму	збирка	1
3.	Збирка севдалинки, градских пјесама	збирка	1
Б. СТАТИЧКИ ВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Фотографија већег формата истакнутих композитора и познатих интерпретатора - домаћих и страних	компл.	1
2.	Фотографије или слајдови инструмената симфонијског оркестра и традиционалних народних инструмената у Босни и Херцеговини	компл.	1
3.	Фотографије или слајдови оркестара и хорова, вокалних и инструменталних ансамбала	компл.	1
4.	Зидне слике љествица	компл.	1
5.	Графофолије за основе музичке писмености	серија	100
Ц. ЗВУЧНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	ЦД-ови са снимљеним дјелима према наставном програму	компл.	2
2.	Одломци из познатих опера, соло и хорске пјесме за упознавање свих пјевачких гласова и врста хорова	компл.	1
3.	Звучни снимци инструмената симфонијског оркестра у солистичкој функцији и у мањим камерним ансамблима	компл.	1
4.	Звучне репродукције традиционалног народног пјевања и свирања из свих крајева Босне и Херцеговине и примјери новокомпоноване народне музике	компл.	1
5.	ЦД-ови са снимљеним пригодним композицијама за празнике и свечаности	компл.	1
Д. ПОКРЕТНИ ВИЗУЕЛНИ И АУДИОВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Филмови из живота познатих композитора и извођача	ком.	1
2.	ЦД-ови с хорском музиком (дјечији, женски, мушки и мјешовити хор)	компл.	1
3.	ЦД-ови с оркестралном музиком (гудачки, дувачки, симфонијски, народни, забавни)	компл.	1
4.	ЦД-ови са солистичком вокалном музиком (сопран, алт, тенор, бас)	компл.	1
5.	ЦД-ови солистичке инструменталне музике (виолина, виолончело, контрабас, флаута, клавир, клавићембало, оргуље, гитара, хармоника, саксофон), камерних ансамбала, (клавирски трио, квартет и квинтет, гудачки квартет и квинтет, дувачки квартет и квинтет)	компл.	1
6.	ЦД-ови са снимцима традиционалног народног пјевања и свирања у Босни и Херцеговини и вриједних примјера новокомпоноване народне музике	компл.	1
7.	ЦД-ови са снимцима народних игара из Босне и Херцеговине		
Е. ПРОГРАМИРАНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Програми: - за савладавање основа музичке теорије и солфеђа и - за демонстрирање звучности различитих музичких инструмената, људских гласова и стилских праваца у музици	компл.	1
Ф. МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ И АПАРАТИ			
1.	Клавир (пијанино)	ком.	1
2.	Синтисајзер	ком.	1
3.	Мелодика	ком.	10
4.	Дјечији инструменти (звечка, прапорци, деф, триангл, чинеле, штапићи, добош, чегртаљка, кастанџета, звончићи, металофон, ксилофон, тимпани)	компл.	1
5.	Орфов инструментариј	ком.	1

Сва опрема и реквизити из наведеног списка се користе прилагођени узрасту ученика и програму разредне наставе.

1.1.6. ЛИКОВНА КУЛТУРА

Р.бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
А. СТАТИЧКИ ВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛ			
ФОТОГРАФИЈЕ, РЕПРОДУКЦИЈЕ, ДИЈАПОЗИТИВИ, ЕДУКАЦИОНИ СОФТВЕРИ			

1.	Фотографије већег формата истакнутих ликовних умјетника, домаћих и страних	компл.	1
2.	Репродукције (или дијапозитиви) свих ликовних дјела предвиђених наставним програмом	компл.	1
3.	Фотографије или дијапозитиви природних, архитектонских и других културно-историјских знаменитости у Босни и Хецеговини	компл.	1
4.	Репродукције или дијапозитиви репрезентативних дјела из свих области примјених умјетности и дизајна	компл.	1
5.	Репродукције или дијапозитиви графичких дјела у разним техникама	компл.	1
6.	Репродукције или дијапозитиви вајарских дјела (разне технике и мотиви)	компл.	1
МОДЕЛИ И ДРАПЕРИЈЕ			
1.	Збирке гипсаних одљевака рељефа, глава и фигура - типични примјери	компл.	1
2.	Збирка кубуса и других геометријских тијела од једнобојних лаких материјала (свијетло-сиво) већег формата	компл.	1
3.	Збирка грнчарских предмета, различитих облика и величина, једнобојних и вишебојних, без глазури и глазираних	компл.	1
4.	Збирка једнобојних и вишебојних драперија (бијело, сиво, окер, жуто, плаво, црвено, црно)	компл.	1
ГОТОВИ ЕЛЕМЕНТИ ЗА СЛИКАЊЕ И АРАНЖИРАЊЕ			
1.	Збирка лаког материјала за слагање мозаика у више боја (плаво, жуто, црвено, зелено, смеђе, наранџасто, бијело, црно)	компл.	1
Б. ПОКРЕТНИ ВИЗУЕЛНИ И АУДИОВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Филмови из живота истакнутих ликовних умјетника - домаћих и страних	ком	1
2.	Видеофилмови из области ликовних умјетности према наставном програму	компл.	1
Ц. АЛАТ, ПРИБОР И УРЕЂАЈИ			
1.	Узорци материјала (подлоге и материјали с којима се ради) према програму	колекција	1
2.	Четкице (кистови) за акварел (мекане, округле) у три величине (бр. 22, 6, 10)	гарнитура	5
3.	Четкице (кистови) за темперу (чврсте, пљоснате, равне) у три величине (бр. 2, 6, 10)	гарнитура	5
4.	Маказе мање (дјечије, затупљене)	ком.	10
5.	Маказе веће (дјечије, затупљене)	ком.	10
6.	Нож за резање папира и картона	комад	10
7.	Нож за резање поливинила	комад	10
8.	Столић (сталак) за постављање модела (мртве природе)	комад	1
9.	Палета за сликање (од лесонита или пластична, гарнитура од 20 комада)	гарнитура	1
10.	Зидна магнетна табла с апликацијама (разнобојни елементи квадратног и кружног облика и сл.) за кабинет	гарнитура	1

Сва опрема и реквизити из наведеног списка се користе прилагођени узрасту ученика и програму разредне наставе. Потрошни материјал се набавља за текућу школску годину према потребама реализације НПиП.

1.1.7. ПРИРОДА И ДРУШТВО

Р.бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
А. ВИЗУЕЛНА СРЕДСТВА			
1.	Природни предмети (биљке, животиње)	збирка	2
2.	Природни примјери (вода, врсте тла и др.)	збирка	4
3.	Модел Земље (глобус)	ком.	1
4.	Модел Сунчевог система	ком.	1
5.	Модел цвијета	ком.	1
6.	Модел човјека	ком.	1
7.	Макета уређаја за наводњавање	ком.	1
8.	Макета хидроелектране	ком.	1
9.	Макета вјетрењаче	ком.	1
10.	Макета насеља (село, град)	ком.	2
11.	Тијела различитог састава облика и запремине	гарнитура	1
12.	Спектрална призма	ком.	1
13.	Природни магнети (магнетски штап, потковица, игла)	ком.	1
14.	Пластични линијар / равнало	ком.	1
15.	Термометар са живом	ком.	1

16.	Термометар с алкохолом	ком.	1
17.	Топломјер за мјерење тјелесне температуре	ком.	1
18.	Термометар за мјерење температуре	ком.	1
19.	Барометар	ком.	1
20.	Хигрометар	ком.	1
21.	Вјетроказ	ком.	1
22.	Огледало (равно, удубљено, испупчено)	ком.	3
	Б. ВИЗУЕЛНЕ РЕПРОДУКЦИЈЕ Скице и цртежи, фотографије и илустрације, транспарентне слике, дијапозитиви, дијафилмови		
1.	Животне заједнице (шума, ливада, ријека, језеро, море, бара и др.)	ком.	1
2.	Рад воде у природи	ком.	1
3.	Рад вјетра у природи	ком.	1
4.	Знаци промјене времена	ком.	1
5.	Састав Земљине коре	ком.	1
6.	Цртежи и скице појава на небу	ком.	1
7.	Географске, административне и политичке карте Босне и Херцеговине, Федерације Босне и Херцеговине, Тузланског кантона	ком.	1
8.	Фотографија Земље из космоса	ком.	1
9.	Инфективне болести човјека (дијапозитиви у боји)	ком.	1
11.	Духан и здравље	ком.	1
12.	Алкохолизам и здравље	ком.	1
13.	Лична хигијена	ком.	1
	Ц. ГРАФИЧКО-СИМБОЛИЧКА СРЕДСТВА		
1.	Шема испаравања воде и кондензација водене паре	ком.	1
2.	Шема прелаза воде из једног у друго агрегатно стање	ком.	2
3.	Шема уређења Земље и посљедице	ком.	3
4.	Шема Сунчевог система	ком.	4
5.	Табелограми и таблице (распрострањеност воде, праћење временских прилика, повезаност живог свијета и др.)	ком.	5
6.	Стручна литература и стручни часописи	ком.	6
7.	Календар природе	ком.	7
	Д. АУДИОВИЗУЕЛНА СРЕДСТВА		
1.	Медијски садржаји о природословљу	збирка	5
2.	Прва помоћ (наставни филм)	компл.	3
3.	Филтрирање и дезинфекција воде	компл.	1
	Е. ОСТАЛА ОПРЕМА		
1.	Лабораторијска чаша	ком.	3
2.	Градуирана лабораторијска тиквица	ком.	2
3.	Стаклене тегле	ком.	5
4.	Различито обојене стаклене плочице	компл.	1
5.	Стаклено звоно	ком.	1
6.	Свијећа с постољем	ком.	1
7.	Прибор за његу биљака	компл.	1
8.	Кутак биљака, тераријум, собни акваријум, кавези са животињама	компл.	1
9.	Прибор и материјал за израду модела и макета конструкторске кутије	компл.	1
10.	Прибор и алат за рад у врту и воћњаку	компл.	2
11.	Прибор за увођење ученика у самосталне истраживачке активности (мале збирке из биологије, хемије и физике)	компл.	3

Напомена: Користити према потреби наставна средства за биологију, хемију, физику, географију и културу живљења.

1.2. ПРЕДМЕТНА НАСТАВА

1.2.1. БОСАНСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ/ ХРВАТСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ/ СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

ПРОСТОР – специјализована учионица – кабинет.

ОПРЕМА – поред наведене у Стандардима за опште нормативе наставних средстава на нивоу школе потребна је и посебна опрема како слиједи:

Р. бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
	А. ВИЗУЕЛНА СРЕДСТВА		
1.	Фотографије књижевника (по избору стручног актива)	ком.	1
	Зидне карте		
2.	- Зидна карта: дијалекти и нарјечја босанског, хрватског и српског језика и књижевности	ком.	1
	- Зидна карта: језици народа и народности у Босни и Херцеговини	ком.	1
	Б. АУДИТИВНА СРЕДСТВА		
	ЦД/ДВД-ови		
	- Снимци текстова из усмене и писане књижевности народа Босне и Херцеговине	збирка	1
1.	- Примјери штокавског и других дијалеката, нарјечја босанског, хрватског, српског језика и књижевности	збирка	1
	- Акцентске вјежбе према програму везане за изражајно читање	збирка	1
	- Едукативни софтвери – избор текстова према новом Наставном плану и програму и драматизација с познатим глумцима	збирка	1
	Ц. ШКОЛСКА БИБЛИОТЕКА С ЧИТАОНИЦОМ, ПРЕМА СПИСКУ ШКОЛСКЕ ЛЕКТИРЕ		
1.	Опрема с литературом, стручном периодиком, дјечијим и омладинским листовима према нормативу општих наставних средстава		

1.2.2. СТРАНИ ЈЕЗИЦИ

ПРОСТОР - специјализована учионица - кабинет за страни језик .

ОПРЕМА - поред наведене у Стандардима за опште нормативе наставних средстава на нивоу школе потребна је и посебна опрема како слиједи:

Р. бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
	А. ВИЗУЕЛНА СРЕДСТВА		
1.	Тематске зидне слике по програму за сваки разред	компл.	1
2.	Зидне слике и фотографије према програмским садржајима	компл.	1
3.	Географска карта земље чији се језик учи	ком.	1
4.	Комплет за почетну наставу страних језика (апликације, слике,...)	компл.	1
5.	Дијапозитиви, дијафилмови или филмови у складу с програмским садржајима	ком.	1
6.	Паметне табле, табле пиши-бриши, flipcharts, постери и flashcards, те едукативне играчке за млађе узрасте, iTools или филмови у складу с програмским садржајима	ком.	1
	Б. АУДИТИВНА СРЕДСТВА		
1.	За сваки језик који се учи и за сваки разред у којем се језик учи, ЦД-ови, ДВД-ови или УСБ-ови са едукативним садржајима који прате НПип	компл.	1
2.	ЦД-ови, ДВД-ови или УСБ-ови са едукативним садржајима који прате НПип	компл.	1
	Ц. АУДИОВИЗУЕЛНА СРЕДСТВА		
1.	Наставни филмови по тематици предвиђеној у програму	компл.	1
2.	Едукативни софтвери који подржавају програмске садржаје	компл.	1
	Д. ПИСАНИ МАТЕРИЈАЛ		
1.	Рјечници (једно и двојезични)		
2.	Граматице		
3.	Стручни часописи		
4.	Часописи за младе на страном језику		
5.	Стручна методичка литература		
6.	Библиотека са лектирама, readersima, storybooks, story telling, сликовним рјечницима, граматице		

1.2.3. МАТЕМАТИКА

ПРОСТОР - специјализована учионица - кабинет за математику.

ОПРЕМА - поред наведене у Стандардима за опште нормативе наставних средстава на нивоу школе потребна је и посебна опрема како слиједи:

Р. бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
1.	Основни прибор за геометријско цртање	компл. за 4 одјељења	1
2.	Размјерник	ком.	1
3.	Модел троугла с унутрашњим и спољашним угловима	компл.	1
4.	Модел и врсте углова, збир углова троугла	компл.	1
5.	Модел круга по дијеловима	компл.	1
6.	Модел обима и површине круга	компл.	1
7.	Модел централног и периферијског угла	компл.	1
8.	Модел углова с паралелним крацима	компл.	1
9.	Модел углова с паралелним и нормалним крацима	компл.	1
10.	Модел Питагорине теореме	ком.	1
11.	Модел равних геометријских фигура за претварање једних у друге	компл.	1
12.	Модел површине геометријских фигура	ком.	1
13.	Модел геометријских тијела – пластичних, шупљих	компл.	1
14.	Модел геометријских тијела од жице	компл.	1
15.	Модел геометријског тијела - пластичних на расклапање	компл.	1
16.	Модел омотача геометријских тијела	компл.	1
17.	Обла и рогљаста тијела конструисана за могућност претварања једних у друге	компл.	5
18.	Шупљи модел призме и пирамиде једнаких основа и висина за експериментални доказ запремине пирамиде	компл.	1
19.	Модел рогља	компл.	1
20.	Модел различитих геометријских фигура за демонстрацију обртних тијела	компл.	1
21.	Модел координатног система	компл.	1
22.	Модел квадрирања бинома	компл.	1
23.	Модел за приказ операција с цијелим бројевима	ком.	1
24.	Сталак за математичке моделе	ком.	1
25.	Модел пресека пруге и угла	ком.	1
26.	Модел за класификацију троуглова	ком.	1
27.	Модел аксиома о паралелограму	ком.	1
28.	Пантограф (школски)	ком.	1
29.	Графофолија за поједине теме	компл.	1
30.	Празне графофолије и оловке за графоскоп	компл. (за сваки разред)	1
31.	Прибор за геометрију пластични или дрвени	компл.	4
32.	Универзална магнетна табле са математичким симболима за скупове, бројеве, операције, релације. Модел мјера за масу, течност, вријеме, модели за мјерење дужине, кубне дециметре, вага с теговима, жичани модели геометријских тијела, модели римских цифара	ком.	1
33.	Табле са више крила	ком.	1
	ПРОГРАМСКИ МАТЕРИЈАЛ		
1.	Образовни софтвери из математике који подржавају програмске садржаје	компл.	1
	ПРИБОР		
1.	Линијар (дужински)	ком. за 2 одјељ.	1
2.	Шестар за таблу	“	1
3.	Троугаоник (једнокраки-правоугли)	“	1
4.	Троугаоник (разнокраки-правоугли)	“	1
5.	Комплет рачунарских програма који подржавају програмске садржаје	компл.	1

1.2.4. ИНФОРМАТИКА

ПРОСТОР - специјализовани кабинет за информатику, са ергономским намјештајем. Кабинет информатике се користи и за извођење наставе предмета основи технике и информатике, када је то НПП планирано.

ОПРЕМА - поред наведене у Стандардима за опште нормативе наставних средстава на нивоу школе потребна је и посебна опрема како слиједи:

Р. бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
1.	Рачунари за ученике са ЛЦД монитором основне перформансе: Рачунар са минимално и5 процесором или процесором новије генерације ЛЦД монитор мин. дијагонала 19" РАМ МЕМОРИЈА мин. 3 ГБ Тврди диск мин. 500 ГБ или СДД 200 ГБ Оптика ЦД/ДВД РОМ/БУРНЕР УСБ порт – мин 5 Графичка карта мин. 1 ГБ са ВГА/ХДМИ улазом Звучна карта Периферија (тастатуре, мишеви, звучници, слушалице, микрофони...)	ком.	14 (1 рачунар по ученику)
2.	Рачунар наставнички, са истим или јачим карактеристикама од претходно набројаних.	ком.	1
3.	Штампачи – црно-бијели ласерски	ком.	1
4.	Штампачи – у боји ласерски	ком.	1
5.	ЗД штампач	ком.	1
6.	Графичка плоча-таблет за цртање	ком.	1
7.	Скенер	ком.	1
8.	Мултимедијални пројектор	ком.	1
9.	Платно за пројектор	ком.	1
10.	Смарт ТВ минимално дијагонала 60"	ком.	1
11.	Лиценцирани софтвер: OS WINDOWS 10 или други алтернативни OS. Инсталирати програмски језик QBASIC или други алтернативни програмски језик за основну школу. Софтвер за умрежавање и надзор над радом ученика. Обавезно инсталирати програм за демонстрацију хардверских компоненти рачунара		
12.	Локална мрежа (ЛАН) са припадајућом опремом и интернет конекцијом минимално 25 MB down-load/2MB upload		
13.	Школска табла - whiteboard	ком.	1
14.	Пластификатор	ком.	1
15.	Сјекач папира мин. А4	ком.	1

Напомена: 1 ученик - 1 рачунар, максимално 14 ученика у групи. Ако има више од 14 ученика у одјељењу, одјељење се дијели у 2 групе због специфичности извођења наставе.

1.2.5. ТЕХНИЧКИ ОДГОЈ

ПРОСТОР - специјализована учионица – кабинет, припремна соба-преткабинет за припремање материјала за практичне радове и вјежбе и остава за потрошни материјал и опрему. Кабинет техничког одгоја се користи и за извођење наставе предмета основи технике и информатике, када је то НПП планирано.

ОПРЕМА - поред наведене у Стандардима за опште нормативе наставних средстава на нивоу школе потребна је и посебна опрема како слиједи:

Р. бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
1.	Радионички сто (за два радна мјеста)	ком.	7
2.	Столић за сједење с регулацијом висине	ком.	14
3.	Сто за наставника	ком.	1
4.	Столица за наставника	ком.	1
5.	Сто за електротехнику	ком.	1
6.	Сталак за бушилицу	ком.	1
7.	Сталак за двострану брусилу	ком.	1
8.	Сто за монтажу, уређаје и апарате за заједничко коришћење	ком.	1

9.	Сталак за стоне полужне маказе	ком.	1
10.	Сто за бојење, лемљење и слично	ком.	1
11.	Ормар с ланицама за смјештај ученичких комплета алата	ком.	4
12.	Ормар за смјештај групног алата	ком.	4
13.	Ормар за смјештај конструкторских кутија	ком.	3
14.	Витрина за ученичке радове	ком.	12
15.	Пано (зидни) за изложбе	ком.	1
16.	Ормар за средства заштите на раду	ком.	1
17.	Сталак за пројекционе апарате	ком.	1
18.	Школска табла	ком.	1
19.	Пројекционо платно	ком.	1
20.	Ормар за дидактички материјал	ком.	2
21.	Полице за тродимензионална наставна средства	м ²	9
22.	Столарска тезга	ком.	1
23.	Пулт са осам стега (шкрипова)	ком.	1
24.	Рачунар с комплетном опремом	ком.	2
25.	Сто за рачунар	ком.	2
А. АУДИОВИЗЕЛНА НАСТАВНА СРЕДСТВА			
1.	Графоскопске фолије за: серија дијапозитива - по разредима предметне наставе	компл.	1
2.	Мултимедијални пројектор или ЛЦД/ЛЕД ТВ мин. 60" инча	ком.	1
Б. МАШИНЕ И АПАРАТИ			
1.	Универзална машина за обраду дрвета	ком.	1
2.	Стоне електрична бушилица	ком.	1
3.	Двострана брусилица	ком.	1
4.	Апарат за заваривање	ком.	1
5.	Универзална машина за обраду дрвета с постољем	компл.	1
6.	Трансформатор с исправљачем од 0 до 24 В (са изводима једносмјерне и наизмјеничне струје)	ком.	1
7.	Бицикл	ком.	1
8.	Бицикл с мотором	ком.	1
9.	Електрични штедњак	ком.	1
10.	Хладњак с комором за замрзавање	ком.	1
11.	Гријалица	ком.	2
12.	Пегла	ком.	1
13.	Стоне полужне маказе	ком.	1
14.	Апарат за заваривање пластичних фолија	ком.	1
15.	Машина за шивање	ком.	1
16.	Стиротерм (алат за резање стиропора)	ком.	2
17.	Електрична бушилица преносива	ком.	1
18.	Ручни преносиви циркулар	ком.	1
19.	Глодалица с брусном траком	ком.	2
20.	Апарат за резање шперплоча (вibrator-Унимат1)	ком.	4
21.	Електрично бројило	ком.	1
22.	ЗД принтер	ком.	2
23.	Makeblock-mBot (Education Robot Kit)	ком.	7
Ц. КОНСТРУКТОРСКЕ КУТИЈЕ			
1.	За реализацију програмских садржаја свих разреда потребна су средства за рад према важећем НПиП у току текуће школске године		
2.	За реализацију програмских садржаја свих разреда потребне су конструкторске кутије из области мехатронике, електронике, електротехнике, машинства, роботике и грађевинарства		
Д. АЛАТ И ПРИБОР			
1.	Челични линијар милиметарске подјеле с ручком	ком.	14

2.	Метар челични	КОМ.	14
3.	Игла за обиљежавање	КОМ.	14
4.	Угаоник дрвени	КОМ.	14
5.	Угаоник с наслоном (браварски)	КОМ.	14
6.	Чекић (браварски од 100 до 250 гр.)	КОМ.	14
7.	Шило	КОМ.	14
8.	Моделарски нож	КОМ.	14
9.	Маказе за папир	КОМ.	14
10.	Нож за папир (за отварање коверата)	КОМ.	14
11.	Четкице за наношење боје	КОМ.	14
12.	Игла за шивање коже (већа)	КОМ.	14
13.	Пробојац Ø 3	КОМ.	14
14.	Пробојац Ø 5	КОМ.	14
15.	Пробојац Ø 6	КОМ.	14
16.	Књиговезачка игла	КОМ.	14
17.	Длијето столарско (разних величина)	КОМ.	8
18.	Резбарски лук	КОМ.	14
19.	Резбарска стега	КОМ.	14
20.	Резбарска дашчица	КОМ.	14
21.	Турпија за дрво полуокругла, груба (рашпа)	КОМ.	14
22.	Турпија за дрво пљосната (фина)	КОМ.	14
23.	Лопатица за кит	КОМ.	8
24.	Паралелно цртало	КОМ.	2
25.	Ручна тестера листарица (груба)	КОМ.	14
26.	Одвијач 5 мм	КОМ.	14
27.	Тачкаш	КОМ.	7
28.	Браварски шестар	КОМ.	7
29.	Чекић пластични	КОМ.	7
30.	Турпија пљосната (груба)	КОМ.	7
31.	Турпија пљосната (фина)	КОМ.	7
32.	Турпија полуокругла (груба)	КОМ.	7
33.	Турпија округла (груба разних Ø)	КОМ.	7
34.	Турпија округла (фина разних Ø)	КОМ.	7
35.	Комбинована клијешта с изолованим дршкама	КОМ.	7
36.	Пљосната клијешта с изолованим дршкама	КОМ.	7
37.	Округла клијешта с изолованим дршкама	КОМ.	14
38.	Пробојац (душлаг)	КОМ.	7
39.	Пинцета	КОМ.	7
40.	Рам тестере за метал	КОМ.	14
41.	Одвијачи 3 мм	КОМ.	14
42.	Сјечице (с изолованим дршкама)	КОМ.	14
43.	Лампа 12 и 220 в	КОМ.	14
44.	Нож за скидање изолације	КОМ.	14
45.	Комплет пробојаца за кожу	КОМ.	1
46.	Столарска клијешта	КОМ.	7
47.	Ренде фино	КОМ.	4
48.	Ренде грубо	КОМ.	4
49.	Четкице за боју или лак	КОМ.	7
50.	Дрвени чекић	КОМ.	7
51.	Стеге столарске (металне 300 до 500)	КОМ.	4
52.	Бургије за дрво од 3 до 25 мм	КОМ.	50

53.	Камен за оштрење ножева	ком.	2
54.	Разметач за тестере	ком.	1
55.	Турпије троугласте за оштрење тестера (разне)	ком.	10
56.	Висак	ком.	1
57.	Либела	ком.	1
58.	Гладилица	ком.	7
59.	Резач за стакло	ком.	2
60.	Помични угаоник	ком.	4
61.	Стега за обраду дрвета	ком.	7
62.	Тестера с рамом (груба)	ком.	2
63.	Тестера с рамом (фина)	ком.	2
64.	Сјекира тесарска	ком.	1
65.	Угаоник лимарски (већи)	ком.	1
66.	Сјекачи (разни) гарнитура	ком.	7
67.	Ручна стега за метал	ком.	4
68.	Прсна бушилица	ком.	4
69.	Спиралне бургије за метал од 1 до 10 мм	ком.	60
70.	Челична четка за чишћење турпија	ком.	4
71.	Електрична лемилица 20 до 200 W	ком.	7
72.	Помично мјерило (шублер)	ком.	7
73.	Маказе за лим ручне (веће)	ком.	4
74.	Маказе мање (изолирске)	ком.	4
75.	Микрометар	ком.	4
76.	Гарнитура машинских кључева	ком.	1
77.	Гарнитура челичних бројева	ком.	1
78.	Гарнитура челичних слова	ком.	1
79.	Наковањ	ком.	1
80.	Челична табла за исправљање	ком.	7
81.	Гарнитура турпија за кључеве	ком.	4
82.	Обухватни шестар	ком.	4
83.	Нарезнице и урезнице, гарнитуре	ком.	7
84.	Зумба	ком.	2
85.	Привлакач, обликач, подметач (за закивање закиваца)	ком.	по 7
86.	Клијешта за блок заковице (поп нитне)	ком.	1
87.	Гарнитура одвијача (већа)	ком.	1
88.	Гарнитура одвијача (мања)	ком.	1
89.	Паралелна стега браварска 80 мм	ком.	14
90.	Ковачка стега	ком.	2
91.	Лемилица од 18 до 20 W	ком.	7
92.	Слушалица 4000 до 6000 Ω	ком.	2
93.	Универзални мјерни инструмент (авометар)	ком.	4
94.	Клијешта за скидање изолација	ком.	7
95.	Чекић 1000 гр.	ком.	7
96.	Чекић 500 гр.	ком.	7
97.	Извијач 3 мм	ком.	14
98.	Извијач 8 мм	ком.	14
99.	Хоблић	ком.	7
100.	Турпија за дрво округла	ком.	7
101.	Фангла	ком.	4
102.	Мистрија	ком.	4
103.	Лопатица (шпахтла) 50 мм	ком.	7

104.	Лопатица (шпахтла) 20 мм	КОМ.	7
105.	Осигурачи комплет	КОМ.	14
106.	Једнополни прекидач	КОМ.	14
107.	Тастер прекидач	КОМ.	14
108.	Измјенични прекидач	КОМ.	14
109.	Серијски прекидач	КОМ.	14
110.	Утичница са заштитним контактом	КОМ.	14
111.	Утичница обична	КОМ.	14
112.	Утикач са заштитним контактом	КОМ.	14
113.	Утикач обични	КОМ.	14
114.	Сијалично грло	КОМ.	14
115.	Сијалице 24 V E 27	КОМ.	20
116.	Разводна кутија Ø 60	КОМ.	14
117.	Расклопне кутије Ø 80	КОМ.	14
118.	Електрично звонце	КОМ.	14
119.	Весо стезаљке	КОМ.	100
Е. МАКЕТЕ, ЗБИРКЕ, ОЧИГЛЕДНА СРЕДСТВА			
1.	Динама	КОМ.	1
2.	Електропокретач (анласер)	КОМ.	1
3.	Разводник паљења	КОМ.	1
4.	Регулатор-реглер	КОМ.	1
5.	Платинска дугмад	КОМ.	1
6.	Пресеци елемената кућних инсталација за водовод и канализацију: славине, вентили, кољена, рачва, спојнице, сифони, водомјер, WC испирач и друго	КОМ.	по 1
7.	Комплет елемената за електроинсталације	КОМПЛ.	1
8.	Макете уземљења	КОМПЛ.	1
9.	Макета кућне електроинсталације	КОМПЛ.	1
10.	Макета водоводне и канализационе инсталације	КОМПЛ.	1
11.	Збирка терморегулатора	КОМПЛ.	1
12.	Збирка електротехничких изолатора	КОМПЛ.	1
13.	Пресеци електричних проводника	КОМПЛ.	1
14.	Збирка машинских елемената	КОМПЛ.	1
15.	Збирка челичних профила	КОМПЛ.	1
Ф. СЛИКЕ/ПЛАКАТИ			
1.	Разне слике поступака обраде материјала	КОМПЛ.	1
2.	Слике из саобраћаја	КОМПЛ.	1
3.	Слике заштите на раду, шеме производних процеса, уређаја	КОМПЛ.	1
4.	Остале слике везане за наставне садржаје	КОМПЛ.	по 1
Г. ПРИБОР ЗА ТЕХНИЧКО ЦРТАЊЕ			
1.	Табла за техничко цртање формата А3	КОМ.	14
2.	Т лењир за таблу А3	КОМ.	14
3.	Комплет троуглова за техничко цртање (већи)	КОМ.	1
4.	Шаблони за писање (комплет)	КОМ.	1
5.	Комплет кривуљара	КОМ.	1
6.	Комплет шестара	КОМ.	1

Напомена: Нормативи су рађени на бази 14 ученика/групе с којом се ради. Сваки ученик има своје радно мјесто. Основни алат за реализацију радног задатка дат је за сваког ученика, а алати који се повремено користе дати су у мањем обиму. Нормативом није предвиђен потрошни материјал за извођење вјежби, који представља веома значајну ставку и није га могуће предвидјети јер зависи од изабране вјежбе.

1.2.6. ФИЗИКА

ПРОСТОР - специјализована учионица - кабинет, припремна соба - преткабинет с приручном стручном литературом и оставом у којој се одлажу инструменти.

ОСНОВНА ОПРЕМА:

- Демонстрациони сто за наставника са прикључцима за струју у градску мрежу и на трансформисан напон 6V и 12V истосмјерне и наизмјеничне струје и са прикључком за воду;

- Радни столови за ученике. Распоред и број радних столова треба омогућавати извођење огледа, и групно и појединачно, за одјељење од 30 ученика. Уобичајено је да се радни столови постављају тако да кабинет може имати улогу учионице. Средином учионице могу се одвојити радни столови пултом који садржи прикључке за струју у градску мрежу и на трансформисан напон 6V и 12V истосмјерне и наизмјеничне струје, за сваки радни сто посебно;

- Плакари за одлагање опреме;

- Покретна колица за припрему демонстрационих огледа у преткабинету;

- Сто за опрему за мултимедијску презентацију (мобилна варијанта).

ПОСЕБНА ОПРЕМА:

Поред наведене у Стандардима за опште нормативе наставних средстава на нивоу школе, кабинет за физику опрема се рачунаром и системом за пројекцију и посебном опремом како слиједи:

Р. бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
	А. ОСНОВНА СРЕДСТВА		
1.	Механика (огледи из кинематике и динамике)	компл.	1
2.	Прибор са магнетским држачима за огледе из статике	компл.	1
3.	Прецизна вага с теговима	компл.	1
4.	Калорика	компл.	1
5.	Електростатика	компл.	1
6.	Електростатички генератор	ком.	1
7.	Електрична струја	компл.	1
8.	Исправљач (4 V, 6 V, 12 V, 24 V)	ком.	1
9.	Нисконапонски трансформатор (4 V, 6 V, 12 V, 24V)	ком.	1
10.	Школски трансформатор (универзални)	компл.	1
11.	Генератори и електромотори	компл.	1
12.	Румкорфов индуктор	компл.	1
13.	Оптичка клупа с додатним прибором за огледе из геометријске оптике с ласерским извором	компл.	1
14.	Магнетна табла или табла с магнетним држачима и додатним прибором	компл.	1
	Б. ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИ УРЕЂАЈИ ЗА ДЕМОСТРАЦИОНЕ ОГЛЕДЕ И ЛАБОРАТОРИЈСКИ РАД УЧЕНИКА		
1.	Жлијиб за Галилеиев оглед	ком.	1
2.	Прибор за демонстрацију инертности тијела	ком.	1
3.	Прибор за провјеравање Другог Newtonovog закона	ком.	6
4.	Прибор за демонстрацију акције и реакције	ком.	1
5.	Прибор за демонстрацију падања тијела	ком.	1
6.	Прибор за испитивање трења	ком.	1
7.	Апарат за испитивање стабилности тијела	ком.	1
8.	Прибор за испитивање равнотеже тијела	ком.	1
9.	Осцилатор (механички)	ком.	1
10.	Клатно	ком.	6
11.	Максвелов точак	ком.	1
12.	Демонстрациона полуга (једнострана, двострана)	ком.	2
13.	Непомични и помични котур	ком.	2
14.	Стрма раван	ком.	1
15.	Стрма раван код које се може мијењати нагиб	ком.	1
16.	Модели простих механизма	колек.	1
17.	Апарат за провјеравање Pascalovog закона	ком.	1
18.	Прибор за испитивање притиска течности	компл.	1
19.	Хидростатичка вага	ком.	1
20.	Модел хидрауличне пресе	ком.	1

21.	Прибор за провјеравање Архимедовог закона	компл.	1
22.	Калориметар с термометром	компл.	6
23.	Гравесандов прстен	компл.	1
24.	Прибор за демонстрацију преношења количине топлоте	компл.	1
25.	Електростатичко клатно	компл.	2
26.	Електростатичка мрежа	компл.	1
27.	Фарадејев кавез	компл.	1
28.	Електрофор	компл.	1
29.	Прибор за демонстрацију електричног поља	компл.	1
30.	Модел плочастог кондензатора	ком.	1
31.	Модел кондензатора промјењивог капацитета	ком.	1
32.	Кондензатори (листасти, електролитички, керамички, промјењивог капацитета)	колекц.	1
33.	Волтин елемент	ком.	1
34.	Лекланшеов елемент	ком.	1
35.	Пресјек оловног акумулатора	ком.	1
36.	Фотоелемент	ком.	1
37.	Проводници, изолатори, полупроводници	колекц.	1
38.	Прибор за демонстрацију електричне струје у течностима	компл.	1
39.	Прибор за демонстрацију електричне струје у гасовима	компл.	1
40.	Прибор за испитивање електричног отпора	компл.	1
41.	Отпорници (с ручицом, керамички, графитни с клизним контактом и др.)	колекц.	1
42.	Макете за редну и серијску везу отпорника	ком.	1
43.	Прибор за Оерстедов оглед	компл.	1
44.	Прибор за демонстрацију магнетског поља	компл.	1
45.	Стални магнети (шипке, потковице, магнетне игле)	колекц.	1
46.	Деклинатор - инклинатор	ком.	1
47.	Компас	ком.	1
48.	Демонстрациони електромагнет	ком.	1
49.	Прибор за демонстрацију дјеловања магнетског поља на проводник са струјом	компл.	1
50.	Електрично звонце	ком.	1
51.	Модел електричних мјерних инструмената	колекц.	1
52.	Галванометар	ком.	1
53.	Апарат за провјеравање Ленцовог правила	ком.	1
54.	Модел трансформатора	ком.	1
55.	Симулатор преношења електричне енергије	компл.	1
56.	Оптички елементи (огледала, сочива, планпаралелна табла, призма)	колекц.	1
57.	Сијалице на постољу (6 x 4,5 V; 5 V; 12 V; 24 V)	колекц.	9
58.	Ласерски извор (гасни ласер)	ком.	1
	Ц. ПРИБОР ЗА МЈЕРЕЊЕ		
1.	Челична мјерна трака (15м)	колекц.	1
2.	Милиметарска мјерна трака	колекц.	6
3.	Линијар (2 x 0,5 м; 2 x 0,6 м; 2 x 0,7; 2 x 1 м)	колекц.	8
4.	Мјерило са нонијусом	колекц.	6
5.	Микрометарски завртањ	колекц.	6
6.	Хронометар	колекц.	6
7.	Динамометар (1 N, 2 N, 5 N, 10 N, 20 N)	гарнит.	1
8.	Динамометар (3 x 2 N, 3 x 5 N, 3 x 10 N)	гарнит.	9
9.	Тегови с кукицама (1 N, 2 N, 5 N, 10 N)	гарнит.	3
10.	Термометар (Р, Ф, Ц, К)	ком.	1
11.	Лабораторијски термометар (0 °C - 100 °C)	ком.	6
12.	Лабораторијски термометар (-5 °C - 100 °C)	ком.	1

13.	Живин термометар	ком.	1
14.	Метални термометар	ком.	1
15.	Термометар с алкохолом	ком.	1
16.	Барометар са живом	ком.	1
17.	Барометар – анероид	ком.	1
18.	Манометар с водом (отворени)	ком.	1
19.	Манометар са живом	ком.	1
20.	Метални манометар	ком.	1
21.	Електрометар	ком.	1
22.	Демонстрациони електрични мјерни инструменти (амперметар, волтметар)	ком.	2
23.	Волтметар (10 В)	ком.	6
24.	Амперметар (0,5 А)	ком.	6
25.	Галванометар	ком.	1
26.	Универзални мјерни елементи	ком.	1
27.	Отпорник с чеповима (10 Ω, 3 x 100 Ω, 100 Ω)	ком.	1
28.	Отпорник с клизним контактом (3 x 10 Ω, 6 x 55 Ω, 2 x 100 Ω)	ком.	11
29.	Отпорна декада (1-11.000)	ком.	1
30.	Мензура (2 x 100 мл, 6 x 500 мл, 3 x 1 л)	ком.	11
31.	Епрувета (2 x 50 мл, 2 x 100 мл)	ком.	4
32.	Пипета (различитих запремина)	ком.	2
33.	Вертикална скала-висиномјер	ком.	2
	Д. ПРИБОР ОД СТАКЛА		
1.	Лабораторијска чаша (1 л)	ком.	2
2.	Дубока стаклена када (5 л)	ком.	1
3.	Плитка стаклена када (5 л)	ком.	1
4.	Стаклена чаша (6 x 1 л, 2 x 0,5 л)	ком.	8
5.	Лабораторијска тиквица (с равним дном и покретним клипом)	ком.	1
6.	Стаклени лијевак	ком.	1
7.	Спојена посуда с више цијеви (различитог пресека)	ком.	1
8.	Градуирани стаклени цилиндри (различитог облика, једнаког попречног пресека при дну)	ком.	3
9.	Слог капилара	ком.	1
10.	Стаклене табле (различитих површина)	ком.	5
11.	Стаклена посуда (0,1 1)	ком.	2
12.	Стаклена цијев облика слова Т	ком.	1
	Е. СЛИКЕ, ГРАФИЧКА СРЕДСТВА, НАСТАВНИ ФИЛМОВИ, ВИДЕОСНИМЦИ, ОБРАЗОВНИ СОФТВЕРИ		
1.	Приказ система мјерних јединица - СИ		
2.	Слике најпознатијих физичара		
3.	Таблице, графикони и дијаграми одговарајућих физикалних величина, односно појава		
4.	Поларизовани транспаренти (Оптика I, II, III) серија 1	серија	1
5.	Наставни филмови:		
	- рад и промјена енергије		
	- индукција напона		
	- структура материје		
6.	Видеоснимци физикалних појава и процеса (огледа)		
7.	Едукациони софтвери – физика		
8.	Сет фолија са систематизацијом градива из физике по областима, у виду табеларног приказа основних физикалних величина и закона		
9.	Часописи из физике и стручна литература прилагођена ученицима основне школе (популарна интерпретација модерне физике)		
	Ф. ДОПУНСКА ОПРЕМА		
1.	Спиралне опруге (завојнице) различитог коефицијента истезања	гарнит.	2

2.	Слог једнаких плочица	слог	1
3.	Држач с двоструком куком	ком.	3
4.	Различита постоља	ком.	10
5.	Висак	ком.	1
6.	Биметална трака	ком.	1
7.	Пламеник	ком.	1
8.	Термос-боца	ком.	1
9.	Емајлирана посуда (0,5 л)	ком.	6
10.	Корито с пијеском (проводно)	ком.	1
11.	Точак с лопатицом	ком.	1
12.	Електрични гријач (решо)	ком.	6
13.	Електрични разводник	ком.	2
14.	Прекидач (једнополни, двополни)	ком.	8
15.	Кушалица (куглица на дршци од изолатора)	ком.	1
16.	Завојница (1200 навоја) и друге	гарнит.	1
17.	Сијалица с млијечним стаклом	гарнит.	1
18.	Универзални сталак	гарнит.	11
19.	Лабораторијски сталак	гарнит.	6
20.	Изолациони сталак	ком.	10
Г. ПОТРОШНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Тијела неправилног и правилног геометријског облика различите запремине направљена од различитих твари		
2.	Папирне траке, милиметарски папири, филтер-папир, станиолска фолија, графофолија, фломастери за стакло		
3.	Конац, најлонски конац, изолирна трака, универзални љепак		
4.	Гумена цријева, пластичне и стаклене цијеве различитог попречног пресека и дужине		
5.	Опиљци од гвожђа, дрвета, оловна сачма		
6.	Чепови од гуме, плута и пластике		
7.	Крокодил-штипаљке, дрвене штипаљке, разне куке, држачи, хваталке и маркери		
8.	Жице од различитих твари, различитог попречног пресека и дужине		
9.	Табле од метала, поливинила, стакла, картона		
10.	Дестилована вода, алкохол, етер, уље, жива		
11.	Кухињска со, флуоресцин, калијев перманганат		
12.	Пластелин, пијесак		
13.	Сијалица за пројекционе апарате и друге потребне сијалице		
14.	Сува батерија		
Х. ПРИРУЧНИ АЛАТ			
1.	Чекић, комбинована клијешта, одвијачи, нож, маказе за папир и листови папира		
2.	Прибор за лемљење		

Напомена: Алтернатива за горе наведену опрему може бити опрема садржана у сетовима учила сортираних по областима, који омогућавају извођење лабораторијских вјежби и демонстрационих огледа предвиђених наставним програмима/курикулумом из физике, и компјутеризована мјерна опрема.

Број сетова се за сваку област одређује према броју група. Групу која ради с једним сетом чини 4 до 6 ученика.

Компјутеризована мјерна опрема садржи уз постојећу опрему одговарајуће сензоре и систем који омогућава аутоматску аквизицију и обраду података на компјутеру уз графички и табеларни приказ.

Основни елементи компјутеризоване мјерне опреме су:

- компјутер
- софтвер
- интерфаце

1. Мјерна опрема за механику:

- динамичка клупа са додатним прибором
- сензор кретања (2 комада)
- сензор силе (2 комада)
- комплет за лабораторијске вјежбе (6 комплета)
- сензор кретања
- сензор силе

- сакупљач података (data logger)
- колица
- рефлексна плоча
- тајмер
- мјерна трака
- опис вјежби

2. Мјерна опрема за вјежбе из термодинамике:

- основна средства
- сензор температуре
- сензор водљивости
- сензор притиска
- сензор апсолутног притиска
- барометар сензор
- сензор загађености
- опис вјежби

3. Мјерна опрема за вјежбе из електрицитета и магнетизма:

- основна средства
- сензор набоја
- сензор струје (6 комада)
- сензор напона (6 комада)
- сензор напон – струја (6 комада)
- сензор магнетног поља
- сакупљач података из комплета за механику
- опис вјежби

4. Мјерна опрема за таласе, звук и оптику:

- основна средства
- сензор свјетлости
- сензор напона
- звучни сензор
- опис вјежби

Напомена: Основна средства морају бити усклађена са сензорима.

1.2.7. ХЕМИЈА

ПРОСТОР:

Лабораториј – кабинет за хемију са прикључком воде

Просторија у којој се изводи експериментална настава из хемије треба да је свијетла, сумјетном расвјетом, с могућношћу доброг провјетравања.

Припремна соба – преткабинет, користи се за припремање вјежби, одржавање опреме и радне потребе наставника.

Остава – служи као магацин за хемикалије. Ови простори физички су повезани с кабинетом и с њима чине јединствен блок.

ОПРЕМА: Опрема потребна за реализацију наставе хемије планира се на бази 30 ученика, (5 група) и састоји се из следећих сегмената:

- А. Основна опрема
- Б. Аудиовизуелни извори информација
- Ц. Апарати и инструменти
- Д. Помоћни дидактички материјал
- Е. Лабораторијско стакло
- Ф. Хемикалије (најнеопходнији реагенси)
- Г. Помоћни прибор
- Х. Заштитна (безбједоносна) опрема.

Р. бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
	А. ОСНОВНА ОПРЕМА		
1.	Демонстрациони сто за наставника с прикључцима за струју, воду и преносивим пламеницима.		
2.	Радни столови за ученике прекривени пластичном масом отпорном на хемикалије. Ако је капацитет стола шест ученика, онда је пет столова довољно за одјељење од 30 ученика. Распоред столова условљен је димензијама просторије, као и распоредом инсталација. Положај столова омогућава извођење огледа и групно и појединачно. Уобичајено је да се радни столови инсталишу у централном низу. Сваки сто треба да има славину за воду и сливник. Уколико то није могуће, онда се сливник с неколико славина монтира на централном дијелу просторије или се налази са стране стола. Изнад сливника се најчешће поставља боца с дестилованом водом. Радни столови имају прикључке за струју и гас, с ладницом у којој се држи радни материјал (практикум, свеске, филтер-папири, маказе и др.), и ормарић у којем се држи метални прибор (сталци, пламеници, клеме и сл.).		

3.	Полице за реагенсе, који се најчешће користе, постављају се по дужини радних столова.		
4.	Столице на завртањ чија се висина може регулисати, тако да се може радити сједећи.		
5.	Школска табла, што дужа (због писања хемијских једначина). Препоручује се изнад табле инсталисање дуге неонске цијеви.		
6.	Пројекционо платно фиксирати са стране или изнад табле.		
7.	Дигестор (ормар за извлачење отровних гасова) прикључен на димњак. У димњаку се инсталише вентилатор како би се појачало увлачење гасова и пара.		
8.	Учионичке клупе и столице на бази 30 ученика. Могућа је комбинација једносједа, двосједа или тросједа, зависно од величине просторије и распореда основне опреме.		
9.	Ормари с полицама за хемикалије, лабораторијско стакло и стручну литературу. Ови ормари обично су са устакљеним вратима и постављају се дуж једног зида учионице.		
Б. АУДИОВИЗУЕЛНИ ИЗВОРИ ИНФОРМАЦИЈА:			
1.	Рачунар и пројектор за кориштење едукационих софтвера		
2.	Едукациони софтвери - хемија		
3.	Мултимедијални пројектор или ЛЦД/ЛЕД ТВ минимално 60" (инча)		
4.	Медијски садржаји (по избору наставника)		
Ц. АПАРАТИ И ИНСТРУМЕНТИ:			
1.	Прецизна техничка вага с утезима (осјетљивост 0,01 г.)		
2.	Термометри (50, 100 и 200 °С)		
3.	Хофманов апарат (електролиза воде)		
4.	Кипов апарат (развијање гасова)		
5.	Апаратура за дестилацију воде		
6.	Ексикатор (сушионик)		
Д. ПОМОЋНИ ДИДАКТИЧКИ МАТЕРИЈАЛ:			
1.	Мапа периодног система елемената		
2.	Технолошке табле		
3.	Зидне слике		
4.	Шеме и цртежи (усклађени с програмским потребама)		
5.	Модел (кристалне решетке, атоми, молекуле)		
6.	Збирка руда и минерала		
Е. ЛАБОРАТОРИЈСКО СТАКЛО			
1.	Епрувете, 16 x 160 мм	ком.	5
2.	Чаша од 250 мл	ком.	100
3.	Чаша од 150 мл	ком.	5
4.	Чаша од 100 мл	ком.	5
5.	Стаклени лијевак (Р = 10 цм)	ком.	5
6.	Балон округлог дна (250 мл)	ком.	5
7.	Балон с равним дном (100 мл)	ком.	5
8.	Еrlenmaєrove тиквице (100 мл)	ком.	5
9.	Еrlenmaєrove тиквице (150 мл)	ком.	5
10.	Стаклена када, двије величине	ком.	2
11.	Лијевак за одвајање	ком.	5
12.	Мензуре (10, 25, 50, 100 мл)	по 2 ком.	
13.	Петријеве шоље (Р = 10 цм)	ком.	10
14.	Порцеланска здјела (Р = 10 цм)	ком.	5

15.	Тарионик с тучком (2 величине)	по 5 ком.	
16.	Сатно стакло	ком.	20
17.	Стаклене цијеви (P = 8мм)	м	10
18.	Стаклено звоно	ком.	2
19.	Бирета (25)	ком.	5
20.	Водено хладило (Либигово)	ком.	5
21.	Одмјерне тиквице за припрему раствора	ком.	5
22.	Пипете трбушасте и градуиране	по 5 ком.	
23.	Стаклени штапићи	ком.	30
24.	Стаклени штапићи	ком.	30
Ф. ХЕМИКАЛИЈЕ (најнеопходнији реагенси)			
1.	Основне хемикалије потребне за извођење лабораторијских вјежби и демонстрационих огледа дефинисаних Наставним планом и програмом/ курикулумом за предмет Хемија/Кемија		
Г. ПОМОЋНИ ПРИБОР:			
1.	Тацне пластичне	ком.	10
2.	Сталци за епрувете	ком.	5
3.	Дрвене штисаљке за епрувете	ком.	30
4.	Четкице за прање епрувета	ком.	10
5.	Основни алат (нож, турпија, клијешта, маказе)	по 5 ком.	
6.	Комплет бушача за чепове	ком.	1
7.	Гумени чепови разних димензија	ком.	60
8.	Гумено цријево (P = 8 мм)	м	10
9.	Метални стативи висине 60 цм	ком.	5
10.	Метални прстенови	ком.	5
11.	Металне клеме и муфови	по 5 ком.	
12.	Троношци и мрежице	ком.	5
13.	Лакмус-папир (плави и црвени)	по 5 пак.	
14.	Филтер-папир	табла	5
15.	Кашичице или шпатуле	ком.	5
16.	Извори топлоте (шпиритне лампе, гасне лампе)	по 5 ком.	
17.	Свијеће, шибице	по 10 ком.	
Х. ЗАШТИТНА (БЕЗБЈЕДНОСНА) ОПРЕМА			
1.	Противпожарна опрема (ручни апарат за гашење пожара са ЦО ₂ , сандук пијеска с лопатом, азбестне рукавице)		
2.	Ормарић за пружање прве помоћи у коме су лијекови, раствори хемикалија и завојни материјал		
3.	Средства за уклањање отрова (деконтаминацију)		

ПРАВИЛА ЗА БЕЗБЈЕДАН РАД УЧЕНИКА У ЛАБОРАТОРИЈУ

Основна правила безбједности у хемијском лабораторију јесу познавање свега оног што се односи на рад у лабораторију и строго придржавање сљедећих мјера предострожности:

- У просторији гдје су смјештени прибор и хемикалије и гдје ће се изводити експерименти улази се само уз присуство или одобрење наставника.

- У лабораториј улазимо мирно и мирно излазимо из њега.

- На радном мјесту у лабораторију не треба држати ништа непотребно (осим материјала потребног за

експеримент, на столу могу стајати: практикум, свеска и прибор за писање).

- У лабораторију се не једе и не пије због могућности тровања.

- Ученици сами одржавају чистоћу свог радног стола и лабораторијског прибора с којим раде.

- Отпаци што настају током експеримента бацају се на за то одређено мјесто.

- Морамо руковати пажљиво инсталацијама за воду, електричну струју и гас.

- Прије експеримента треба пажљиво прочитати упутство за рад, а такођер добро слушати наставникова упутства како би се савладала правила руковања наведеним врстама супстанци.

- Да бисмо заштитили себе, свог колегу и своју околину, поштујемо следеће захтјеве:

1. Не разлијевајмо и не расипајмо хемикалије.
2. За експеримент узимајмо увијек минималну количину твари, уколико у упутству не стоји другачије.
3. Хемикалије не дирајмо рукама, јер многе су или отровне или нагризају кожу или слузокожу.
4. Чврсте твари вадино из боце само кашичицом, а течне пипетом или сипамо преко лијевка.
5. Чеп с боце у којој је хемикалија држи се у руци или ставља на сто, али тако да се не одложи на ону страну која је била окренута према хемикалији.
6. Извађену хемикалију не враћајмо поново у посуду.
7. Не смијемо остављати отворену боцу из које смо узели реагенс и враћајмо је увијек на њено првобитно мјесто.
8. При сипању база или киселина не нагињемо се изнад њих.
9. Не миришимо супстанце директно изнад боце, већ машимо руком изнад отвора боце према лицу док се мирис не осјети.
10. Прије загријавања течних твари додајемо стаклене перлице или каменчиће да не би дошло до прскања при кључању.
11. При загријавању течности будимо опрезни, јер може бити избачена из посуде.
12. Твари у ћаси мијешајмо стакленим стапићима, а у епрувети лаганим лупкањем кажипрстом по њој.
13. Да бисмо заштитили одијело од нагризајућих супстанци, приликом експеримента обавезно носимо радну кецељу.
14. Радове с лако запаљивим супстанцама не изводимо у близини пламена. У случају да се запале, гасимо их пијеском

или памучном тканином, а не водом.

По завршетку експеримента сав употребљени прибор добро оперимо, очистимо и оставимо на мјесто.

Прије и после извођења експеримента треба добро провјетрити просторију.

Морамо знати гдје у просторији у којој изводимо експеримент стоји приручна аптека, а гдје су протупожарна средства.

При напуштању лабораторија треба затворити инсталације за воду или гас и искључити електричне уређаје.

Школе су обавезне да прате најновија достигнућа у наставној технологији и набављају наставна средства за унапређивање наставе.

1.2.8. БИОЛОГИЈА

ПРОСТОР - Специјализована учионица са прикључком воде - кабинет коју чине:

- лабораториј,
- припремна соба - преткабинет за припремање материјала за практичне радове и вјежбе и остава за потрошни материјал, хемикалије, инструменте, апарате, потребан алат и др.
- кутак живе природе – за гајење биљака и животиња потребних за демонстрације, огледе и вивисекцију, у којој ученици и наставници обављају дуготрајна посматрања и огледе.

Просторије биолошког кабинета физички су повезане с кабинетом и с њима чине јединствену/интегралну цјелину.

ОПРЕМА – поред наведене у Стандардима за опште нормативе наставних средстава на нивоу школе, потребна је и посебна опрема како слиједи:

Р. бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
ОПРЕМА ПРОСТОРА			
1.	Табла с два крила	ком.	1
2.	Демонстрациони сто с лавабоом и прикључак за гас, струју и воду	ком.	1
3.	Лабораторијски столови с керамичком радном површином, прикључцима за гас и струју, мобилним таблама за писање и одговарајућим столицама за 12-16 ученика		
4.	Ормари за хемикалије, од којих је један погодан за чување лако запаљивих отровних хемикалија	ком.	3
5.	Ормари за стаклени и лабораторијски прибор	ком.	4
6.	Клупе са столицама, по могућности за 30 ученика (условно)		
7.	Завјесе за замрачивање простора		
8.	Комплет за личну и противпожарну заштиту		
ОПРЕМА ЗА ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИ РАД			
А. НАСТАВНА СРЕДСТВА И ПОМАГАЛА			
1.	Стаклене каде разних величина	компл.	1
2.	Реагенс-боце (250, 500, 199 мл)	компл.	1
3.	Пипете 10 мл	компл.	1
4.	Ерленмајерове тиквице (10, 100, 250, 400 мл)	компл.	5
5.	Стаклени лијевци	компл.	1
6.	Универзални статив 60 цм на плочи	ком.	1
7.	Стаклено звоно	ком.	2
8.	Тарионица (порцелански и стаклени) с тучком	ком.	5
9.	Шпиритне лампе с треношцима и азбестном мрежицом	ком.	5
10.	Сталак за епрувете	ком.	30
11.	Епрувете	ком.	100

12.	Лабораторијске чаше (ватросталне, разних величина)	ком.	20
13.	Тегле праховке (разне величине)	ком.	20
Б. ЛАБОРАТОРИЈСКИ ПРИБОР, АПАРАТИ, ИНСТРУМЕНТИ			
1.	Микроскопи и микропројектори с прибором		
	Школски микроскоп, увећање 600 пута и више	ком.	8
	Микроскопска лампа	ком.	8
2.	Прибор за микроскопирање:		
	предметна стакла	ком.	100
	покривна стакла	ком.	100
	микроскопске игле	ком.	12
	тиквице с капалкама	ком.	10
	жилети за препарате	ком.	10
	лупе (увећања 5 и 10 пута)	ком.	10
	АКВАРИЈ С ПРИБОРОМ	ком.	1
	АКВАРИЈ С ТЕРАРИЈЕМ	ком.	1
	ИНСТРУМЕНТАРИЈ	ком.	1
1.	Прибор за дисекцију и вивисекцију: када, скалпели, пинцете, маказе, ланцете, игле	компл.	5
	С Л И К Е		
1.	Животне заједнице - биоценозе		
	шума	ком.	1
	ливада	ком.	1
	бара	ком.	1
	море	ком.	1
	ријеке и језера	ком.	1
	јестиве биљке	ком.	1
	јестиве животиње	ком.	1
	заштита воде	ком.	1
	заштита земљишта	ком.	1
	заштита ваздуха	ком.	1
	ланци исхране (у шуми, на ливади, у бари, у мору)	ком.	1
2.	Биљни свијет		
	табла: ћелија (станица)	ком	1
	табла: бактерије и алге	ком	1
	табла: гљиве и лишцаји	ком	1
	табла: маховине и папрати	ком	1
	табла: голосјемењаче	ком	1
	табла: фамилије љутића и букава	ком	1
	табла: фамилије лептирњача и помоћница	ком	1
	табла: фамилије љиљана и трава	ком	1
3.	Слике из ботанике у више боја: пулољак, стабло, коријен, лист, (анатомија и морфологија), цвијет, цват, (опрашивање) плодови (меснати, сухи, остали плодови)	по 1 ком.	
4.	Слике из анатомије животиња:		
	бескичмењаци: сунђери и дупљари, чланковите глисте, кишна глиста, љускари - ријечни рак, пауци - паук крсташ, инсекти - пчела, шкољке - слатководна шкољка, пужеви - виноградски пуж, бодљокошци - морски јеж	компл.	1
	кичмењаци: хрскавичаве рибе, рибе с окоштаним скелетом, водоземци - зелена жаба, унутрашњи орган женке жабе, гмизавци - зелембаћ, птице - голуб, сисари - зец (кунић)	компл.	1
5.	Слике из анатомије човјека – каширане:		
	унутрашњи органи	ком.	1
	срце и крвни судови	ком.	1

	срце I и II	КОМ.	1
	говорни органи	КОМ.	1
	крвоток човјека	КОМ.	1
	крв I и II	КОМ.	1
	бубрези	КОМ.	1
	јетра	КОМ.	1
	варење	КОМ.	1
	цријевни паразити	КОМ.	1
	дисајни органи	КОМ.	1
	лимфни судови	КОМ.	1
	нервни систем човјека	КОМ.	1
	условни рефлекси	КОМ.	1
	органи слуха	КОМ.	1
	око I и II	КОМ.	1
	кожа	КОМ.	1
	мокраћни и полни органи	КОМ.	1
	ћелија, ткиво, орган	КОМ.	1
	жлијезде с унутрашњим лучењем	КОМ.	1
	диоба ћелија	КОМ.	1
	грађа костура	КОМ.	1
	грађа мускулатуре	КОМ.	1
	фазе ембрионалног развојка човјека	КОМ.	1
	МОДЕЛИ		
1.	Пластични модели из ботанике		
	цвијет јабуке	КОМ.	1
	цвијет грашка	КОМ.	1
	цвијет сунцокрета	КОМ.	1
	цвијет пшенице	КОМ.	1
	цвијет коприве	КОМ.	1
	цвијет тулипана	КОМ.	1
	оплодна сјеменог заметка	КОМ.	1
	модел биљне ћелије	КОМ.	1
	коријен у зони усисавања	КОМ.	1
	стабљика монокотила	КОМ.	1
	стабљика дикотила	КОМ.	1
	структура листа	КОМ.	1
	диоба и развој јајне ћелије	КОМ.	1
	пресјек плодника и прашника	КОМ.	1
	смјена генерација код прашника	КОМ.	1
	смјена генерација код папрати	КОМ.	1
2.	Зоопрепарати сухи (у стакленој витрини и модели) мимикрија – инсекти који мијењају боју		
	према потреби	КОМ.	1
	корисни инсекти	КОМ.	1
	штетни инсекти	КОМ.	1
	ларва инсекта и раст лутке	КОМ.	1
3.	Зоопрепарати мокри		
	унутрашњи органи рибе	КОМ.	1
	унутрашњи органи жабе	КОМ.	1
	унутрашњи органи гуштера	КОМ.	1

	унутрашњи органи птице	КОМ.	1
	развој рибе	КОМ.	1
	развој сисара	КОМ.	1
	развој птице	КОМ.	1
	развој жабе	КОМ.	1
	типови мозга код кичмењака	КОМ.	1
	дисајни органикод кичмењака	КОМ.	1
	типови срца код кичмењака	КОМ.	1
	органи за варење сисара	КОМ.	1
4.	Модели човјека – пластични		
	костур човјека	КОМ.	1
	труп човјека с главом на расклапање	КОМ.	1
	мозак на расклапање	КОМ.	1
	пресјек коже	КОМ.	1
	мускулатура човјека	КОМ.	1
	грло	КОМ.	1
	језик	КОМ.	1
	срце	КОМ.	1
	нервне ћелије	КОМ.	1
	кољени зглоб	КОМ.	1
	бубрег	КОМ.	1
	вилична кост са зубима	КОМ.	1
	око	КОМ.	1
	ухо	КОМ.	1
5.	Микропрепарати		
	- ботанички микропрепарати (цитологија, хистологија, ембриологија и систематика) гарнитура 1/140	КОМПЛ.	1
	- микропрепарати зоолошки (итологија, хистологија, ембриологија, систематика) гарнитура 1/140	КОМПЛ.	1
	- микропрепарати из генетике	КОМПЛ.	1
6.	Медијски садржаји		
	садржај из ботанике	КОМ.	1
	садржај из систематике биљака	КОМ.	1
	садржај из систематике животиња	КОМ.	1
	садржај из генетике	КОМ.	1
	садржај из екологије и заштите животне средине	КОМ.	1
	садржај из еволуције	КОМ.	1
7.	Графофолије		
	графофолије (чисте)	КОМПЛ.	1
	серија припремљених графофолија	КОМПЛ.	1
	фломастери црни и у боји за графофолије	КОМПЛ.	2
8.	Аудиовизуелни извори информација		
	Мултимедијални пројектор или ЛЦД/ЛЕД ТВ минимално 60" (инча)	КОМ.	1
	фрижидер запремине 125 литара	КОМ.	1
	едукациони софтвер за интерактивно наставу биологије који подржавају програмске садржаје	КОМ.	1
	пројекционо платно 125x125	КОМ.	1
	опрема потребна за коришћење едукационих софтвера	КОМ	1

1.2.9. КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА

ПРОСТОР - специјализована учионица.

ОПРЕМА - Поред наведене у Стандардима за опште нормативе наставних средстава на нивоу школе потребна је и посебна опрема како слиједи:

Р. бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
А. ОБЛАСТ ИСХРАНЕ			
1.	Демонстрациони сто с ормаром за прибор	ком.	1
2.	Шпорет, електрични	ком.	1
3.	Кухињски елемент са судопером	ком.	1
4.	Фрижидер	ком.	1
5.	Експрес-лонац 5 или 7 л	ком.	1
6.	Емајл и тефлон-таве	ком.	2
7.	Гарнитура шерпи и лонаца	ком.	1
8.	Плехови разних величина	ком.	3
9.	Пластичне каде разних величина	ком.	3
10.	Прибор за припремање јела: кухињска вага, ручни и електрични миксер, здјеле за мијешање, цједиљке, ножеви, рибежи, варјаче, кутије за намирнице и др.)	компл.	1
11.	Соковник	ком.	1
12.	Прибор за јело (столњаци, салвете, послужавници, здјеле, тањира, тањираћи, здјелице, корпице за хљеб, сахани, сланици, кашике, виљушке, ножеви, шољице, чаше и друго, у гарнитурама)	компл.	1
13.	Сандуче за прву помоћ	компл.	1
Б. ОБЛАСТ ОДИЈЕВАЊА			
1.	Шиваћа машина са свим прибором за шивање и везење	компл.	1
2.	Прибор за шивање, плетење и везење	компл.	1
3.	Машина за плетење с прибором	компл.	1
4.	Даска за пеглање	ком.	1
5.	Пегла	ком.	1
6.	Остали прибор и средства за чишћење и одржавање одјеће и обуће	компл.	1
Ц. ОБЛАСТ СТАНОВАЊА			
1.	Машина за прање рубља	ком.	1
2.	Електрични усисивач с прибором	ком.	1
3.	Аспиратор	ком.	1
4.	Брисач пода (zooger)	ком.	1
5.	Остали прибор и средства за чишћење и одржавање стана	компл.	1
6.	Модел стана	компл.	1
7.	Макета породичне куће	компл.	1
ЕДУКАТИВНА СРЕДСТВА			
1.	Мапе из исхране, становања и одијевања		
2.	Медијски садржаји из области исхране, становања и одијевања		
3.	Едукативни софтвери који подржавају програмске садржаје из културе живљења		

1.2.10. ИСТОРИЈА

ПРОСТОР – специјализована учионица – кабинет са преткабинетом и држачима за одлагање карата, приручном библиотеком уз остакљеним витринама и са држачима за карте.

ОПРЕМА – поред наведене у Стандардима за опште нормативе наставних средстава на нивоу школе, потребна је и посебна опрема како слиједи:

Р. бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
А. ШТАМПАНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Зидне карте	ком.	1

	Мапе слијепих карата	КОМПЛ.	4
	Карта: Античка Грчка	КОМ.	1
	Карта: Римско царство	КОМ.	1
	Хронолошка карта I дио, од предисторије до географских открића	КОМ.	1
2.	Хронолошка карта II дио, од географских открића до савременог доба	КОМ.	1
3.	Карта: Јужни Славени у раном феудализму	КОМ.	1
4.	Карта: Средњовјековна босанска држава	КОМ.	4
5.	Карта: Доба великих географских открића	КОМ.	1
6.	Карта: Европа у XVII стољећу	КОМ.	1
7.	Карта: Европа од 1815 - 1848.	КОМ.	1
8.	Карта: Европа у XIX стољећу	КОМ.	1
9.	Карта: Земље југоисточне Европе у XIX и XX стољећу	КОМ.	1
10.	Карта: Први свјетски рат, Европа 1914 -1930.	КОМ.	1
11.	Карта: Други свјетски рат 1939-1945.	КОМ.	1
12.	Карта: Агресија и рат у Босни и Херцеговини 1992-1995.	КОМ.	1
13.	Карта: Опсада Сарајева 1992-1995.	КОМ.	1
14.	Карта: Геноцид у Сребреници и злочини против човјечности у Босни и Херцеговини 1992-1995.	КОМ.	1
	Б. СТАТИЧКИ ВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛ		
1.	Постери историјских грађевина и шематизованих система друштвених уређења	по 1 ком.	
	Ц. ПОКРЕТНИ ВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛ		
1.	Медијски садржаји – стари вијек	КОМПЛ.	1
2.	Медијски садржаји – средњи вијек	КОМПЛ.	1
3.	Медијски садржаји – феудализам	КОМПЛ.	1
4.	Медијски садржаји – средњовјековна култура	КОМПЛ.	1
5.	Медијски садржаји – османско освајање Балканског полуострва	КОМПЛ.	1
6.	Медијски садржаји – Капитализам и империјализам	КОМПЛ.	1
7.	Медијски садржаји – Европа и свијет у XVIII и XIX стољећу	КОМПЛ.	1
8.	Медијски садржаји – Револуција 1848/49. године	КОМПЛ.	1
9.	Медијски садржаји – БиХ у I и II свјетском рату	КОМПЛ.	1
10.	Медијски садржаји – БиХ после II свјетског рата	КОМПЛ.	1
11.	Медијски садржаји о опсади Сарајева	КОМПЛ.	1
12.	Медијски садржаји о геноциду у Сребреници – Мапирање геноцида	КОМПЛ.	1
	Д. ПОТРОШНИ МАТЕРИЈАЛ		
1.	Power Point/ласерски презентатор	КОМПЛ.	1
2.	Луминал и друге хемијске оловке	КОМПЛ.	2
4.	Блок-папир за израду слијепих карата	КОМПЛ.	10
5.	Оловке у боји	КОМПЛ.	10
6.	Папир за цртање	КОМПЛ.	10

1.2.11. ГЕОГРАФИЈА

ПРОСТОР - специјализована учионица - кабинет са преткабинетом и држачима за одлагање карата и витринама за стручну литературу.

ОПРЕМА - поред наведене у Стандардима за опште нормативе наставних средстава на нивоу школе, потребна је и посебна опрема како слиједи:

Р. бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
	А. ИНСТРУМЕНТИ – МОДЕЛИ		
1.	Глобус – физички	КОМ.	2
2.	Глобус – индукциони	КОМ.	1

3.	Глобус – рељефни	КОМ.	1
4.	Збирка минерала	КОМ.	1
5.	Бусола	КОМ.	30
6.	Вјетроказ	КОМ.	1
7.	Термометар (обични, минимални, максимални)	ПО 7 КОМ.	
8.	Барометар (Анероид)	КОМ.	1
9.	Барограф	КОМ.	1
10.	Кишомјер	КОМ.	1
11.	Курвиметар	КОМ.	1
12.	Метарска врпца	КОМ.	15
13.	Пантограф	КОМ.	1
14.	Планиметар	КОМ.	1
15.	Лупе са свјетлом и без свјетла	КОМ.	30
16.	Планетариј	КОМ.	1
17.	Телескоп школски	КОМ.	1
18.	Телуриј	КОМ.	1
19.	Дурбин	КОМ.	5
Б. ШТАМПАНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Карта свијета – физичка	КОМ.	2
2.	Карта свијета - политичка	КОМ.	1
3.	Карта Европе – физичка	КОМ.	2
4.	Карта Европе – политичка	КОМ.	1
5.	Карта Европе – економска	КОМ.	1
6.	Карта распрострањености становништва Европе	КОМ.	1
7.	Карта Азије – физичка	КОМ.	1
8.	Карта Африке – политичка	КОМ.	1
9.	Карта Сјеверне Америке – физичка	КОМ.	1
10.	Карта Јужне Америке – физичка	КОМ.	1
11.	Карта Аустралије и Оцеаније – физичка	КОМ.	1
12.	Политичка карта Сјеверне и Јужне Африке	КОМ.	1
13.	Карта Јужне Европе – физичка	КОМ.	1
14.	Карта Босне и Херцеговине – физичка	КОМ.	2
15.	Карта Босне и Херцеговине - демографска	КОМ.	1
16.	Карта Б и Х - топографска Р 1:50.000	КОМ.	5
17.	Карта Босне и Херцеговине - геолошка	КОМ.	1
18.	Карта Босне и Херцеговине - економска	КОМ.	2
19.	План града	КОМ.	1
20.	Мапе слијепих карата за сваки континент	КОМПЛ.	3
Ц. СТАТИЧНИ ВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Дигитални визуелни материјали: Земљине сфере	КОМ.	1
2.	Дигитални визуелни материјали: Сунчев систем	КОМ.	1
3.	Дигитални визуелни материјали: Мјесечеве мијене	КОМ.	1
4.	Дигитални визуелни материјали: Сатне зоне на Земљи	КОМ.	1
5.	Дигитални визуелни материјали: Географска ширина	КОМ.	1
6.	Дигитални визуелни материјали: Географска дужина	КОМ.	1
7.	Дигитални визуелни материјали: Картографски знаци	КОМ.	1
8.	Дигитални визуелни материјали: Апсолутна и релативна висина	КОМ.	1
9.	Дигитални визуелни материјали: Боре и расједи у рељефу	КОМ.	1
10.	Дигитални визуелни материјали: Ријечна ерозија	КОМ.	1
11.	Дигитални визуелни материјали: Ледничка ерозија	КОМ.	1

12.	Дигитални визуелни материјали: Абразија	ком.	1
13.	Дигитални визуелни материјали: Крашка ерозија	ком.	1
14.	Дигитални визуелни материјали: Еолска ерозија	ком.	1
15.	Дигитални визуелни материјали: Вулканске и сеизмичке зоне на Земљи	ком.	1
16.	Дигитални визуелни материјали: Климатске зоне на Земљи	ком.	1
17.	Дигитални визуелни материјали: Вегетационе зоне на Земљи	ком.	1
18.	Дигитални визуелни материјали: Људске расе на Земљи	ком.	1
Д. ПОКРЕТНИ ВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Медијски садржаји с документарним ТВ емисијама		
	Градови Босне и Херцеговине	компл.	1
	Планине Босне и Херцеговине	компл.	1
	Ријеке Босне и Херцеговине	компл.	1
Е. ПОТРОШНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Power Point/ласерски презентатор	компл.	1
2.	Водоотпорни фломастери	ком.	2
3.	Блок-папир за израду слијепих карата	ком.	30
4.	Оловке у боји	компл.	30
5.	- Прибор за цртање (линијар, шестар)	компл.	30
	- Географска литература (уџбеници, приручници, географске читанке и друга стручна литература)		
	- Атласи		
	- Педагошка литература (методике наставе географије, дидактике, општа педагогија и психологија)		
	- Часописи		
	- Географски атлас свијета (познатих свјетских издавача)		
	-ЦД/ДВД-ови		

1.2.12. ТЈЕЛЕСНИ И ЗДРАВСТВЕНИ ОДГОЈ**ПРОСТОР**

- сала за спорт у складу с нормативом простора
- кабинет за наставника
- свлачионице за ученике, одвојено за дјечаке и дјевојчице
- мокри чвор, одвојено за дјечаке и дјевојчице
- спремиште за одлагање справа и реквизита

ОПРЕМА - поред наведене у Стандардима за опште нормативе наставних средстава на нивоу школе потребна је и посебна опрема како слиједи:

Р. бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
А. СПРАВЕ И РЕКВИЗИТИ			
С П Р А В Е			
1.	Гимнастички сандук	ком.	2
2.	Вратило	ком.	1
3.	Козлић (мали)	ком.	1
4.	Козлић (велики)	ком.	1
5.	Конопац за пењање	ком.	4
6.	Рипстол 100 x 260	ком.	16
7.	Струњача	ком.	6
8.	Струњача сунђер 200 x 150 x 40	ком.	2
9.	Одскочна даска	ком.	2
10.	Гимнастичке клупе	ком.	2
11.	Греда ниска	ком.	1
12.	Сталци за скок увис	пар.	1
13.	Сталци за мрежу и мрежа за одбојку	гар.	1

14.	Кошеви	гар.	1
15.	Голови за рукомет	ком.	2
16.	Стол за стони тенис	ком.	2
РЕКВИЗИТИ			
1.	Палице	ком.	36
2.	Окретишта	ком.	10
3.	Медицинке 2,3 кг и 5 кг	ком.	15
4.	Лопте за одбојку	ком.	15
5.	Лопте за кошарку	ком.	15
6.	Лопте за рукомет	ком.	15
7.	Лопте за ногомет	ком.	6
8.	Вијача – кратка	ком.	36
9.	Вијача – дуга	ком.	2
10.	Конопац за навлачење	ком.	1
11.	Обручи	ком.	15
12.	Лопте гумене (ритмичке)	ком.	10
13.	Препоне	ком.	2
14.	Кожне лоптице 200 гр. (за бацање у циљ)	ком.	6
15.	Кугла 3 и 4 кг	ком.	2
16.	Метар – челични 25 м	ком.	1
17.	Стартни блокови	ком.	4
18.	Котуралке	ком.	5
19.	Клизалке	ком.	5
20.	Скије за трчање	ком.	17
21.	Санке	ком.	2
22.	Штоперице	ком.	2
23.	Стартни пиштољ	ком.	1
24.	Пумпа за лопте	ком.	1
25.	Бројеви од платна (за крос)	ком.	30
26.	Ручни семафор или електронски семафор	ком.	1
27.	Мета-даска	ком.	2
28.	Пиштаљка	ком.	5
29.	Палица за хокеј (на паркету, трави, леду)	гарнитура	1
30.	Мрежице за стони тенис са затезачима	гарнитура	2
31.	Рекети за стони тенис	ком.	8
Б. ОПРЕМА ЗА ОТВОРЕНИ СПОРТСКИ ТЕРЕН			
1.	Врата за рукомет, усадна	ком.	2
2.	Кошеви с контрукцијом, фиксни	ком.	2
3.	Сталци за одбојку са затезачима или усадни и мрежом с челичном жицом	гарнитура	1
4.	Сталци за тенис са затезачима или усадни и мрежом с челичном жицом	ком.	1
5.	Јама за скок удаљ	ком.	1
6.	Сегменти за бацање кугле	ком.	1
ИНСТРУМЕНТИ ЗА МЈЕРЕЊЕ РЕЗУЛТАТА			
1.	Картон (књижица) тјелесног развоја ученика, мали и велики	ком. за 1 учионицу	
2.	Антропометар	ком.	1
3.	Калипер	ком.	1
4.	Динамометар	ком.	1
5.	Вага	ком.	1
6.	Тапинг-табла	ком.	1
7.	Центиметарска трака	ком.	1

8.	Методологија рада	КОМ.	1
9.	Критеријске таблице	КОМ.	1
ОСТАЛА СРЕДСТВА			
1.	Дијафилмови - Лична хигијена	КОМ.	1
	- Правилно држање тијела	КОМ.	1
2.	Кинограми - Хигијена исхране	КОМ.	1
	- Хигијена одмора	КОМ.	1
	- Хигијена тјелесног вјежбања	КОМ	1
ОСТАЛА СРЕДСТВА (прибор)			
1.	Радно одијело и обућа за наставника	КОМПЛ.	1
2.	Смучарска опрема наставника	КОМПЛ.	1
3.	Прибор за обуку у пливању	КОМПЛ.	1
4.	Рачунар са конфигурацијом новије генерације	КОМПЛ.	1
5.	Мултимедијални пројектор или ЛЦД/ЛЕД ТВ минимално 60" (инча)	КОМ.	1
6.	Креде у боји	КОМПЛ.	1
7.	Прва помоћ	КОМПЛ.	2
ПРЕПОРУЧУЈЕ СЕ:			
1.	Разбој	КОМ.	1
2.	Кругови	КОМ.	1
3.	Коњ с хваталкама	КОМ.	1
4.	Висока греда	КОМ.	1
5.	CD/MP3 плауер за обраду наставних јединица: плес, мотивациона музика уз вјежбе и сл.	КОМ	1
6.	Скије за школу скијања са пратећом опремом	КОМ	30

1.2.13. МУЗИЧКА КУЛТУРА

ПРОСТОР - специјализована учионица - кабинет с преткабинетом и оставом за штампани материјал и инструменте.

ОПРЕМА - поред наведене у Стандардима за опште нормативе наставних средстава на нивоу школе, потребна је и посебна опрема како сlijеди:

Р. бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
А. ШТАМПАНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Штампани нотни примјери за извођење музике пјевањем и свирањем према НП	збирка	1
2.	Збирка тема познатих дјела домаћих и страних аутора према наставном програму	збирка	1
3.	Збирка севдалинки, градских пјесама	збирка	1
4.	Музичка литература за дјечије хорова, вокалне саставе, инструменталне ансамбле и оркестре	збирка	6
Б. СТАТИЧКИ ВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Фотографија већег формата истакнутих композитора и познатих интерпретатора - домаћих и страних	компл.	1
2.	Фотографије или слајдови инструмената симфонијског оркестра и традиционалних народних инструмената у Босни и Херцеговини	компл.	1
3.	Фотографије или слајдови оркестара и хорова, вокалних и инструменталних ансамбала	компл.	1
4.	Зидне слике лествица	компл.	1
5.	Графофолије за основе музичке писмености	серија	100
Ц. ЗВУЧНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	ЦД-ови са снимљеним дјелима према наставном програму	компл.	2
2.	Одломци из познатих опера, соло и хорске пјесме за упознавање свих пјевачких гласова и врста хорова	компл.	1

3.	Звучни снимци инструмената симфонијског оркестра у солистичкој функцији и у мањим камерним ансамблима	компл.	1
4.	Звучне репродукције традиционалног народног пјевања и свирања из свих крајева Босне и Херцеговине и примјери новокомпоноване народне музике	компл.	1
5.	ЦД-ови са снимљеним пригодним композицијама за празнике и свечаности	компл.	1
Д. ПОКРЕТНИ ВИЗУЕЛНИ И АУДИОВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Филмови из живота познатих композитора и извођача	ком.	1
2.	ЦД-ови с хорском музиком (дјечији, женски, мушки и мјешовити хор)	компл.	1
3.	ЦД-ови с оркестралном музиком (гудачки, дувачки, симфонијски, народни, забавни)	компл.	1
4.	ЦД-ови са солистичком вокалном музиком (сопран, алт, тенор, бас)	компл.	1
5.	ЦД-ови солистичке инструменталне музике (виолина, виолончело, контрабас, флаута, клавир, клавичембало, оргуље, гитара, хармоника, саксофон), камерних ансамбала, (клавирски трио, квартет и квинтет, гудачки квартет и квинтет, дувачки квартет и квинтет)	компл.	1
6.	ЦД-ови са снимцима традиционалног народног пјевања и свирања у Босни и Херцеговини и вриједних примјера новокомпоноване народне музике	компл.	1
7.	ЦД-ови са снимцима народних игара из Босне и Херцеговине	компл.	1
8.	ЦД-ови с одломцима из опера: Фигарова женидба (В.А. Моцарта), Севилски бријач (Ђ. Росини), Трубадур, Набуко, Аида (Ђ. Верди), Кармен (Ж. Бизе), Продана невјеста (Б. Сметана), Фауст (Ш. Гуно), Н. Ш. Зрински (И. Зајц), Еро с онога свијета (Ј. Готовац)	компл.	1
9.	ЦД-ови с одломцима из балета: Лабудово језеро, Шчелкунчик (П.И. Чајковски), Копелија (Л.де Либ), Охридска легенда (С. Христић), Дервиш и смрт (В. Комадина), Ђаво у селу (Ф. Лотка)	компл.	1
Е. ПРОГРАМИРАНИ МАТЕРИЈАЛ			
1.	Програми:		
	- за савладавање основа музичке теорије и солфеђа и	компл.	1
	- за демонстрирање звучности различитих музичких инструмената, људских гласова и стилских праваца у музици	компл.	1
Ф. МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ И АПАРАТИ			
1.	Клавир (пијанино)	ком.	1
2.	Синтесајзер	ком.	1
3.	Хармоника, 80 басова	ком.	1
4.	Гитара класична	ком.	1
5.	Блок-флаута - сопран	ком.	20
	- алтова	ком.	8
	- тенора	ком.	6
	- басова	ком.	4
6.	Мелодика	ком.	10
7.	Дјечији инструменти (звечка, прапорци, деф, триангл, чинеле, штапићи, добош, чегрталка, кастањета, звончићи, металофон, ксилофон, тимпани)	компл.	1
8.	Инструменти за формирање школског оркестра (хармоникашки, мандолински, тамбурашки или мјешовити)	компл.	1
9.	Традиционални народни инструменти из ужег и ширег завичаја	компл.	1
10.	Звучна виљушка с резонантном кутијом	ком.	1
11.	Цајон	ком.	1
12.	Гитарски пакет	компл.	2

1.2.14. ЛИКОВНА КУЛТУРА

ПРОСТОР - специјализована учионица - кабинет за ликовну културу с намјештајем прилагођеним потребама реализације програма ликовне културе.

- преткабинет и остава за одлагање дјечијих радова и потрошног материјала.

ОПРЕМА - поред наведене у Стандардима за опште нормативе наставних средстава на нивоу школе, потребна је и посебна опрема како слиједи:

Р. бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
	А. СТАТИЧКИ ВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛ		
	ФОТОГРАФИЈЕ, РЕПРОДУКЦИЈЕ, ДИЈАПОЗИТИВИ		
1.	Фотографије већег формата истакнутих ликовних умјетника, домаћих и страних	компл.	1
2.	Репродукције (или ЦД-ови) свих ликовних дјела предвиђених наставним програмом	компл.	1
3.	Фотографије или ЦД-ови природних, архитектонских и других културно-историјских знаменитости у Босни и Херцеговини.	компл.	1
4.	Репродукције или ЦД-ови репрезентативних дјела из свих области примјених умјетности и дизајна	компл.	1
5.	Репродукције или ЦД-ови графичких дјела у разним техникама	компл.	1
6.	Репродукције или ЦД-ови вајарских дјела (разне технике и мотиви)	компл.	1
	МОДЕЛИ И ДРАПЕРИЈЕ		
1.	Збирке гипсаних одљевака рељефа, глава и фигура – типични примјери	компл.	1
2.	Збирка кубуса и других геометријских тијела од једнобојних лакних материјала (свијетло-сиво) већег формата	компл.	1
3.	Збирка грнчарских предмета, различитих облика и величина, једнобојних и вишебојних, без глазуре и глазираних	компл.	1
4.	Збирка једнобојних и вишебојних драперија (бијело, сиво, окер, жуто, плаво, црвено, црно)	компл.	1
	Б. ПОКРЕТНИ ВИЗУЕЛНИ И АУДИОВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛ		
1.	Филмови из живота истакнутих ликовних умјетника - домаћих и страних	ком.	1
2.	Видеофилмови из области ликовних умјетности према наставном програму	комплет	1
3.	Едукативни софтвер за интерактивну наставу ликовне културе који подржава програмске садржаје	ком	1
4.	Опрема потребна за коришћење едукационих софтвера	ком	1
5.	ЛЦД/ЛЕД ТВ минимално 60" (инча)	ком	1
	Ц. АЛАТ, ПРИБОР И УРЕЂАЈИ		
1.	Узорци материјала (подлоге и материјали с којима се ради) према програму	колекција	1
2.	Четкице за акварел (мекане, округле) у три величине (бр. 22, 6, 10)	гарнитура	1
3.	Четкице за темперу (чврсте, пљоснате, равне) у три величине (бр. 2, 6, 10)	компл.	1
4.	Табла за мијешање графичке боје (лесонит, поливинил)	ком.	10
5.	Гумени ваљак за графику	ком.	1
6.	Маказе мање (дјечије, затупљене)	ком.	10
7.	Маказе веће (дјечије, затупљене)	ком.	10
8.	Нож за резање папира и картона	ком.	1
9.	Нож за резање поливинила	ком.	1
10.	Ножићи и пера за линорез	гарнитура комплета	10
11.	Ножићи и пера за дрворез	гарнитура комплета	10
12.	Столић (сталак) за постављање модела (мртве природе)	ком.	1
13.	Палета за сликање (од лесонита или пластична, гарнитура од 20 комада)	гарнитура	1
14.	Зидна магнетна табла с апликацијама (разнобојни елементи квадратног и кружног облика и сл.) за кабинет	гарнитура	1
15.	Мала графичка преса (за А2 или А3 формат)	гарнитура	1
16.	Керамичка пећ (мања за кабинет)	комада	1

1.2.15. ВЈЕРОНАУКА/РЕЛИГИЈСКА КУЛТУРА**ПРОСТОР** - учионица.**ОПРЕМА** - поред наведене у Стандардима за опште нормативе наставних средстава на нивоу школе, потребна је и посебна опрема како слиједи:

Р. бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
	А. ШТАМПАНИ МАТЕРИЈАЛ		
1.	Тематске зидне слике по програму	КОМПЛ.	1
2.	Методика наставе	КОМ.	1
3.	Приручници	КОМПЛ.	1
4.	Уџбеници	КОМПЛ.	1
5.	Стручни часописи и илустровани листови	КОМПЛ.	1
	Б. АУДИОВИЗУЕЛНА СРЕДСТВА		
1.	Медијски садржаји са снимљеним текстовима које прате уџбеник	КОМПЛ.	1

1.2.16. ГРАЂАНСКО ОБРАЗОВАЊЕ**ПРОСТОР** - учионица.**ОПРЕМА** - поред наведене у Стандардима за опште нормативе наставних средстава на нивоу школе, потребна је и посебна опрема како слиједи:

Р. бр.	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	КОЛИЧИНА
	А. ШТАМПАНИ МАТЕРИЈАЛ		
	Карте, слике, шеме		
1.	Методика наставе	КОМ.	1
2.	Енциклопедије	КОМПЛ.	1
3.	Лексикони	КОМПЛ.	1
4.	Уџбеници	КОМПЛ.	1
5.	Збирка радова - текстова	КОМПЛ.	1
6.	Конвенција о правима дјетета	КОМ.	20
7.	Људска права и грађанске слободе	КОМ.	20
8.	Ми, народ - Пројекат грађанин	КОМ.	20
9.	Водич за наставнике	КОМ.	2
10.	Часописи и илустровани листови		
11.	Приручна стручна литература		
	Б. ТЕХНИЧКА СРЕДСТВА		
	ПОКРЕТНИ ВИЗУЕЛНИ И АУДИОВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛ		
1.	Едукациони софтвери који подржавају програмске садржаје	КОМ.	1
2.	Рачунар са конфигурацијом новије генерације	КОМ.	1
3.	Мултимедијални пројектор или ЛЦД/ЛЕД ТВ минимално 60" (инча)	КОМ.	1
4.	Наставни филмови	КОМ.	1
5.	Упутства за правилну употребу материјала	КОМ.	1

у корист економског кода:

615500 - Капитални трансфери приватним предузећима
и предузетницама функционални код 0530
100.000,00 КМ

III

За реализацију овог рјешења задужују се Министарство финансија и Министарство просторног уређења и заштите околице.

IV

Ово рјешење ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеним новинама Тузланског кантона".

Босна и Херцеговина
-Федерација Босне и Херцеговине-
ТУЗЛАНСКИ КАНТОН
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

МИНИСТАР
Суад Мустајбашић,
дипл.еџц., с.р.

Број: 07/1-11- 17939/22
Тузла, 04.08.2022. године

840

На основу члана 59. став 1. Закона о буџетима у Федерацији БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 и 25а/22), а у вези са чланом 42. став (1) и став (2) Закона о извршењу Буџета Тузланског кантона за 2022. годину ("Службене новине Тузланског кантона", бр. 23/21 и 8/22) министар финансија доноси

Р Ј Е Ш Е Њ Е

о унутрашњој прерасподјели расхода
у Буџету Тузланског кантона за 2022. годину

I

Одобрава се унутрашња прерасподјела планираних расхода у Буџету Тузланског кантона за 2022. годину („Службене новине Тузланског кантона“, бр. 23/21 и 8/22), за потрошачко мјесто 19010001 – Министарство здравства, у дијелу распореда расхода из буџета (Извор 10), у износу од 10.000,00 КМ.

II

Прерасподјела планираних расхода извршиће се на сљедећи начин:

на терет економског кода:

611100 - Бруто плате и накнаде плата, функционални
код 0760 10.000,00 КМ

у корист економског кода:

613900 - Уговорене и друге посебне услуге, функционални
код 0760 10.000,00 КМ

III

За реализацију овог рјешења задужују се Министарство финансија и Министарство здравства.

IV

Ово рјешење ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеним новинама Тузланског кантона".

Босна и Херцеговина
-Федерација Босне и Херцеговине-
ТУЗЛАНСКИ КАНТОН
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

МИНИСТАР
Суад Мустајбашић,
дипл.еџц., с.р.

Број: 07/1-11-17939-1/22
Тузла, 04.08.2022. године

841

На основу члана 14. став (2) Закона о основном одгоју и образовању - пречишћени текст („Службене новине Тузланског кантона“, бр. 10/20, 8/21, 11/21, 22/21, 5/22 и 10/22), министар образовања и науке Тузланског кантона, уз сагласност Владе Тузланског кантона број: 02-/1-34-23564-9/22 од 05.07.2022. године, доноси

О Д Л У К У

о измјенама и допунама Педагошких стандарда и општих норматива за основни одгој и образовање

Члан 1.

У Педагошким стандардима и општим нормативима за основни одгој и образовање број: 10/1-34-023564-5/22 од 02.06.2022. године, у члану 24. став (5) мијења се и гласи:

"(5) За рад у инклузивном тиму и провођење посебног едукацијско-рехабилитацијског поступка школа може примити дефектолога одговарајућег усмјерења на пуно или непуну радно вријеме уз претходно прибављену сагласност Министарства, на сљедећи начин:

а) у школи у којој се обавља само израђивање прилагођених програма, уз учешће у осталим активностима инклузивног тима, прима се дефектолог одговарајућег усмјерења на 20% норме за број ученика до 4, на ½ норме за број ученика од 5 до 10 и на пуну норму за број ученика од 11 и више,

б) у школи у којој се обавља израда прилагођених програма, а уз то и провођење посебног едукацијско-рехабилитацијског поступка прима се дефектолог одговарајућег усмјерења на 20% за број ученика до 3, на ½ норме за број ученика од 4 до 5, односно на пуну норму за број ученика 6 и више".

Члан 2.

У члану 45. став (2) на крају табеле додају се нови редови и гласе:

Одговоран је за успостављање, развој и имплементацију одговарајућег, ефикасног, ефективног и економичног ФУК-а (именује координатора за успоставу и руковођење цјелокупним процесом), у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору Федерације БиХ.

Доноси план јавних набавки

Најмање једном у шест мјесеци информисаће Школски одбор школе о власништву школе на непокретној имовини укључујући радње и поступке предузете ради рјешавања имовинскоправних односа и заштите права власништва на непокретној имовини школе

Члан 3.

У члану 49. став (1) тачка 15. мијења се и гласи:

15. Обавља послове везано за канцеларијско и архивско пословање школе и са директором и административним радником одговоран је за архивско пословање школе, те са директором школе припрема информацију о непокретној имовини са освртом на предузете радње с циљем заштите права и правних интереса на непокретној имовини школе сваких шест мјесеци

Члан 4.

У члану 50. став (2) у табели тачка 23. мијења се и гласи:

23. Даје упутства и обезбјеђује радни материјал пописним комисијама за њихов рад

Тачка 25. брише се.
Тачке 26. 27 и 28. постају тачке 25., 26 и 27.
Тачка 29. брише се.
Тачка 30. постаје тачка 28.
Тачка 31. брише се.
Тачка 32. брише се.
Тачке 33. до 39. постају тачке 30. до 35.

Члан 5.

У члану 51. став (1) иза тачке о) додаје се нова тачка п), која гласи:
„п) Врши пријем и отпрему електронске и остале поште везане за рад школе.“
Досадашња тачка п) постаје тачка р).

Члан 6.

(Ступање на снагу)

Одлука о измјенама и допунама Стандарда и норматива ступа на снагу даном добивања сагласности Владе Кантона.

Босна и Херцеговина
-Федерација Босне и Херцеговине-
ТУЗЛАНСКИ КАНТОН
МИНИСТАРСТВО ОБРАЗОВАЊА И НАУКЕ
МИНИСТАР
Др.сци. Ахмед
Омеровић, с.р.
Број:10/1-34-023564-9/22
Тузла, 30.06.2022. године

842

На основу члана 15. став (2) Закона о средњем образовању и одгоју – пречишћени текст („Службене новине Тузланског кантона“, бр. 10/20, 11/20, 8/21, 11/21, 22/21, 5/22 и 10/22), министар образовања и науке Тузланског кантона, уз сагласност Владе Тузланског кантона број: 02/1-02-12598-7/22 од 05.07.2022. године, доноси

ОДЛУКУ

о измјенама и допунама Педагошких стандарда и норматива за средње образовање и одгој

Члан 1.

У Педагошким стандардима и нормативима за средње образовање и одгој број: 10/1-02-012598-3/22 од 02.06.2022. године, у члану 38. став (3) текст „радног времена“ замјењује се текстом „40-часовне радне седмице“.

Члан 2.

У члану 46. у ставу (2) у тачки д) алинеја 5. мијења се и гласи:

„- обавља послове везано за канцеларијско и архивско пословање школе и са директором и административним радником одговоран је за архивско пословање школе, те са директором школе припрема информацију о непокретној имовини с освртом на предузете радње с циљем заштите права и правних интереса на непокретној имовини школа сваких шест мјесеци,“

Члан 3.

У члану 48. у ставу (2) иза тачке цц) додаје се нова тачка дд) и гласи:

„дд) даје упутства и обезбјеђује радни материјал пописним комисијама за њихов рад.“

Члан 4.

У члану 57. у ставу (5) текст „2024./2025.“ замјењује се текстом „2023./2024.“

У ставу (6) текст „2024./2025.“ замјењује се текстом „2023./2024.“

Члан 5.

(Ступање на снагу)

Одлука о измјенама и допунама Педагошких стандарда и норматива ступа на снагу даном давања сагласности Владе Тузланског кантона.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
-Федерација Босне и Херцеговине-
ТУЗЛАНСКИ КАНТОН
МИНИСТАРСТВО ОБРАЗОВАЊА И НАУКЕ
МИНИСТАР
Др.сц. Ахмед
Омеровић, с.р.
Број: 10/1-02-012598-7/22
Тузла, 01.07.2022. године

843

На основу члана 3. Закона о издавачкој дјелатности („Службени лист СР БиХ“, број: 35/90 и „Службени лист Р БиХ“, бр. 3/93 и 23/93), чланова 1. и 9. Правилника о поступку припремања и издавања уџбеника и других наставних средстава за основне и средње школе („Службени лист СР БиХ“, број: 4/91) као и Споразума о поступку припремања и одобравања уџбеника и других наставних средстава за основне и средње школе потписаног са федералним министарством образовања и науке, Министарство образовања и науке Тузланског кантона доноси

ОДЛУКУ

о допуни Списка одобрених уџбеника, приручника, радних листова и збирки задатака за основне школе, гимназије, средње техничке и стручне школе у школској 2022/23. години који је објавило Федерално министарство образовања и науке, на веб страници www.fmon.gov.ba

I

Допуњује се Списак одобрених уџбеника, приручника, радних листова и збирки задатака за основне школе, гимназије, средње техничке и стручне школе у школској 2022/23. години који је објавило Федерално министарство образовања и науке, на веб страници www.fmon.gov.ba:

УЏБЕНИЦИ ИСЛАМСКЕ ВЈЕРОНАУКЕ ЗА ОСНОВНУ ШКОЛУ

- Вјеронаука 1 (уџбеник за I разред основне школе), аутори: Реуф Ибељић, Санел Мангић и Илхана Шахиновић; Издавач „Ел-Калем“ – Издавачки центар Ријасета Исламске заједнице у БиХ,

- Вјеронаука 2 (уџбеник за II разред основне школе), аутора: Муамер Тињак; Издавач „Ел-Калем“ – Издавачки центар Ријасета Исламске заједнице у БиХ,

- Вјеронаука 3 (уџбеник за III разред основне школе) аутора: Мина Плех, Муамер Тињак и Мелика Незировац; Издавач „Ел-Калем“ – Издавачки центар Ријасета Исламске заједнице у БиХ,

- Вјеронаука 4 (уџбеник за четврти разред основне школе), аутора: др. Хазема Ништовић, Ибро Ништовић и Менсур Ваљевац; Издавач „Ел-Калем“ – Издавачки центар Ријасета Исламске заједнице у БиХ,

- Вјеронаука 5 (уџбеника за пети разред основне школе), аутори: Мустафа Прљача и Незир Халиловић; Издавач „Ел-Калем“ – Издавачки центар Ријасета Исламске заједнице у БиХ,

714

На основу члана 3. Закона о издавачкој дјелатности („Службени лист СРБиХ“, број: 35/90 и „Службени лист РБиХ“, бр. 3/93 и 23/93) чланова 1. и 9. Правилника о поступку припремања и издавања уџбеника и других наставних средстава за основне и средње школе („Службени лист СРБиХ“, број: 4/91) као и Споразума о поступку припремања и одобравања уџбеника и других наставних средстава за основне и средње школе потписаног са Федералним министарством образовања и науке, Министарство образовања и науке Тузланског кантона доноси

О Д Л У К У

измјени Одлуке о допуни Списка одобрених радних уџбеника, приручника, радних листова и збирки задатака за основне школе, гимназије и средње техничке и стручне школе у школској 2023/2024. години који је објавило Федерално министарство образовања и науке на веб страници www.fmon.gov.ba

I

У Одлуци о допуни Списка одобрених радних уџбеника, уџбеника, приручника, радних листова, и збирки задатака за основне школе, гимназије и средње техничке и стручне школе у школској 2023/2024. години који је објавило Федерално министарство образовања и науке на веб страници www.fmon.gov.ba, број: 10/1-34-13162-4/23 од 16.06.2023. године, у табели под редним бројем 1. Назив уџбеника, Вјеронаука за први разред, назив аутора, текст „Ибрахим Беговић“, замјењује се текстом „Реуф Ибрелић, Санела Мангић и Илахана Шахиновић“.

II

Задужују се директори основних школа да обавијесте све наставнике о допуни Списка одобрених радних уџбеника, уџбеника, приручника, радних листова, и збирки задатака за основне школе, гимназије и средње техничке и стручне школе у школској 2023/2024. години који је објавило Федерално министарство образовања и науке на веб страници www.fmon.gov.ba и омогуће активима наставника избор уџбеника и других наставних средстава.

III

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у „Службеним новинама Тузланског кантона“.

Босна и Херцеговина
-Федерација Босна и Херцеговина-
ТУЗЛАНСКИ КАНТОН

Министарство образовања и науке
МИНИСТАР
Др. сци. Ахмед Омеровић, с.р.

Број: 10/1-34-13162-6/23
Тузла, 19.06.2023. године

715

На основу члана 14. став (2) Закона о основном одгоју и образовању – пречишћени текст („Службене новине Тузланског кантона“, бр. 10/20, 8/21, 11/21, 22/21, 5/22, 10/22, 11/22 и 9/23), министар образовања и науке Тузланског кантона, уз сагласност Владе Тузланског кантона број: 02/1-34-15723/23 од 04.07.2023. године, доноси

О Д Л У К У

о измјенама и допунама Педагошких стандарда и општинских норматива за основни одгој и образовање

Члан 1.

У Педагошким стандардима и општинским нормативима за основни одгој и образовање („Службене новине Тузланског кантона“, бр. 12/22 и 15/22), у члану 6. иза тачке ф) додаје се нова тачка г), која гласи:

„г) Кабинет за посебни едукацијско-рехабилитацијски поступак:

НАЗИВ	Количина
Ормар	1
Радни сто	1
Столица	2
Кутак за сједење	1
Паметна табла	1
Лаптоп са пратећом опремом (звучници,..)	1
Струњаче/мекани кутак	1
Сет за подручје визуелне перцепције	1
Сет за подручје осјета звука	1
Сет за разликовање мириса и укуса	1
Сет различитих дидактичких играчака за моторичку стимулацију	1
Предмети за тактилну перцепцију: храпави, глатки, различитих форми-великих и мали	1
Заштитно огледало	1

Члан 2.

У члану 8. у ставу (8) у тачки а) на крају табеле додаје се:

Комбиновано одјељење - четири разреда разредне наставе	4	-	10
Комбиновано одјељење-четири разреда предметне наставе	4	-	10

У истој тачки у алинеји 12. ријечи „изводи се у одјељењу“ замјењују се ријечима „изводи се у редовном или комбинованом без обзира на број ученика који исту похађају“.

У алинеји 13. иза ријечи „у одјељењу“ додају се ријечи „а школа има више одјељења једног разреда“.

Иза алинеје 14. додаје се нова алинеја „15.“, која гласи: „15. Група за извођење наставе другог страног језика формира се уз претходну сагласност Министарства“.

Досадашње алинеје 15., 16. и 17. постају алинеје 16., 17. и 18.

У истом ставу у тачки б) текст „за школску 2024/25. годину“ замјењује се текстом „од школске године у којој буду обезбијеђена финансијска средства у Буџету Тузланског кантона“.

Члан 3.

У члану 11. у ставу (2) иза ријечи „који су“ додају се ријечи „у радном односу на неодређено пуно или непуно радно вријеме а који су“, а иза текста „5.2.4“ додају се ријечи „који школа исказује у потребама за пријемом запосленика“.

Иза става (2) додаје се нови став (3), који гласи:

„(3) Изузетно, уколико у школи нема довољно броја наставника који су у радном односу на неодређено вријеме, разредништво се може додијелити и наставницима који се примају у радни однос на одређено вријеме, с тим да овакво поступање школе мора бити исказано у потребама за запосленицима на начин да се у истима одреди на који предмет односно радно мјесто се прима наставник којем ће бити додијелено разредништво, како би исто било назначено у конкурс за пријем наставника а самим тиме и у уговорима о раду које ће закључити примљени кандидати.“

Досадашњи ставови (3), (4), (5), (6), (7), (8) и (9) постају ставови (4), (5), (6), (7), (8), (9) и (10).

Члан 4.

У члану 12. дио табеле мијења се и гласи:

Наставници разредне наставе - IV разред	18	1	9,5	4	32,5
Наставници разредне наставе - V разред	17	1	9	4	31

Члан 5.

У члану 17. у ставу (4) ријечи „три разреда“ замијењују се ријечима „више од два разреда“.

Члан 6.

У члану 18. текст „Наставници који реализују више од четири наставна плана и програма, при чему се наставним планом и програмом сматра наставни план и програм наставног предмета, имају право на увећање коефицијента за обрачун основне плате у складу са Колективним уговором“ брише се.

Члан 7.

У члану 21. став (5) мијења се и гласи:

„(5) Одгајатељи у Заводу су стручни сарадници:

а) Наставници/професори разредне и предметне наставе, дипломирани педагог-психолог, дипломирани педагог, професор педагогије, професор педагогије и психологије едукован за рад са дјецом с потешкоћама у развоју, те дефектолог из члана 24. Стандарда.“

Члан 8.

У члану 27. у ставу (7) иза ријечи „НПП-ом“ додају се ријечи „и лица едукацијско-рехабилитацијског факултета“.

Члан 9.

Иза члана 33. додаје се нови члан 33а., који гласи:

„Члан 33а.

(Социјални радник у развојно-породичном савјетовалишту у Центру)

Социјални радник у развојно-породичном савјетовалишту у оквиру 40 - часовне радне седмице обавља сљедеће радне задатке

РАДНИ ЗАДАЦИ - ОПИС	Број сати
проводи непрекидну социјалну подршку за родитеље/старатеље и остале чланове породице ученика кроз групни рад	2
проводи непрекидну индивидуалну социјалну подршку за родитеље/старатеље и остале чланове породице ученика	2
пружа непрекидну психо-социјалну подршку ученику са додатним потешкоћама у развоју кроз групни рад и води евиденцију о томе	2
пружа непрекидну психо-социјалну подршку ученику са додатним потешкоћама у развоју кроз индивидуални рад и води евиденцију о томе	2
примјењује креативне технике и методе за активно укључивање породице у активности установе	3
информише родитеље/старатеље и чланове породице о правима и начинима остваривања својих права, те о методама пружања подршке које су доступне и социјалним и здравственим установама	3

предлаже мјере за унапређење одгојно-образовног рада ученика	2
ради на дијагностификовању социјалног положаја, те изради социјалне анамнезе	2
учествује у тимском раду са наставницима и стручним сарадницима	2,5
пружа непрекидни савјетовани и терапијски рад кроз родитељске састанке и радионице за родитеље	6
пружа непрекидну подршку кроз сарадњу са невладиним сектором, организацијама које се баве заштитом дјецe и породице	2,5
води документацију и евиденцију	1
припрема за рад и стручно усавршавање	8
рад у стручним органима	1
Обавља остале послове по налогу директора	1
УКУПНИ СЕДМИЧНИ ФОНД САТИ У ОКВИРУ 40 ЧРС	40

Члан 10.

У члану 40. табела у дијелу који се односи на физиотерапеута мијења се и гласи:

извршилац	Физиотерапеут	2
-----------	---------------	---

Члан 11.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном давања сагласности Владе Тузланског кантона и биће објављена у „Службеним новинама Тузланског кантона“.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
-Федерација Босне и Херцеговине-
ТУЗЛАНСКИ КАНТОН
Министарство образовања и
науке

МИНИСТАР

Др. сци. Ахмед Омеровић, с.р.

Број: 10/1-34-032910-5/23
Тузла, 04.07.2023. године

716

На основу члана 15. став (2) Закона о средњем образовању и одгоју - пречишћени текст („Службене новине Тузланског кантона“, бр. 10/20, 11/20, 8/21, 11/21, 22/21, 5/22, 10/22, 11/22 и 9/23), министар образовања и науке Тузланског кантона, уз сагласност Владе Тузланског кантона број: 02/1-34-15720/23 од 04.07.2023. године, доноси

ОДЛУКУ

о измјенама и допунама Педагошких стандарда и норматива за средње образовање и одгој

Члан 1.

У Педагошким стандардима и нормативима за средње образовање и одгој („Службене новине Тузланског кантона“, бр. 12/22 и 15/22), у члану 29. у ставу (2) текст „минимално десет, оптимално 12, максимално 16“ замјењује се текстом „минимално 9, оптимално 12, максимално 14“.

У ставу 4. текст „максимално 16“, замјењује се текстом „максимално 15“.

Члан 2.

У члану 33. став (12) мијења се и гласи:

„(12) Наставнику који је у радном односу на неодређено

690

На основу члана 14. став (2) Закона о основном одгоју и образовању – пречишћени текст („Службене новине Тузланског кантона“, бр. 10/20, 8/21, 11/21, 22/21, 5/22, 10/22, 11/22 и 9/23), министар образовања и науке Тузланског кантона, уз сагласност Владе Тузланског кантона број: 02/1-34-13-657-6/24 од 04.07.2024. године, доноси

ОДЛУКУ О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ПЕДАГОШКИХ СТАНДАРДА И ОПШТИХ НОРМАТИВА ЗА ОСНОВНИ ОДГОЈ И ОБРАЗОВАЊЕ

Члан 1.

У Педагошким стандардима и општим нормативима за основни одгој и образовање („Службене новине Тузланског кантона“, бр. 12/22, 15/22, 11/23 и 12/23), у члану 8. став (8), тачка а), алинеја 15. иза текста „другог страног језика“ додаје се текст „, језика мањина.“

Члан 2.

У члану 21. став (5) на крају текста брише се тачка и додају се ријечи „и лица са завршеним Едукацијско-рехабилитацијским факултетом.“

Члан 3.

Члан 40. мијења се и гласи:

„Члан 40.

(Број извршилаца, опис послова и задатака, профил и ниво стручне спреме асистента, медицинских сестара и физиотерапеута у Заводу)

За обављање послова и бриге ученика и корисника интерната, медицинске његе и физиотерапеутског третмана ученика, у Заводу са интернатским смјештајем, број извршилаца, опис послова и задатака, профил и ниво стручне спреме, одређен је како слиједи:

извршилац	Асистент	2
извршилац	Медицинска сестра	4
извршилац	Физиотерапеут	2

Члан 4.

Иза члана 40. додаје се нови члан 40а, који гласи:

„Члан 40а

(Опис послова асистента)

(1) Асистент у оквиру радног времена, обавља следеће послове:

- а) Учествоје у организацији цијелокупног живота и наставних/ваннаставних активности ученика и корисника интерната у својој смјени,
- б) Заједно са медицинском сестром пружа непосредну помоћ ученицима и корисницима интерната при узимању хране и пића те у обављању хигијенских потреба,
- ц) Преузима бригу и одговорност за све кориснике интерната у својој смјени,
- д) Обавља неопходне савјетодавне разговоре са корисницима,
- е) Води рачуна о здравственом стању дјеце,
- ф) Организује превоз дјеце до љекара,
- г) Ради у смјенама укључујући и ноћну смјену у интернату,

- х) Води рачуна о поштивању кућног реда,
- и) Учествоје са одгајатељем у реализацији непосредног одгојно-образовног рада у интернату,
- ј) Обавља и друге послове по налогу директора и за свој рад одговоран је директору.

Профил и ниво стручне спреме за обављање послова радног мјеста асистента је: наставник свих профила у складу са НПП-ом, педагог са профилом из члана 23. став (2) ових стандарда, као и лице са завршеним Едукацијско-рехабилитацијским факултетом - ВСС, 240 ЕЦТС бодова и положеним стручним испитом за рад у образовању.

Члан 5.

У члану 51. став (2) ријечи „-гимназија, вјерска, економска, техничка, управна или биротехничка школа“, се бришу.

Члан 6.

У члану 52. став (1) тачка а) алинеја 6. ријечи „двје учионице“ замјењује се ријечима „једном учионицом“.

У истом члану у ставу (1) тачка б) иза алинеје 5. додаје се нова алинеја 6., која гласи:

„6. Изузетно, за подручне школе које раде у једној смјени, а имају запослене особе на дан ступања на снагу ових стандарда, на пословима ложења и одржавања хигијене на неодређено вријеме на пуно радно вријеме, исте особе могу задржати у радном односу на пословима ложења и одржавања хигијене уз предходну сагласност Министарства.“

У истом члану у ставу (11) иза тачке ц) додаје се нова тачка д), која гласи:

„д) портир три извршиоца“.

Иза става (17) додају се нови ставови (18) и (19), који гласе:

„(18) Портир, у оквиру радног времена, обавља следеће послове:

- а) контролише улаз, излаз и кретање лица у објекту и око објекта који обезбјеђује,
- б) води евиденцију о доласку и одласку запосленика школе,
- ц) води евиденцију уласка и изласка запосленика, странака, студената, ученика те осталих особа изван радног времена школе,
- д) културно се опходи и даје информације, обавијести и друге напомене странкама, запосленицима, ученицима, достављачима и свим другим особама,
- е) провјерава разлоге доласка странака у зграду те их упућује у просторије у које су позвани или гдје могу обавити радње због којих су дошли у школу,
- ф) када је то потребно због безбједности запослених и ученика, по налогу директора, прегледа лица која улазе у школу и предмете које уносе у зграду,
- г) контролише уношење и изношење свих предмета, материјала, робе и др.,
- х) брине о задржавању странака у згради,
- и) брине о безбједности зграде, запослених и ученика и школског инвентара,
- ј) обезбјеђује, чува и штити материјална добра која обезбјеђује,
- к) спречава уништавање имовине коју обезбјеђује,
- л) чува кључеве од канцеларија и других просторија, који се остављају на табли за кључеве,
- м) врши обилазак објекта као и паркинг простора објекта,
- н) обилази објекат у току ноћи, контролише улазе у објекат и двориште,

о) у ноћним сатима посебно контролише мокре чворове, електроинсталације и уређаје, прозоре и друго ради спрјечавања поплаве, пожара и настанка штете због временских непогода,

п) провјерава затвореност прозора и закључаност врата на објекту,

q) провјерава стања хидрантских ормарића и ватрогасних апарата по просторима школе,

р) провјерава погашеност електричних уређаја и расвјетних тијела,

с) приликом обиласка обраћа пажњу на особе сумњивог понашања,

т) обраћа пажњу и на све остављене сумњиве предмете (врећице, торбе, пакете и сл.),

у) врши, по договореним терминима, укључивање и искључивање система расвјете унутар и ван објекта,

в) одржава уредност и хигијену радног мјеста,

w) интервенише по путама и договореном протоколу у изванредним ситуацијама,

х) о свим важнијим догађањима промјене стања у и на објекту, извјештава директора школе и с њим утврђује потребу писања извјештаја о предметном догађају,

у) предузима мјере у случају пожара и других природних непогода,

з) обавјештава надлежне органе у случају потребе за њиховим ангажовањем (полиција, ватрогасци и др.),

аа) води књигу примопредаје смјене у коју обавезно уписује своја запажања те упознаје колегу са промјенама и стањем у објекту,

бб) обавља и друге послове по налогу директора школе.

(19) Профил и ниво стручне спреме за обављање послова радног мјеста портира је: ССС, најмање III степен.“

Члан 7.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном давања сагласности Владе Тузланског кантона и биће објављена у „Службеним новинама Тузланског кантона“.

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
ТУЗЛАНСКИ КАНТОН
Министарство
образовања и науке

МИНИСТАР

др. сц. Ахмед Омеровић,
с. р.

Број: 10/1-34-013657-5/24
Тузла, 03.07.2024. године

691

На основу члана 87. став (2) тачка а) Колективног уговора за дјелатност основног образовања у Тузланском кантону („Службене новине Тузланског кантона“, бр. 3/17, 7/18, 16/18, 17/18, 17/20, 22/21, 20/22, 1/23, 4/23, 11/23 и 4/24), Заједничка комисија за тумачење одредби Колективног уговора за дјелатност основног образовања у Тузланском кантону, образована Споразумом о образовању Заједничке комисије за тумачење одредби Колективног уговора за дјелатност основног образовања у Тузланском кантону, број: 10/1-30-31617-1/22 од 22.11.2022. године и број: 02-310/22 од 22.11.2022. године, закљученим између Министарства образовања и науке Тузланског кантона и Самосталног синдиката радника основног образовања и одгоја Тузланског кантона, на

сједници одржаној 28.06.2024. године, даје следеће

Т У М А Ч Е Њ Е

одредби Колективног уговора за дјелатност основног образовања у Тузланском кантону

I

Одредбом члана 13. став (8), а у вези са ставом (9) Колективног уговора за дјелатност основног образовања у Тузланском кантону („Службене новине Тузланског кантона“, бр. 3/17, 7/18, 16/18, 17/18, 17/20, 22/21, 20/22, 1/23, 4/23, 11/23 и 4/24 – Колективни уговор) утврђено је признавање и обрачун прековременог рада радника од стране директора школа када радник ради с пуним радним временом у двије или више школа које се финансирају из буџета Кантона. Назначене одредбе Колективног уговора искључиво упућују на ситуацију када радник, који ради у двије или више школа, реализује већи број наставних часова одређеног наставног предмета у односу на број часова тог наставног предмета утврђеног Педагошким стандардима, а директори нити једне од школа у којима радник ради не признају нити обрачунавају прековремени рад, свдећи свеукупно реализоване наставне часове у оквир 40-сатне радне седмице (нпр. радник/наставник ради у три школе и реализује 20 часова математике (а норма је 19 часова), и то: 8 часова у једној школи, 8 часова у другој и 4 наставна часа у трећој школи, а све три школе су структурирале седмично оптерећење радника на укупно 40 сати, избјегавајући правилно примијенити ову одредбу, а такво поступање директори свих школа образлажу да радник не реализује прековремени рад нити у једној од школа у којима ради. Како у наведеном примјеру радник/наставник има један наставни час прековременог рада који са стручно-методијском припремом износи укупно 1,5 сат седмично, јер је норма математике 19 часова, а радник/наставник реализује 20 часова, директори свих школа су му, у складу са ставом (9) члана 13. Колективног уговора, обавезни признати и обрачунати процентуално реализован прековремени рад (у наведеном примјеру прва школа 40% (40x1,5:100) а то је 0,6 сати седмично, друга школа такође 40%, а то је 0,6 сати седмично и трећа школа 20% (20x1,5:100) а то износи 0,3 сата седмично (што седмично укупно износи 0,6+0,6+0,3=1,5 сати прековремено). Или, нпр. радник/наставник ради у двије школе у којим реализује 20 часова босанског језика (а норма је 19 часова), и то: 12 часова у једној школи и 8 часова у другој школи. И у овом примјеру радник/наставник реализује 1 час преко норме утврђене Педагошким стандардима (19 часова), односно укупно седмично 1,5 сати. Прековремени се признаје и обрачунава тако што прва школа обрачуна 60% што од 1,5 износи 0,9 сати, а друга школа 40% што од 1,5 износи 0,6 сати седмично. Према томе, обавеза је директора свих школа у којима радник ради, да претходно проведу међусобне директне консултације с циљем усаглашавања структуре 40-сатне радне седмице и правилног признавања и обрачуна прековременог рада радника који реализује више наставних часова одређеног наставног предмета у односу на број часова тог наставног предмета утврђен Педагошким стандардима.

II

Одредбом члана 38. став (11) Колективног уговора је утврђено да раднику, који ради у двије или више школа, а који у смислу става (1) тачке д) – рад наставника на изради и реализацији индивидуализованог/прилагођеног НПП-а и тачке и) – рад радника у непосредном одгојно-

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju-prečišćeni tekst („Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 10/20, 8/21, 11/21, 5/22, 10/22, 11/22, 9/23 i 12/23), ministar obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona, uz saglasnost Vlade Tuzlanskog kantona broj: 02/1-04-23542-3/24 od 17.09.2024. godine, d o n o s i

ODLUKU O DOPUNAMA PEDAGOŠKIH STANDARDA I OPĆIH NORMATIVA ZA OSNOVNI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Član 1.

U Pedagoškim standardima i općim normativima za osnovni odgoj i obrazovanje („Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 12/22, 15/22, 11/23 i 11/24), u članu 27. stav (7), na kraju teksta briše se tačka i dodaje tekst „, kao i pedagog sa profilom iz člana 23. stav (2) ovih Standarda“.

U istom članu iza stava (7) dodaje se novi stav (8) koji glasi:

„(8) Izuzetno, ukoliko se na raspisani konkurs za prijem asistenta ne prijavi niti jedan kandidat koji ispunjava uslove iz stava (7) ovog člana, ili ukoliko kandidati koji ispunjavaju uslove konkursa odustanu sa navedene pozicije, te ukoliko zaposlenik kao asistent bude privremeno spriječen za rad, škola može angažovati i osobu sa završenim IV stepenom stručne spreme u skladu sa Zakonom i odslušanom obukom za rad sa učenicima sa poteškoćama u Pedagoškom zavodu.

Član 2.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom davanja saglasnosti Vlade Tuzlanskog kantona i biće objavljena u “Službenim novinama Tuzlanskog kantona”.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
Ministarstvo obrazovanja i nauke
Broj: 10/1-34-023542-4/24
Tuzla, 18.09.2024. godine

MINISTAR

Dr. sci. Ahmed Omerović, s.r.

352

Na temelju članka 14. stavak (2) Zakona o osnovnom odgoju i naobrazbi - prečišćeni tekst („Službene novine Tuzlanskog kantona“, br. 10/20, 8/21, 11/21, 5/22, 10/22, 11/22, 9/23 i 12/23), ministar naobrazbe i znanosti Tuzlanskog kantona, uz suglasnost Vlade Tuzlanskog kantona, broj: 02/1-34-921-3/25 od 05.03.2025. godine, donosi

ODLUKU O IZMJENAMA I DOPUNAMA PEDAGOŠKIH STANDARDA I OPĆIH NORMATIVA ZA OSNOVNI ODGOJ I NAOBRAZBU

Članak 1.

U Pedagoškim standardima i općim normativima za osnovni odgoj i naobrazbu („Službene novine Tuzlanskog kantona“, br. 12/22, 15/22, 11/23, 11/24 i broj: 10/1-34-023542-4/24 od 18.09.2024. godine), u članku 10. stavak (7) mijenja se i glasi:

„(7) Produženi boravak u školi mogu realizirati osobe sa završenim nastavničkim fakultetom svih smjerova, diplomirani pedagog-psiholog, diplomirani pedagog, profesor pedagogije i psihologije, profesor pedagogije, bachelor pedagogije i psihologije i bachelor pedagogije, s najmanje VI. stupnjem stručne spreme, odnosno s visokom naobrazbom prvog ciklusa Bolonjskog sustava studiranja sa najmanje 180 ECTS.“

Članak 2.

Iza članka 27. dodaje se novi članak 27a, koji glasi:

„Članak 27a.

(Odgajatelj u produženom boravku u školi)

(1) Odgajatelji u produženom boravku u školi u okviru 40-satnog radnog tjedna rada u grupi koja je formirana shodno odredbama članka 8 stavak (8) točka a) ovih standarda (minimalno 14, optimalno 20, maksimalno 28), obavljaju sljedeće poslove:

- a) neposredan odgojno-obrazovni rad,
- b) rad u stručnim organima i stručno usavršavanje,
- c) suradnja s roditeljima,
- d) pripremanje i vođenje dokumentacije,
- e) ostali poslovi po nalogu rukovoditelja.“

Članak 3.

U članku 23. stavak (2) mijenja se i glasi:

„(2) Poslove pedagoga škole može obavljati osoba sa završenim VII. stupnjem stručne spreme ili prvim ciklusom visoke naobrazbe u trajanju od najmanje četiri godine (240 ECTS) sljedećih profila:

- a) Diplomirani pedagog-psiholog,
- b) Diplomirani pedagog,
- c) Profesor pedagogije i psihologije,
- d) Profesor pedagogije,
- e) Bachelor pedagogije i psihologije,
- f) Bachelor pedagogije.“

Članak 4.

Članak 32. mijenja se i glasi:

„Članak 32.

(Asistent za inkluzivnu dokumentaciju i edukativnu inovaciju)

(1) Asistent za inkluzivnu dokumentaciju i edukativnu inovaciju u okviru punog radnog vremena - 40-satnog radnog tjedna obavlja sljedeće poslove:

- a) prikuplja, analizira i dokumentuje pozitivne inkluzivne prakse,
- b) razvija pedagoške inovacije,
- c) surađuje s Pedagoškim zavodom, Ministarstvom, Ministarstvom za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona, te Ministarstvom zdravstva Tuzlanskog kantona,
- d) surađuje sa osnovnim i srednjim školama na području Kantona,
- e) koordinira rad defektologa/edukatora-rehabilitatora i

asistenata u nastavi u osnovnim i srednjim školama na području Tuzlanskog kantona,

f) kreira baze podataka učenika s poteškoćama u razvoju u osnovnim i srednjim školama na području Tuzlanskog kantona,

g) kreira baze podataka defektologa/edukatora-rehabilitatora i asistenata u nastavi u osnovnim i srednjim školama na području Tuzlanskog kantona,

h) kreira obrasce individualnih obrazovnih programa te pruža savjetodavnu pomoć pri izradi istih,

i) prilagođava udžbenike i drugi obrazovni materijal za učenike s poteškoćama u razvoju,

j) provodi savjetodavni rad s nastavnicima i stručnim suradnicima, defektolozima i asistentima u osnovnim i srednjim školama,

k) provodi savjetodavni rad s roditeljima učenika s poteškoćama u razvoju,

l) promovira prava djece s poteškoćama u razvoju i njihovih roditelja/staratelja,

m) surađuje s nevladinim sektorom i sličnim centrima u zemlji i inozemstvu,

n) provodi i druge poslove po nalogu ravnatelja koji su u interesu poboljšanja položaja učenika s poteškoćama u razvoju.

(2) Poslove radnog mjesta asistenta iz stavka (1) ovog članka mogu realizirati osobe sa završenim nastavničkim fakultetom svih smjerova, diplomirani pedagog-psiholog, diplomirani pedagog, profesor pedagogije i psihologije, profesor pedagogije, bachelor pedagogije i psihologije i bachelor pedagogije, s najmanje VI. stupnjem stručne spreme, odnosno s visokom naobrazbom prvog ciklusa Bolonjskog sustava studiranja s najmanje 180 ECTS, kao i osoba sa završenim Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom - VSS, 240 ECTS bodova i položenim stručnim ispitom za rad u naobrazbi.“

Članak 5.

Iza članka 50. dodaje se novi članak 50a, koji glasi:

„Članak 50a.

(Suradnik za nacionalne manjine u školi)

(1) Suradnik za nacionalne manjine u školi obavlja sljedeće poslove:

- a) rad sa učenicima nacionalnih manjina,
- b) rad s nastavnicima i stručnim suradnicima,
- c) rad s roditeljima učenika nacionalnih manjina o važnost i značaju naobrazbe,

d) vođenje evidencije o brojnomo stanju učenika nacionalnih manjina u osnovnim školama,

e) suradnja s Federalnim ministarstvom naobrazbe i znanosti povodom obrazovnog procesa realizacije akcionog plana o obrazovnim potrebama za naobrazbu učenika nacionalnih manjina - programi (stipendije),

f) rad na uspostavljanju i redovitom održavanju kontakata s predstavnicima osnovnih škola na području Tuzlanskog kantona u cilju razmjene informacija o uvjetima u kojima žive učenici nacionalnih manjina, s preprekama koje ih onemogućavaju u postizanju boljih informacija i sl,

g) prati uspjeh učenika nacionalnih manjina koji zaostaju u savladavanju nastavnog plana i programa, radi na osmišljavanju i predlaganju nastavnih i vannastavnih aktivnosti na promociji kulture, jezika i običaja pripadnika nacionalnih manjina, a sve u cilju snažnije afirmacije učenika nacionalnih manjina u radu škola,

h) surađuje i učestvuje u edukaciji roditelja, surađuje sa zdravstvenim, socijalnim i drugim javnim ustanovama, vladanim i nevladinim organizacijama,

i) surađuje sa lokalnim samoupravama na području Tuzlanskog kantona, a u svrhu potpore naobrazbi učenika nacionalnih manjina,

j) radi na promociji kulture i obilježavanja kantonalne manifestacije u povodu 8. travnja svjetskog dana Roma kantonalne razine,

k) vodi dodatnu evidenciju i pedagošku dokumentaciju za učenike nacionalnih manjina,

l) radi u stručnim organima, timovima i stručnim komisijama

radi praćenja razvoja uspjeha učenika, otkrivanje sposobnosti, rad na racionalizaciji procesa učenja, predlaganja mjera za veću efikasnost odgojno-obrazovnog rada, rad s nadarenim učenicima, učenicima s neprilagođenim ponašanjem, savjetodavni i drugi oblici rada,

m) informira Ministarstvo, putem mjesečnih izvješća, o obrazovnoj situaciji učenika nacionalnih manjina na području Kantona,

n) po potrebi informira širu društvenu zajednicu o potrebi naobrazbe djece pripadnika nacionalnih manjina i rješavanja pitanja koja imaju negativan utjecaj na njihovu naobrazbu,

o) učestvuje po pozivima na sastancima i konferencijama, u Bosni i Hercegovini i inozemstvu, bitnim za naobrazbu učenika nacionalnih manjina (seminari, sastanci, konferencije),

p) obavlja i druge poslove po nalogu ravnatelja škole.

(2) Poslove suradnika za nacionalne manjine u školi može obavljati osoba sa završenim VII. stupnjem stručne spreme ili prvim ciklusom visoke naobrazbe u trajanju od najmanje četiri godine (240 ECTS) - nastavničkog smjera i položenim stručnim ispitom za rad u naobrazbi.“

Članak 6.

U članku 52. stavak (1) točka a) iza alineje 6. dodaje se alineja 7., koja glasi:

„7. Iznimno od uvjeta navedenih u alineji 6. ovog članka, zbog udaljenosti područne škole od centrale škole, zbog povezanosti škole s putnom komunikacijom, zbog udaljenosti centralne škole od drugih osnovnih škola, zbog prostornih kapaciteta škole, zbog naobrazbe učenika s posebnim obrazovnim potrebama kao i zbog naobrazbe učenika pripadnika nacionalnih manjina, škola može za potrebe nesmetanog rada područne škole, uz prethodnu suglasnost Ministarstva, primiti u radni odnos na određeno vrijeme, u toku grijne sezone, na poslove loženja i održavanja higijene dodatno ½ izvršitelja“

Članak 7.

Uposlenik u osnovnoj školi na području Tuzlanskog kantona, zatečen na poslovima suradnik za romska pitanja, na neodređeno vrijeme, po zahtjevu osnovne škole u kojoj je uposlen na nedređeno vrijeme, bit će interno preraspoređen na poslove suradnika za nacionalne manjine u toj školi na temelju prethodno pribavljene suglasnosti Ministarstva.

Članak 8.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Tuzlanskog kantona“.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
Ministarstvo naobrazbe i
znanosti

MINISTAR

Dr. sci. Ahmed Omerović, v.r.

Broj: 10/1-34-000921-4/25
Tuzla, 05.03.2025. godine

353

Na temelju članka 48. stavak (1) Zakona o osnovnom odgoju i naobrazbi („Službene novine Tuzlanskog kantona“, br. 10/20 - prečišćeni tekst, 8/21, 11/21, 22/21, 5/22, 10/22, 11/22, 9/23 - presuda US FBiH i 12/23), članka 13. i 20. Zakona o izdavačkoj djelatnosti („Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 3/02), u predmetu rješavanja zahtjeva Izdavačke kuće „NAM“ Tuzla, broj: 80/2024 od 15.5.2024. godine, za odobrenje i korištenje radnih sveski devetogodišnje osnovne naobrazbe, Ministarstvo naobrazbe i znanosti Tuzlanskog kantona, donosi

RJEŠENJE

I.

(1) Odobrava se uporaba i korištenje radnih sveski za devetogodišnju osnovnu naobrazbu, i to:

- Prima 1 – radna sveska, Vahidin Preljević, Marija Maležić, Jelka Dežman, Getruda Kostanjšek (radna sveska za Njemački jezik – drugi strani jezik, 6. razred),

- Prima 2 – radna sveska, Adnan Čevra, Jelka Dežman i Getruda Kostanjšek (radna sveska za Njemački jezik – drugi strani jezik, 7. razred),

- Prima 3 – radna sveska, L. Hedžić, A. Čavra, N. Kahrić, A. Smajlović, L. Osmičić, A. Šišić, G. Kostanjšek i J. Dežman (radna sveska za Njemački jezik – drugi strani jezik, 8. razred).

II.

Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Tuzlanskog kantona“

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
Ministarstvo naobrazbe i
znanosti

MINISTAR

Dr. sci. Ahmed Omerović, v.r.

Broj: 10/1-34-012930-6/24
Tuzla, 05.03.2025. godine

354

Na temelju članka 103. Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, br. 30/97, 7/02, 70/08, 48/11, 36/18 i 61/22), članka 6., 37. i 38. Zakona o proračunima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22 i 7/25), članka 17. stavak 1. alineja 4. Zakona o Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona („Službene novine Tuzlanskog kantona“, br. 14/99, 15/13, 17/15 i 14/16) i Suglasnosti Ministarstva zdravstva Tuzlanskog kantona, broj: 13/1-33-003845/25 od 14.02.2025. godine, Upravni odbor na I. redovitoj sjednici, održanoj 17.02.2025. godine, donio je

IZMJENE I DOPUNE FINACIJSKOG PLANA ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA TUZLANSKOG KANTONA ZA 2025. GODINU

I. OPĆI DIO

Članak 1.

Ovim izmjenama i dopunama Finacijskog plana utvrđuje se obim prihoda i rashoda izvanproračunskog fonda zdravstvenog osiguranja za 2025. godinu, i to:

UKUPNA SREDSTVA	403.897.462 KM
RASHODI I KAPITALNI IZDACI	403.897.462 KM
RAZLIKA	0 KM

Članak 2.

Ukupna sredstva i rashodi i kapitalni izdaci utvrđuju se u bilansu prihoda i rashoda za 2025. godinu kako slijedi:

945

Na osnovu člana 59. stav 1. Zakona o budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH”, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22 i 7/25), a u vezi sa članom 42. stav (1) i stav (2) Zakona o izvršenju Budžeta Tuzlanskog kantona za 2025. godinu („Službene novine Tuzlanskog kantona”, br. 18/24 i 7/25), ministar finansija donosi

RJEŠENJE**o unutrašnjoj preraspodjeli rashoda u Budžetu Tuzlanskog kantona za 2025. godinu****I.**

Odobrava se unutrašnja preraspodjela planiranih rashoda u Budžetu Tuzlanskog kantona za 2025. godinu („Službene novine Tuzlanskog kantona”, br. 18/24 i 7/25), na potrošačkoj jedinici 17020001 – Ministarstvo unutrašnjih poslova – Uprava policije, u dijelu izvora 10 (budžetska sredstva), u iznosu od 7.000,00 KM.

II.

Preraspodjela planiranih rashoda izvršit će se na sljedeći način:

na teret ekonomskog koda:
611200 - Naknade troškova zaposlenih,
subanalitika AA0002,
funkcionalni kod 0360 7.000,00 KM

u korist ekonomskog koda:
613100 - Putni troškovi,
funkcionalni kod 0360 7.000,00 KM

III.

Za realizaciju ovog rješenja zadužuju se Ministarstvo finansija i Ministarstvo unutrašnjih poslova - Uprava policije.

IV.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenim novinama Tuzlanskog kantona”.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
MINISTARSTVO FINANSIJA

MINISTAR

Suad Mustajbašić, dipl.ecc., v.r.

Broj: 07/1-11- 32432/25
Tuzla, 30.10.2025. godine

946

Na osnovu člana 59. stav 1. Zakona o budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH”, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22 i 7/25), a u vezi sa članom 42. stav (1) i stav (2) Zakona o izvršenju Budžeta Tuzlanskog kantona za 2025. godinu („Službene novine Tuzlanskog kantona”, br. 18/24 i 7/25), ministar finansija donosi

RJEŠENJE**o unutrašnjoj preraspodjeli rashoda u Budžetu Tuzlanskog kantona za 2025. godinu****I.**

Odobrava se unutrašnja preraspodjela planiranih rashoda

u Budžetu Tuzlanskog kantona za 2025. godinu („Službene novine Tuzlanskog kantona”, br. 18/24 i 7/25), na potrošačkoj jedinici 24010018 – Ministarstvo obrazovanja i nauke, u dijelu izvora 50 (transferi), u iznosu od 9.000,00 KM.

II.

Preraspodjela planiranih rashoda izvršit će se na sljedeći način:

na teret ekonomskog koda:
614200 - Tekući transferi pojedincima,
subanalitika OBD201 - Nabavka
udžbenika za učenike osnovnih škola,
funkcionalni kod 0960 9.000,00 KM

u korist ekonomskog koda:
613400 - Nabavka materijala i sitnog inventara,
funkcionalni kod 0980 9.000,00 KM

III.

Za realizaciju ovog rješenja zadužuju se Ministarstvo finansija i Ministarstvo obrazovanja i nauke.

IV.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenim novinama Tuzlanskog kantona”.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
MINISTARSTVO FINANSIJA

MINISTAR

Suad Mustajbašić, dipl.ecc., v.r.

Broj: 07/1-11-32436/25
Tuzla, 30.10.2025. godine

**MINISTARSTVO OBRAZOVANJA I
NAUKE TUZLANSKOG KANTONA****947**

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju – prečišćeni tekst („Službene novine Tuzlanskog kantona”, br. 10/20, 8/21, 11/21, 22/21, 5/22, 6/22 – presuda US FBiH, 10/22, 11/22, 9/23 – presuda US FBiH, 12/23 i 5/25), ministar obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona, uz saglasnost Vlade Tuzlanskog kantona broj: 02/1-34-29866-4/25 od 14.10.2025. godine, donosi

**ODLUKU O IZMJENAMA I DOPUNI
PEDAGOŠKIH STANDARDA I OPĆIH
NORMATIVA ZA OSNOVNI ODGOJ I
OBRAZOVANJE****Član 1.**

U Pedagoškim standardima i općim normativima za osnovni odgoj i obrazovanje („Službene novine Tuzlanskog kantona”, br. 12/22, 15/22, 11/23, 11/24, broj: 10/1-34-023542-4/24 od 18.09.2024. godine i 5/25), u članu 11. u tabelarnom pregledu u koloni „Norma časova”, riječi „13”, „16”, „16”, „18” i „17” zamjenjuju se riječima „Odjeljenje u skladu sa NPP-om”.

Član 2.

U članu 12. stavovi (5) i (6) brišu se.

Član 3.

Iza člana 12. dodaje se novi član 12a, koji glasi:

„Član 12a.

(Razredna nastava po novom Kurikulumu/Nastavnom planu i programu za osnovnu školu)

Nastavnici	Broj časova redovne nastave	ČOZ/jutarnji – dnevni sastanak	Broj sati pripreme za nastavu	Broj sati za pripremu, ispravljanje i ocjenjivanje pismenih radova prema NPP-u	UKUPNO
	1	2	3	4	
Nastavnici razredne nastave – od I do V razreda	31,5				31,5

(1) U prvoj trijadi devetogodišnjeg obrazovanja (I - III razreda) u okviru redovne nastave, realizuje se jutarnji/dnevni sastanak kao uvodna aktivnost u redovnu nastavu.

(2) U okviru nastave za učenike prvog razreda neophodan je individualni program - nadoknađivanje zaostataka u učenju (1+1, ukupno 2 sata), uključivanje učenika prvog razreda na smotre stvaralaštva, kulturne i javne djelatnosti, obilježavanje značajnih datuma (1+0,5 ukupno 1,5 sati).

(3) U okviru nastave za učenike drugog i trećeg razreda neophodan je individualni program - nadoknađivanje zaostataka u učenju (1+1 ukupno 2 sata).

Član 4.

Odredbe člana 12a. Pedagoških standarda i općih normativa za osnovni odgoj i obrazovanje primjenjivat će se počev od školske 2025/2026. godine i to za realizaciju nastave u prvom razredu po novom Kurikulumu/Nastavnom planu i programu i dalje.

Član 5.

Ova odluka stupa na snagu danom pribavljanja saglasnosti Vlade Tuzlanskog kantona i bit će objavljena u „Službenim novinama Tuzlanskog kantona“.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
Ministarstvo obrazovanja i nauke

MINISTAR

Dr. sc. Ahmed Omerović, vr.

Broj: 10/1-34-029866-3/25
Tuzla, 13.10.2025. godine

948

Na osnovu člana 106. stav (7) Zakona o visokom obrazovanju – prečišćeni tekst („Službene novine Tuzlanskog kantona“, br: 21/21, 22/21, 5/22, 11/22, 16/22 i 5/25), ministar obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona donosi

ODLUKU

o uslovima, kriterijima i postupku dodjele stipendija nadarenim redovnim studentima javne visokoškolske ustanove

I. - OPĆE ODREDBE**Član 1.****(Predmet)**

Ovom odlukom bliže se uređuju uslovi, kriteriji i postupak dodjele stipendija nadarenim redovnim studentima javne visokoškolske ustanove koja djelatnost visokog obrazovanja obavlja na području Tuzlanskog kantona (u daljnjem tekstu: Univerzitet) prvog i integrisanog prvog i drugog ciklusa studija.

Član 2.**(Finansijska sredstva)**

(1) Sredstva za dodjelu stipendija obezbijedena su u Budžetu Tuzlanskog kantona za 2025. godinu (u daljnjem tekstu: Budžet), na budžetskoj poziciji 24010018 – Ministarstvo obrazovanja i nauke, u okviru glavne grupe konta 614200 ODD207 (fun. kod 0941) - stipendiranje posebno nadarenih redovnih studenata javne visokoškolske ustanove.

(2) Stipendija može biti dodijeljena jednokratno ili u više mjesečnih rata, zavisno od planiranih i raspoloživih sredstava u Budžetu, što se bliže određuje ugovorom iz člana 15. ove odluke.